

خلاصه
صعود چهل ساله
خرداد ۱۴۰۱

مهمترین کاری که دشمن

مهمترین کاری که دشمن به دنبال آن است، تصویرسازی غلط از ایران است تا افکار عمومی جهان و ایران را فریب دهد.

دشمن دو کار انجام می دهد:

- ۱- ایران را نابسامان نشان دهد.
 - ۲- وضع غرب و مخصوصاً آمریکا را خوب نشان دهد تا در عین ناامیدی مردم ایران، آنها را برای رسیدن به توسعه یافتگی به غرب وابسته نماید.
- لذا او به دنبال استقلال ایران است، تا ما را دهکده ای کوچک در دهکده جهانی خود قرار دهد.

در این اوضاع چه کار باید کرد؟

برای مقابله با این چالش فکری، ضروری است که صرفاً با استفاده از منابع آماری پذیرفته در نزد جامعه بین الملل، کارنامه چهل ساله انقلاب اسلامی را با کارنامه رژیم گذشته و کارنامه کشورهای دیگر دنیا، به ویژه کشورهای به ظاهر توسعه یافته مقایسه کنیم تا نادرستی تصویری که رسانه های بین المللی در جنگ روانی علیه انقلاب اسلامی ایران ساخته و پرداخته اند، بیش از پیش آشکار شود.

قرآن کریم نیز در بحث با اهل کتاب به کتب تحریف شده آنان استناد و حقانیت پیامبر اکرم(ص) را ثابت کرده است. این بدان معنا نیست که قرآن همه مطالب این کتاب های تحریف شده را قبول داشته و آنها را تماماً صحیح بداند؛ بر این مبنا، رجوع به شاخصه های بین المللی در ارزیابی پیشرفت جمهوری اسلامی، به هیچ عنوان تاییدکننده شاخص های توسعه جهانی برای ارزیابی میزان توسعه یافتگی کشورها نیست. توجه به این شاخص ها و استفاده از آنها صرف به علت مقبولیتشان در افکار عمومی جامعه جهانی است.

چرا که بانک جهانی شاخصه های توسعه ای جهانی (WDI) صرفاً مبتنی بر افزایش تولید ناخالص داخلی و ملی می سنجد، و سازمان ملل شاخص توسعه انسانی (HDI) برای سنجش رفاه یک جامعه، صرفاً به تولید ناخالص ملی بدون توجه به نحوه توزیع آن می سنجد؛ لذا در این سنجش ها، به مفاهیمی مثل عدالت، خانواده، اخلاق، معنویت صرفاً توجهی نمی شود و این با مبانی دین و انقلاب ما نمی سازد؛ چرا که توسعه منهای عدالت و معنویت، به هیچ عنوان، پیشرفت مطلوب جمهوری اسلامی ایران نیست؛ چرا که غیر از اینکه باید به دنبال رفع فاصله طبقاتی و گسترش رفاه برای مردم است، بلکه به دنبال احیای کرامت ذاتی انسان ها هم بود.

این کتاب پیش رو که ثمره تلاش نزدیک به ۷۰ نفر از نخبگان حوزوی و دانشگاهی و مطالعه بیش از ۳۰ هزار ساعت تلاش شده است.

ارجاعات این کتاب به معتبرترین منابع بین المللی نظیر داده های اطلاعاتی سازمان ملل، بانک جهانی، سازمان جهانی غذا و کشاورزی، سازمان جهانی سلامت، دفتر برنامه توسعه ملل متحد و دیگر مراجع آماری جهانی، مستند شده است. ذکر این نکته

لازم است که بیان دستاوردهای انقلاب، بدین معنا نیست که جمهوری اسلامی در این ۴۰ سال خالی از اشکال بوده است؛ بلکه بدان معناست که در مسیر پیشرفت قرار داشته و به آرمان های خود نزدیک تر شده است.

سوال: کتاب صعود ۴۰ ساله در پی اثبات این مطلب است که ایران در این ۴۰ سال پیشرفت کرده است. درحالی که هرکه بود پیشرفت می کرد، مثلاً اثبات افزایش جاده روستایی؛ اتومبیل، کلاس و دانشجو و کتابخانه و سد و گاوآردی و مرغداری و تولید برق و محصولات پتروشیمی و صادرات و غیره... از اساس باطل و غیر قابل استناد است؛ زیرا می توان ادعا کرد که این رشد نتیجه پیشرفت علمی و تکنولوژیکی جهانی بوده است برای مثال افزایش میزان ریل گذاری یا مشترکین تلفن ثابت در دوره ای که با بیل و کلنگ و سیم مسی این خدمات انجام می شده با دوره ای که بیل مکانیکی و فیبر نوری اختراع شده قابل مقایسه نیست.

پاسخ: اگر در این کتاب فقط به تعداد جاده ها و بیمارستان ها و مدارس و... اکتفا می شد حق با منتقدین بود در حالی که در کتاب به رتبه بندی و مقایسه با کشورهای دیگر پرداخته است. مگر می شود در شاخص های مانند امید به زندگی در ۴۰ سال پیش، از همه کشورهای منطقه، شوروی و همه کشورهای وابسته اش، و نیز از تمام کشورهای آمریکای لاتین و پایین تر باشیم و امروز از همه آنان بالاتر، آن وقت بگوییم باید در این ۴۰ سال پیشرفت می کردیم، مگر کشورهای دیگر پیشرفت نمی کردند؟

این مطلب مثل آن است که شخصی در یک کلاس ۴۰ نفره در ترم اول رتبه ۳۵ کلاس را به دست آورد و در ترم بعدی نفر سوم کلاس شود؛ آن وقت همه به او بگویم که طبیعی بود باید در یک ترم پیشرفت می کردی! و می خواهد گفت مگر بقیه درس نمی خواندند؟ مگر آنان پیشرفت نمی کردند؟ بلکه پیشرفت من بسیار بالاتر از آنان بوده است

سوال: چرا به تمام آرمان های انقلاب، مخصوصاً در حوزه مسایل اقتصادی، دست نیافتیم؟

پاسخ: دو دسته عوامل و چالش وجود داشته که مانع تحقق تمام آرمان های انقلاب، مخصوصاً در حوزه مسایل اقتصادی شد

چالش های درونی

اول: ساختارهای اقتصادی به جا مانده از دوران پهلوی

در دوران پهلوی، اقتصاد کلان کشور به خاطر چند اتفاق بیماری شدیدی پیدا نمود:

۱- فروش فراوان نفت و تامین بیشتر نیازمندی های کشور از طریق فروش نفت:

در سال های آغازین دهه ۵۰ قیمت هر بشکه نفت ایران در بازارهای بین المللی، با جهشی بی سابقه، از ۳ دلار به ۲۰ دلار رسید. نفت برای اقتصاد ایران در سال ۱۳۴۹ بیش از یک میلیارد دلار درآمد داشت که این رقم در سال ۱۳۵۱ به ۶/۵ میلیارد دلار افزایش یافت. در قضیه شوک قیمتی نفت، این درآمد با جهشی بی سابقه به مرز ۱۸ میلیارد دلار رسید. از این دوران به

بعد، فروش نفت، به طور متوسط، تامین بیش از ۵۴ درصد مخارج کشور را به خود اختصاص داد. (Homa katouzian. ۱۹۷۹-۱۹۲۶) (The Political Economy of Modern Iran: Despotism and pseudo. Modernism)

در این دوران، هر چند رژیم وابسته پهلوی توانست با استفاده از ذخایر ارزی، برای مدتی، ارزش پول ملی کشور را ثابت نگه دارد، اما عوارض اجتناب ناپذیر وابستگی به ارز خارجی و همچنین واردات کالای خارجی، گریبان اقتصاد ایران را گرفت و اقتصاد کشور دچار بیماری هلندی شد.

(اصطلاح، بیماری هلندی در سال ۱۹۷۷ در مجله اکونومیست (The Economist) برای توصیف رکود بخش صنعتی در هلند بعد از کشف گاز طبیعی در دهه ۱۹۶۰ استفاده شد. این اصطلاح بیانگر یک مفهوم اقتصادی است که تلاش می کند رابطه بین بهره برداری بی رویه از منابع طبیعی و رکود در بخش صنعت را توضیح دهد. این مفهوم بیان می دارد که افزایش درآمد ناشی از منابع طبیعی می تواند اقتصاد ملی را از حالت صنعتی بیرون بیاورد. این اتفاق به علت کاهش نرخ ارز با عدم افزایش آن در حد نرخ تورم صورت می گیرد که بخش صنعت را در رقابت ضعیف می کند.)

۲- وابستگی کامل کشور به فروش نفت و تضعیف تولید و صنعت.

به جای ایجاد رونق تولید، رونق توزیع پول نفت، صورت گرفت. محمدرضا پهلوی از مدرن سازی صنایع سخن می گفت، اما مدل مدرنیزاسیون وی در واقع، مونتاژ محصولات غربی و فروش آنها در بازار ایران و در ازای صادرات نفت بود.

ویژگی عمده صنایع در این دوره، مصرفی بودن آنها و وابستگی شان به فناوری، مواد اولیه، قطعات ماشین آلات، و نیروی انسانی متخصص بود، به طوری که به حرکت در آمدن چرخ صنایع وابسته، نیاز کشور را به واردات ملزومات صنعتی چهارگانه ذکر شده، تشدید کرد و بدین ترتیب صنایع وابسته نه تنها کمکی به خودکفایی کشور نکردند، بلکه خود پیشاهنگ وابستگی اقتصادی در ایران شدند و سود فراوانی به کشورهای خارجی رساندند. اصلی ترین نتیجه حمایت رژیم پهلوی از صنایع وابسته، زوال تدریجی صنایع داخلی بود.

۳- مصرف گرایی مردم نسبت به کالاهای خارجی

در طول این سالها درآمدهای هنگفت نفتی، که باعث رشد نقدینگی و پایه پولی کشور می شدند. میزان تقاضای انواع کالاها را افزایش می دادند. در پی افزایش تقاضا، رژیم پهلوی اقدام به آزادسازی تجارت و واردات انبوه کالاهای خارجی کرد. در نتیجه اعمال تعرفه های گمرکی پایین، کالاهای خارجی به وفور و با قیمت بسیار نازل، در بازار یافت می شدند. این سیاست اقتصادی نامناسب نتیجه ای جز تضعیف تولیدات داخلی و وابستگی اقتصاد کشور به قدرت های صنعتی خارجی و تامین بازار برای آنان نداشت. بدین ترتیب تزریق درآمدهای نفتی به اقتصاد کشور، علاوه بر این که به مصرف گرایی جامعه انجامید، منجر به وابسته سازی ثبات اقتصادی کشور به ذخایر ارزی شد.

۴- نتیجه مصرف گرایی یک عده، فقیر شدن عده دیگری شد.

وابستگی ثبات اقتصادی کشور به ذخایر ارزی موجب کاهش قیمت نفت خام، نرخ تورم را تا ۴۰ درصد بالا برد و به تشدید اختلافات طبقاتی دامن زد. این در حالی بود که بر اساس آمار بانک جهانی، ۴۶ درصد مردم ایران در سال ۱۳۵۶، زیر خط فقر بودند

<http://siteresources.worldbank.org/INTDECINEQ/Resources/>
(Redistribution_Iran.pdf) ۲۶

و ۴۴ درصد مردم از سوء تغذیه رنج می بردند.

(PalgraveMacmillan, ۱۹۷۹_۱۹۳۶ HomaKatouzian, The Political Economof ModernIran: Despotism And Pseudo. Modernism)
(۲۷۰, p. ۱۹۸۱ UK,

به گزارش مجله اکونومیست، در سال ۱۳۵۵، هزینه اجاره مسکن برای خانوار طبقه متوسط، طی ۵ سال، ۳۰۰ درصد افزایش داشت و هزینه مسکن تا ۵۰ درصد درآمد آن خانوار را در برمی گرفت.

نتیجه: در نتیجه این سیاست‌ها بود که عملاً تولید به عنوان قطب توسعه در اقتصاد کشور قرار نگرفت، بلکه آنچه عنوان قطب توسعه در ایران جایگزین آن شد توزیع [پول نفت] بود؛ یعنی پایه‌ی اقتصاد به شکلی بیمارگونه و قاعده ناپذیر در ایران گذاشته شد.

دوم: چالش ذهنی برخی مسئولان؛ یافتن راه‌حل‌ها در خارج از مرزها

یکی از مهم‌ترین چالش‌های کشور، به ویژه در اقتصاد، چالش ذهنی برخی از مسئولان در یافتن راه‌حل‌ها در خارج از مرزهاست. این نوع نگاه، بدون در نظر داشتن توان و استعدادها داخلی، پیشرفت اقتصادی را فقط با استفاده از نسخه‌های بیرونی ممکن می‌داند و به ویژه در سال‌های اخیر، عامل رشد اقتصاد را، تغییر مواضع سیاست خارجی کشور می‌دانست.

اشکال اساسی این تفکر، عدم تفکیک بین تجربه غرب و نسخه تجویزی آن‌هاست. تجربه غرب، همچون تجربه هر تمدن دیگر، ارزشمند است و باید مزایای آن‌را فراگرفت و از مضرات آن اجتناب کرد، اما تجویزهای غرب برای تداوم استعمار ملت‌هاست. لیبرال‌های ایرانی چشم بر تجربه غرب بسته و گوش برای تجویز آن تیز کرده‌اند. به همین دلیل است که نتیجه طبیعی کارهایشان تأمین منافع غرب است تا حل مشکلات معیشتی.

چالش‌های بیرونی

پیش از ذکر برخی دستاوردهای چهل سال گذشته، توجه به این نکته ضروری است که جمهوری اسلامی در چه شرایطی به چنین دستاوردهایی رسیده است. به تعبیر دیگر، «ایستادگی در مقابل بحران‌ها»، خود یکی از مهم‌ترین دستاوردهای نظام بوده است. بحران‌هایی که گاه فقط یکی از آن‌ها برای زمین زدن یک نظام کافی است.

در این بخش، به صورت تیتروار، فقط به نمونه‌هایی از این بحران‌ها اشاره می‌شود.

اول: توطئه‌های تجزیه طلبانه

- تلاش برای تجزیه و خودمختاری کردستان با ایجاد غائله
 - غائله ترکمن صحرا و گنبدکاووس با هدف خودمختاری این منطقه
 - غائله خوزستان و اقدامات تجزیه طلبانه
 - تلاش برای تجزیه آذربایجان و غائله حزب جمهوری خلق مسلمان
 - آشوب‌های تجزیه طلبانه ضدانقلاب در بلوچستان
 - غائله تجزیه طلبانه فارس
 - اقدامات تروریستی جنرالشیطان (به اصطلاح جنرال‌الله) در جنوب شرق ایران
 - اقدامات گروهک تروریستی جیش‌الظلم (جیش‌العدل) در شرق کشور
 - اقدامات تروریستی پژاک در غرب و شمال غرب کشور
 - اقدامات تروریستی گروهک الأحوازیه
- دوم: توطئه‌های چهل ساله نظامی**
- حمله عراق و اشغال خاک ایران
 - تحریم تسلیحاتی ایران
 - جنگ شیمیایی
 - جنگ نفتکش‌ها
 - حمله به هواپیمای مسافربری ایران
 - آرایش جنگی ۴۳ ساله علیه ایران
 - تجاوز مکرر هواپیماهای جاسوسی
 - تلاش برای محاصره دریایی ایران
 - تقویت تروریسم تکفیری در منطقه
 - حمله رژیم صهیونیستی به مستشاران ایرانی در سوریه

سوم: توطئه‌های چهل ساله فرهنگی

- راه‌اندازی و تقویت کانون‌های ضد اخلاق و خانواده در بستر شبکه‌های ماهواره‌ای و فضای مجازی
- تلاش برای نفوذ و تاثیرگذاری بر سازمان‌ها و مؤسسات فرهنگی
- توطئه در شبکه‌های اجتماعی
- توطئه از طریق بازی‌های رایانه‌ای
- امنیتی‌سازی تحولات فرهنگی
- تولید و ترویج روایات فرهنگی معاند
- تبلیغ و ترویج سبک زندگی اشرافی و غربی
- نفوذ فکری و فرهنگی در حوزه‌ی تعلیم و تربیت
- نفوذ در ساحت هنر
- ترویج ابتذال و اباحه‌گری
- تشویق به مصرف مواد مخدر
- ترویج فساد و فحشا

چهارم: توطئه‌های چهل‌ساله تفرقه‌افکنانه مذهبی

- فعالیت جریان‌های سلفی و وهابی
- فعال کردن گسل‌های مذهبی از طریق ایجاد نحله‌هایی در تشیع و اهل سنت.

پنجم: توطئه‌های چهل‌ساله اقتصادی

- بلوکه شدن دارایی‌های ایران
- تحریم کالاهای اساسی موردنیاز
- ممانعت در روند همکاری‌های بانکی ایران با سایر کشورها
- جلوگیری از رشد اقتصادی و پیشرفت ایران با تحریم ارزی ایران
- اقناع کشورها و جلب مشارکت آنها در تحریم ایران
- راه‌اندازی اتاق جنگ با هدف پیگیری لحظه به لحظه مبادلات ایران

- طراحی توطئه کاستن از سهم فروش نفت ایران
- مدیریت تحولات بازار جهانی نفت علیه ایران
- شوک ارزی در بازار مالی ایران، با استفاده از اهرم دلار
- حمایت جبهه استکبار از حمله موشکی رژیم بعث عراق علیه زیرساخت های حیاتی و اقتصادی کشور
- جلوگیری از صادرات نفت ایران و حدود ۲,۸۰۰ بار حمله به جزیره خارک
- خروج سرمایه های ملی ایران با توطئه آمریکا
- تخریب فضای صنعت داخلی ایران
- خرابکاری آمریکا در کارخانه جات صنعتی و کشاورزی کشور، از طریق عوامل نفوذی
- فشار آمریکا بر دیگر کشورها، جهت ممانعت از معامله آنها با ایران
- پروژه وابسته سازی اقتصادی ایران در صنایع
- ایجاد جنگ روانی با عنوان جنگ ارزی و ایجاد جریان های نفوذی در حوزه های اقتصادی
- تضعیف موقعیت شرکت ها، مؤسسات و صنایع پیشرو ایران
- ایجاد تنش های شدید در بازار ارز ایران، برای اختلال در بازار و قاچاق ارز

ششم توطئه های چهل ساله امنیتی

الف) ترور و انفجارات تروریستی

- بزرگ ترین حادثه تروریستی در قرن بیستم، با شهادت ۷۲ نفر از مقامات ارشد نظام
- اقدام جبهه استکبار در بمب گذاری و ترور صدها تن از شخصیت های ارشد نظام
- تحریک گروه های مارکسیستی و اقدام به تهدید مسلحانه علیه نظام
- شهادت حدود ۱۷۰۰۰ نفر در نتیجه اقدام شرورانه و تروریستی مجاهدین خلق و دیگر گروهک های تروریستی
- کُند کردن حرکت انقلاب اسلامی از طریق حذف نخبگان فکری و فرهنگی جریان ساز اسلامی
- ترور اندیشمندان، متفکران و نخبگان حوزه های مختلف به ویژه دانشمندان هسته ای
- ایجاد گروهک تروریستی «انجمن پادشاهی ایران» و بازوی ترور آن یعنی «تندر»
- پرونده حزب منحل شده توده و چپ گرایان در ایران؛ بیوتروریسم.

ب) کودتا

- طراحی حدود هجده کودتا در ابتدای انقلاب از جمله:
- کودتا علیه نظام جمهوری اسلامی و طراحی انفجار محل استقرار حضرت امام رحمه الله علیه
- کودتای نقاب (معروف به کودتای نوژه)
- کودتای موسوم به (نجات) و یا (کورتاز) طبس
- پ) جاسوسی
- تشکیل پایگاه های جاسوسی در نوار مرزی ایران
- جاسوسی از کارکنان سفارت ایران، کارگران و بازرگانان ایرانی در امارت
- تأسیس «بنیاد اعانه ملی برای دموکراسی» و «بنیاد اوراسیا» در دوره دوم اصلاحات
- ارسال جاسوسی به نام جیسون رضاییان به ایران
- اذعان سازمان سیا به جاسوسی مستمر از ایران
- ضربه زدن به فعالیت های هسته ای از طریق جاسوسی
- ت) نفوذ امنیتی
- نفوذ از طریق لانه جاسوسی آمریکا
- نفوذ عوامل استخبار در نهادهای حساس، به منظور اثرگذاری و انحراف در مسیر انقلاب
- دستور بمباران محل سقوط هواپیماها در صحرای طبس، توسط بنی صدر
- سید مهدی هاشمی و نفوذ در بیت آیت الله منتظری
- سال ۱۳۶۵ و ماجرای رابرت مک فارلین
- حملات سایبری
- ث) ایجاد فتنه و آشوب
- قتل های زنجیره ای
- حمایت بنیادهای آمریکایی و صهیونیستی از دولت سازندگی و اصلاحات
- جریان فتنه های ۷۸، ۸۲، ۸۸، ۹۶ و ۹۸ با هدف براندازی نظام جمهوری اسلامی

- ایجاد فتنه ۸۸ با طرح دروغ بزرگ «تقلب»

- هجمه به جمهوریت و اسلامیت نظام در فتنه ۸۸

- نقش شورای به اصطلاح ملی ایرانیان آمریکا در فتنه ۸۸

- مذاکرات و هماهنگی بین سران فتنه با جرج سوروس و شاه عربستان.

هفتم: توطئه های چهل ساله سیاسی

- تصویب قطعنامه های ضد ایرانی در شورای امنیت

- کنفرانس برلین و طرح براندازی نظام

- تصویب قطعنامه های ضد ایرانی در شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی

- اختصاص بودجه های کلان جبهه استکبار جهت تقویت گروهک های محارب نظام و اپوزیسیون خارج از کشور

- انتخابات، ابزاری برای براندازی

- ایجاد شبهه و اختلال در روند انتخابات

هشتم: توطئه های چهل ساله بین المللی

الف) برخی بحران ها برای ناامن کردن ایران

- حمایت سیاسی و اعطای اقامت به شاه مخلوع

- تشکیل شورای همکاری خلیج فارس

- توطئه ایران کُترا

- کشتار حجاج بیت الله الحرام

- جلوگیری از احقاق حقوق ایران در جنگ تحمیلی

- عقد قراردادهای امنیتی - نظامی با همسایگان ایران

- پرونده سازی علیه مسئولان جمهوری اسلامی ایران

- اعمال فشار به متحدان جمهوری اسلامی ایران

- ترور نخبگان خارجی علاقه مند به انقلاب اسلامی

- اعمال فشار بین المللی علیه برقراری امنیت داخلی در ایران

- منزوی سازی ایران در نهادهای بین المللی

- حمله به نمایندگی های ایران، در کشورهای مختلف

- پرونده سازی علیه ایران با موضوع حقوق بشر

- پرونده سازی علیه ایران با موضوع انرژی هسته ای

- تحمیل ادوار مذاکرات هسته ای به ایران
- توسعه ایران هراسی غرب
- پشتیبانی بین المللی از گروه های تروریستی علیه ایران
- پشتیبانی بین المللی از گروه های سیاسی معاند انقلاب اسلامی؛ تلاش برای واگرایی میان ایران و جنبش حماس
- حمایت از دولت های استبدادی منطقه علیه ایران
- ایجاد انحراف در بیداری اسلامی علیه ایران
- تحمیل برجام
- تلاش برای جلوگیری از قدرتمند شدن ایران
- فشار به ایران، به بهانه تروریسم
- تلاش برای تحمیل مشاهدات مالی، با هدف نفوذ
- طرح معامله قرن علیه منافع منطقه ای ایران

ب) برخی بحران ها برای ناامن کردن منطقه

- جنگ لبنان در سال ۱۳۸۹ - حمله عراق به کویت - جنگ بوسنی - حمله آمریکا به افغانستان - حمله آمریکا به عراق - جنگ ۳۳ روزه - جنگ ۲۲ روزه - جنگ یمن - ایجاد گروهک های تروریستی - حمله گروه های تروریستی به سوریه و عراق
- جنگ قره باغ

اینها بخش هایی از بحران های پیش روی نظام در چهل سال گذشته بود که توسط دشمنان قسم خورده این مردم، بر انقلاب آنها تحمیل شد. اما در چنین شرایطی، نه تنها کشتی نظام غرق نشد، بلکه با وجود موانع بسیار با سرعت زیادی به حرکت ادامه داد. درست است که کسی ادعا نکرده و نمی کند که نظام به تمامی آرمان های خود رسیده و مشکلات را به صورت کامل حل کرده است، اما خدمات و دستاوردهای نظام نیز در این چهل سال بسیار زیاد و شگفت آور بوده است.

فصل اول: استقلال

یکی از مهم‌ترین اهداف هر انقلاب، رسیدن به استقلال و وابسته نبودن ملت به کشورهای استعماری و استکباری است. یکی از بارزترین صفات حکومت پهلوی، وابستگی به دولت‌های بیگانه و به ویژه آمریکا بود این در حالی است که یکی از اصول مهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران استقلال حاکمیت و تمامیت ارضی کشور است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی اصل استقلال از چنان ارج و منزلت ای برخوردار شد که همواره اصل آزادی در کنار اسلام به عنوان اصلی تفکیک ناپذیر به قانون اساسی جمهوری اسلامی وارد شد و حفظ استقلال و وظیفه دولت و آحاد ملت و مسئولیت اصلی سیاست کشور تلقی گردید و مقوله استقلال از نظر بنیانگذار جمهوری اسلامی یکی از شاخص‌های مهم و جزو آرمان‌های اصلی انقلاب به شمار می‌رود. از نظر حضرت امام استقلال دو بعد سلبی و ایجابی دارد. استقلال سلبی همان استعمارزدایی است که زمینه ساز تحقق حکومت شرقی-غربی به شمار می‌آید منظور از استقلال، استقلال از استعمار خارجی است.

استقلال ایجابی به نظر امام خمینی: هدف انقلاب اسلامی تأمین استقلال مملکت در ابعاد سیاسی نظامی فرهنگی اقتصادی و فکری است ایشان سپردن کار به کاردان آن، وطنخواه، امین و خودکفایی را اختصاص مخازن و منابع کشور به مردم و نیاز استقلال فکری مراکز آموزشی را از پیش شرط‌های لازم برای تحقق استقلال برمی‌شمارند و می‌فرمایند:

«همه چیزمان باید مستقل بشود استقلال با وابستگی جمع نمی‌شود و ما اگر فرهنگمان وابسته بشود استقلال نداریم اگر اقتصاد ما وابسته بشود استقلال نداریم اول باید آن مطلب را درستش کرد استقلال اقتصادی اول باید آن را درست کرد تا بتوانیم اسم خودمان را یک مملکت بگذاریم.»

اول استقلال نظامی: استقلال نظامی هر کشور ستون اقتدار آن کشور تلقی می‌شود و شاهان پهلوی با خرید انواع تسلیحات غربی به ویژه از آمریکا سعی در تقویت نیروی نظامی ایران داشتند ولی در واقع غربی‌ها با فروش انواع سلاح‌های خود با چند برابر قیمت به ایران، قصد به تاراج بردن ذخایر این ملت را داشتند و از سوی دیگر ایران را تبدیل به انباری از مهمات کرده بودند و در مواقع مختلف، بدون اجازه ایران از آنها استفاده می‌کردند برای نمونه اسدالله علم در خاطرات روز دوشنبه ۱۵ شهریور ۱۳۵۵ درباره گران کردن تجهیزات نظامی چنین می‌گوید: «شاه گفت: با وجود این که سازنده کتبا تأیید کرده است که قیمت هر هواپیما ۵,۶ میلیون دلار است چطور آن را به ۱۸ میلیون دلار افزایش می‌دهند در پاسخ گفتم همان کاری که در مورد ناوشکن‌های اسپروانس کردند ۶ فرونده این کشتی‌ها ۲۸۰ میلیون دلار برآورد شده بود اما ما مجبور شدیم ۶۰۰ میلیون دلار بپردازیم. به نظر می‌رسد که پنتاگون در بالا کشیدن مابقی ناچیز درآمد نفتی ما، وقت را تلف نمی‌کند» (اسدالله علم، یادداشت‌های علم، ج ۶، ص ۲۳۷) در حالی که جمهوری اسلامی به عنوان طلایه دار جبهه مقاومت در منطقه، توانسته است در طول جنگ تحمیلی هشت ساله جنگ ۳۳ روزه حزب الله و جنگ ۲۲ روزه فتنه داعش، در مقابل کشورهای بزرگ استعماری، قدرت نظامی و سیاسی خود را نشان دهد و امروزه همه به رشد روز افزون نفوذ این کشور در منطقه اعتراف می‌کنند.

دوم: استقلال اقتصادی: مصادیق وابستگی پهلوی به غرب متعدد بوده است از این رو به صورت مختصر چند نمونه را بیان می‌کنیم. مایکل لدین نوشته است: «در برابر هر دلاری که ایالات متحده برای خرید نفت ایران خرج می‌کرد، ایرانی‌ها دو دلار برای خرید تجهیزات نظامی و سایر کالاها به ایالت متحده برمی‌گرداندند.» (مایکل لدین و ویلیام لوئیس، کارتر و سقوط شاه، ص ۳۰)

حکومت پهلوی مخارج خود و کشور را از راه فروش نفت خام تامین می کرد از این رو به شدت به قیمت نفت و افت و خیز بازارهای جهانی وابسته بود. جمهوری اسلامی با رویکرد مبارزه با وابستگی به نفت توانست روزبه‌روز وابستگی خود را به نفت کاهش دهد به نحوی که در سال ۱۹۷۶ میلادی (۱۳۵۵ شمسی) نزدیک به ۹۳ درصد از صادرات ایران، سهم نفت خام بوده است (im/country/profile/en/world.oec) و در سال ۲۰۱۹ میلادی ۱۳۹۸ شمسی این سهم به حدود ۴۹ درصد کاهش یافت. (1976/show/all/in/export/sitc/tree_map/izevisual/en/edu.mit.media.atlas)

یکی از مشکلات کشورهای نفت خیز وابستگی بیش از حد به قیمت نفت است از این رو کشورهای تولید کننده نفت، همواره سعی در کاهش وابستگی به قیمت جهانی نفت دارند.

عربستان سعودی برای این که کسری بودجه نداشته باشد باید هر بشکه نفت خود را به قیمت ۸۳/۸ دلار بفروشد و ایران به قیمت ۵۱،۳ دلار این در حالی است که در این سال هر بشکه نفت اپک ۵۲،۷ دلار است در این صورت ایران دچار افزایش ذخیره ارزی شده و کشورهای عربستان و نیجریه به کسری بودجه دچار شده اند. و مابقی کشورها تنها در صورتی کسری بودجه نخواهند داشت که بتوانند نفت را با این قیمت ها به فروش برسانند: نیجریه ۱۳۹ دلار. عربستان سعودی ۸۳،۸ و نروژ ۱۱۷ دلار. انگولا ۸۲ دلار. اکوادور ۷۹،۱۲۷ دلار. لیبی ۷۱،۳ دلار. امارات ۶۷ دلار. گابن ۶۶ دلار. الجزایر ۶۴،۷ دلار. عراق ۵۴ دلار. قطر ۵۲،۹ دلار. ایران ۵۱،۳ دلار. کویت ۴۹،۱ دلار.

سوم: استقلال فرهنگی: استحالة فرهنگ غنی مردم مسلمان ایران در تمام فعالیت‌های فرهنگی دوران پهلوی قرار داشت در این دوران غرب از سوی پهلوی ها و درباریان به عنوان الگویی بی‌بدیل برای تبعیت به مردم معرفی می‌شد. در گزارش عملکرد سال ۱۹۶۲ کمیسیون مبادلات فرهنگی و آموزشی ایران و آمریکا که در سال ۱۳۰۴ به ریاست محمد علی فروغی تاسیس شد مشخص از اهدافی از این دست نامبرده شده است: معرفی آمریکا به عنوان ملتی قوی، دموکراتیک و پویا و معرفی ارزش ها و شیوه ی زندگی امریکایی به عنوان الگویی آرمانی ایرانیان. (نک: انجمن ایران و آمریکا، فصلنامه مطالعات تاریخی، ش ۹، پاییز ۱۳۸۴، ص ۱۵). فساد های بیشمار دربار و ترویج بی بند و باری در بیشتر نقاط کشور در دستور کار حکومت قرار گرفت هم و غم پهلوی از بین بردن اسلام در ایران بود. ابتذال و بی بندوباری افسارگسیخته پهلوی حتی از کشورهای اروپایی نیز بیشتر بوده است که از مصادیق آن می توان به جز جشن هنر شیراز و ازدواج همجنس بازان اشاره کرد. آنتونی پارسونز در دیدار با شاه برای نشان دادن عمق فاجعه که در جشن هنر شیراز گذشته بود به او می گوید: «جشن هنر سال ۱۳۵۶ شیراز از نظر کثرت صحنه‌های اهانت‌آمیز ارزش‌های اخلاقی ایرانیان از جشن هنر پیش این فراتر رفته بود به عنوان مثال یکی از صحنه هایی که در پیاده رو اجرا می شد تجاوز به عنف بود که به طور کامل نه به طور نمایشی و وانمود سازی به وسیله یک مرد کاملاً عریان یا بدون شلوار درست به خاطر ندارم با یک زن که پیراهنش به وسیله مرد متجاوز چاک داده می شود. در مقابل چشم همه صورت گرفت. ولی موضوع به شیراز محدود نشد و طوفان اعتراضی که علیه این نمایش برخاست به مطبوعات و تلویزیون هم رسید. من به این خاطر موضوع را با شاه در میان گذاشته و به او گفتم: اگر چنین نمایشی به طور مثال در شهر وینچستر انگلیس اجرا می شد کارگردان و هنرپیشگان آن جان سالم به در نمی بردند شاه مدتی خندید و چیزی نگفت.» (آنتونی پارسونز، غرور و سقوط، خاطرات سفیر سابق انگلیس در ایران، ص ۹۱)

خلاصه تمام اقدامات رژیم پهلوی در زمینه ترویج بی بندوباری را می توان حمله ژان لوروریه (روزنامه نگار فرانسوی) یافت که می نویسد: «اگر درکوچه و خیابان، از ایرانیان بپرسید که چرا رژیم را مورد انتقاد و سرزنش قرار می دهند جواب آنها را جمع کنید، فساد و انحطاط اخلاقی رژیم در ردیف اول پاسخ آنها خواهد بود.» (ژان لوروریه و احمد فاروقی، ایران برضد شاه، ترجمه مهدی نراقی، ص ۱۰۳). اما انقلاب اسلامی در نخستین روزهای تأسیس، اسلامی کردن امور را اصلی مهم در فعالیت های فرهنگی قرار داد. انقلاب فرهنگی به منظور پاک سازی دانشگاه ها، تأسیس شورای عالی انقلاب فرهنگی، تألیف کتاب های متناسب با فرهنگ جمهوری اسلامی ایران و ... از جمله اقدامات مهم و کلیدی نظام در راستای ترویج فرهنگی اسلامی - ایرانی به شمار می رود.

فرهنگ غنی کشور، که در سایه انقلاب اسلامی رشد و نمو یافته، توانسته است در قلب کشورهای غربی و استعماری نفوذ کند و دل های بسیاری را مشتاق تفکر بنیانگذار انقلاب اسلامی نمایند. از جمله اقدامات دولت های غربی، برای نفوذ فرهنگی در کشور و اضمحلال فرهنگ اصیل اسلامی - ایرانی، تدوین برنامه های مختلفی مانند سند ۲۰۳۰ است که جمهوری اسلامی با شناخت دقیق این سند، با تصویب آن در کشور مخالفت کرد تا مانع رسوخ فرهنگی بیگانگان در کشور شود.

چهارم: استقلال سیاسی

انتخاب و انتصاب مسئولان، ابتدایی ترین حق مردم یک کشور محسوب می شود. وابستگی، دوران پهلوی، به حدی بود که انتخاب نخست وزیر و سایر مسئولان باید با نظر مستقیم غرب انجام می شد. رجال سیاسی وابسته به غرب، از خود رضاخان و محمدرضا گرفته تا عناصر مختلف دربار، نکته ای تأمل برانگیز در وابستگی بی چون و چرای رژیم پهلوی است. افشای این واقعیت از زبان عناصر دربار، بهترین سند برای وجود وابستگی در سران رژیم پهلوی است. وابستگی رضاشاه به حدی بود که فردوست، رئیس سازمان بازرسی شاهنشاهی و یکی از برجسته ترین و مؤثرترین چهره های سیاسی - اطلاعاتی رژیم پهلوی، می نویسد: «رضاخان یک عامل انگلیس بود و در این تردیدی نیست، کودتای ۱۲۹۹، طبق اسنادی که دیده ام و یا شنیده ام، در ملاقات ژنرال آیرونساید انگلیسی با رضا، در حضور سید ضیاء الدین برنامه ریزی شد و پس از آن که کودتا صورت گرفت، قریب پنج سال طول کشید تا رضاخان به سلطنت رسید، در این مدت، رضاخان سردار سپه و وزیر جنگ و نخست وزیر شد. شاپور جی روزی کتاب محرمانه ای را به من نشان داد که در یک بند آن نوشته شده بود نایب السلطنه هندوستان (قائم مقام دولت انگلیس) می خواست فرد مناسبی را برای اداره ایران پیدا کند و به دستور او، پدرشاپور جی این فرد را که رضاخان بود، پیدا کرد و به نایب السلطنه معرفی نمود. منظور شاپور جی این بود که سلطنت پهلوی به دست پدر او تأسیس شده است.» (حسین فردوست، ظهور و سقوط پهلوی، ج ۱، ص ۸۲).

محمدرضا پهلوی در کتاب انقلاب سفید، درباره اعمال نفوذ بیگانگان در مهم ترین رکن کشور، در دوران پدرش و بعد از آن، اعترافی کرده که قابل توجه است: «بعد از رفتن پدرم (شهریور ۱۳۲۰)، مدتی مدید کارها در ظاهر به دست یک عده ایرانی انجام می شد، ولی در عمل قسمتی به دست سفارت انگلستان و قسمت دیگر به دست سفارت روس انجام می گرفت و به طوری که در کتاب مأموریت برای وطنم شرح دادم، صبح مستشار سفارت انگلستان با یک لیست انتخاباتی به سراغ

مراجع مربوطه می آمد و عصر همان روز کاردار سفارت روس با لیست دیگری می آمد. [...] متأسفانه من بیست سال تمام از دوران سلطنت خودم، با چنین مجلس هایی سروکار داشتم». (محمدرضا پهلوی، انقلاب سفید، فصل اصلاح قانون انتخابات، ص ۱۰۷).

این وابستگی ها فقط به دوران رضاشاه خلاصه نمی شد، بلکه در دوران سلطنت محمد رضا نیز با شدت ادامه داشت. اردشیر زاهدی، داماد شاه و آخرین سفیر او در آمریکا، می نویسد: «باید عرض کنم که انتصاب هویدا به نخست وزیری، اگر چه ظاهراً اتفاقی صورت گرفت، اما هویدا نخست وزیری بود که آمریکا، انگلستان و اسرائیل روی او توافق کرده بودند و به همین دلیل، اعلی حضرت، با آن که چند بار کوشید تا هویدا را کنار بگذارد و من یا اسدالله علم و با هوشنگ انصاری را مأمور تشکیل کابینه نماید، موفق نشد». (اردشیر زاهدی، ۲۵ سال در کنار شاه، ص ۲۱۷-۲۱۸).

حسین فردوست در بخشی از خاطرات خود، با اشاره به ملاقات خویش با ترات، رئیس اطلاعات انگلیس در ایران، و ناراحتی او از این که محمد رضا به رادیوهای آلمان گوش می کند و از روی نقشه های آن ها جنگ جهانی دوم را دنبال می کند می گوید: «پس از بازگشت، جریان را به محمدرضا گفتم. او شدیداً جا خورد و پرسید: انگلیسی ها از کجا می دانند که من به رادیو گوش می دهم؟! فردا اول وقت با ترات تماس بگیر و بگو محمدرضا نقشه ها را پاره کرد و به هیچ رادیویی هم گوش نخواهد کرد، مگر رادیوهایی که ترات اجازه دهد! (حسین فردوست، ظهور و سقوط سلطنت پهلوی؛ خاطرات حسین فردوست، ج ۱، ص ۱۰۰-۱۰۴).

حال با ظهور انقلاب اسلامی، وابستگی های سیاسی و اداری ایران از تمام کشورهای جهان قطع شد و شعار راهبردی ایران، یعنی «نه شرقی نه غربی، جمهوری اسلامی»، به گوش تمام کشورهای جهان رسید. مردم ایران با جمهوری اسلامی، معنای واقعی استقلال در انتخاب مسئولان و سیاست گذاران کشور را درک کردند و به بیگانگان مجال دخالت در امور سیاسی کشور را ندادند. روابط خارجه ایران نیز قابل توجه بوده است و امروزه ایران قبل از انقلاب را، که صرفاً پیاده نظام دولت های غربی در منطقه بود، اثرگذارترین کشور منطقه و بعضاً جهان می دانند. طبق گزارش امریکن اینترست، ایران به عنوان هفتمین قدرت در جهان شناخته شده است. (the-interest-american-com/۲۴/۰۱/۲۰۱۷/۲۴-of-powers-great-eight-the). (۲۰۱۷)

پاسخ به دو شبهه مهم

هنگامی که بحث استقلال در جمهوری اسلامی مطرح می شود، به واسطه هجوم های بسیار زیاد دشمنان نظام، شبهات مختلفی مطرح می شود که در اینجا، به دو مورد از آنها اشاره می کنیم:

برنامه جامع همکاری (۲۵ ساله) ایران و چین

یکی از شبهات درباره استقلال ایران، برنامه جامع همکاری های ۲۵ ساله ایران و چین است که برخی آن را به گونه ای تلقی می کنند که گویی ایران به چین فروخته شد.

مشارکت جامع راهبردی بین جمهوری خلق چین و جمهوری اسلامی ایران، که در ژانویه ۲۰۱۶ منتشر شده است، بر ضرورت فراهم آوردن مکانیزم و زیرساخت های لازم، برای توسعه همکاری ها، در یک چشم انداز ۲۵ ساله تأکید می کند. در مشارکت

راهبردی جامع چین - ایران، مبتنی بر رویکرد منافع متقابل در زمینه دو جانبه، منطقه ای و بین الملل، با در نظر داشتن ظرفیت های عظیم همکاری طرفین برای دسترسی به اهداف مختلفی همکاری خواهند کرد.

اهداف، اصول و ویژگی های برنامه همکاری راهبردی ۲۵ ساله ایران و چین

- پیوند دادن ایران به زنجیره ارزش محور، از طریق تکمیل زنجیره های مکمل داخلی
- تولید مشترک به منظور تأمین بازارهای داخلی دو کشور و کشورهای ثالث، با بهره برداری از ظرفیت های دو کشور؛
- همکاری در حوزه های نفت، صنعت، معدن و حوزه های مرتبط با انرژی (نیرو، انرژی های تجدیدپذیر و ...)، مبتنی بر دغدغه های توسعه ملی پایدار و زیست محیطی؛
- مشارکت مؤثر ایران در ابتکار کمربند-راه؛
- همکاری در زمینه های زیرساختی، ارتباطی (ریلی، جاده ای، بندری و هوایی)، مخابراتی، فناوری، علمی، آموزشی و بهداشتی
- تسهیل همکاری های مالی - بانکی، گمرکی و مقررات زدایی؛
- همکاری در توسعه مناطق ویژه و آزاد تجاری و صنعتی، از جمله در سواحل مکران
- تقویت همکاری های غیرنفتی با تمرکز بر حوزه دانش بنیان
- تسهیل همکاری ها در زمینه سرمایه گذاری و تأمین مالی پروژه ها و همکاری های اقتصادی؛
- تسهیل همکاری های بخش خصوصی از طریق رفع موانع همکاری.

پاسخ به تصورات و القانات خلاف واقع درباره برنامه راهبردی ۲۵ ساله

۱. این سند قرارداد و معاهده نیست.
۲. این سند هیچ تعهدی برای هیچ یک از طرفین ایجاد نمی کند، بلکه چشم انداز روابط را ترسیم می کند.
۳. براساس تفسیر حقوقی دولت و شورای عالی امنیت ملی، این سند طبق قانون اساسی و به دلیل ایجاد نکردن هیچ گونه تعهدی، نیازمند تصویب در مجلس شورای اسلامی نیست، ولی نسخه ای از آن برای رئیس مجلس شورای اسلامی ارسال شده است.
۴. انتشار این سند، همچون اسناد مشابه، نیازمند توافق هر دو طرف امضا کننده است و عدم انتشار عمومی چنین سند های راهبردی ای متداول و معمول است.

۵. این سند حاوی هیچ عدد و رقمی درباره همکاری ها، اعم از اقتصادی، سیاسی فرهنگی، راهبردی و یا سرمایه گذاری و منابع مالی و پولی نیست.
۶. این سند هیچ منطقه و یا حتی نقطه ای از ایران را واگذار نمی کند و هیچ حق انحصاری در هیچ حوزه ای ایجاد نمی نماید.
۷. مدیریت، اداره و یا بهره برداری از هیچ منطقه یا حوزه ای واگذار نشده است.
۸. استقرار هیچ نیروی نظامی ای در این سند پیش بینی نشده است و هیچ امکانی برای در اختیار گرفتن پایگاه وجود ندارد.
۹. این سند در مخالفت با هیچ طرف ثالث و یا برای مداخله در امور هیچ کشوری نیست.

شبهه دوم: دریای خزر

یکی دیگر از شبهاتی که درباره ارتقای استقلال جمهوری اسلامی ایران مطرح می شود واگذاری ۳۲ درصد از دریای خزر توسط ایران به روسیه است.

واگذاری سهم ایران از دریای خزر و عقب نشینی جمهوری اسلامی از حقوق ملت خود، شبهه ای است که غالباً درباره موضوع حفظ تمامیت ارضی و استقلال ایران طرح می شود:

ایران و شوروی سابق، به عنوان دو کشور ساحلی دریای خزر، هر کدام مالک ۵۰ درصد از این دریا بوده اند و در معاهده ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ نیز، که بین دو کشور امضا شده است، این مالکیت ۵۰ درصدی به رسمیت شناخته شده است، ولی جمهوری اسلامی از حقوق ملت ایران و مالکیت ۵۰ درصدی بر دریای خزر عقب نشینی کرده و قرار است سهم ایران به ۱۱ تا ۲۰ درصد کاهش یابد.» برای درک نادرستی این ادعا کافی است مسئله را به صورت منطقی مورد تجزیه و تحلیل قرار دهیم؛

اگر دریای خزر یک دریای دایره شکل بود، و ایران و شوروی در دو طرف این دایره به طور مساوی ساحل داشتند، طبق منطق و مقررات بین المللی، مالکیت هر کدام بر این دریا، ۵۰ درصد بود و هرگونه تغییری در جغرافیای سیاسی شوروی نمی توانست به سهم ۵۰ درصدی ایران خللی وارد کند. اما واقعیت مسئله بر روی نقشه جغرافیا مقابل چشمان ماست، خزر ۶۵۰۰ کیلومتر ساحل دارد. در گذشته، از این میزان،

۵۸۴۳ کیلومتر متعلق به شوروی بود و تنها ۶۵۷ کیلومتر از آن برای ایران بوده است. حال چگونه و بر اساس کدام منطق عقلی و قاعده بین المللی ای می توان پذیرفت کشوری که ۹ برابر دیگری ساحل دارد، سهمی مساوی از دریا داشته باشد؟ هم اکنون، که اتحاد جماهیر شوروی از هم پاشیده و در آن سوی خزر، به جای یک کشور، با چهار کشور روسیه، قزاقستان، آذربایجان و ترکمنستان مواجه هستیم، سهم ایران همچنان همان ۶۵۷ کیلومتر ساحلی است و میزان مالکیت ایران بر دریا نیز، براساس همین میزان سهم از ساحل، به جای خود باقی است.

از طرفی بد نیست بدانیم کمترین میزان ساحل در خزر متعلق به ایران است قزاقستان ۱۹۰۰ کیلومتر، ترکمنستان ۱۷۶۸ کیلومتر، روسیه ۱۳۵۵ کیلومتر، اذربایجان ۸۲۰ کیلومتر و ایران ۶۵۷ کیلومتر، با این حساب، حدود ۱۰ درصد از ساحل دریای خزر متعلق به ایران است. لذا چگونه ممکن است ۵۰ درصد از دریای خزر متعلق به ایران باشد؟!

سوال: پس از روشن شدن این مسئله، مغالطه دیگری توسط برخی افراد نامطالع صورت می گیرد: (درست است که ایران کمترین سهم ساحل را در خزر دارد، ولی ایران و شوروی در سال های ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ معاهداتی داشته اند که طبق آنها مالکیت خزر به دو قسمت ۵۰ درصدی تقسیم شده است).

پاسخ: راستی آزمایی این ادعا اصلا کار سختی نیست؛ کافی است به متن این دو معاهده مراجعه کرد. در هیچ بندی از این دو معاهده، کوچکترین اشاره ای به مالکیت ۵۰ درصدی دو کشور نشده است.

در معاهده ۱۹۲۱، حق کشتیرانی ایران در خزر به رسمیت شناخته شده است. بر اساس معاهده ترکمنچای، ایران از حق کشتیرانی در خزر ممنوع شده بود که دولت جدید شوروی در آن زمان، با معاهده ۱۹۲۱، این حق را به ایران برگرداند - مواد دیگر معاهده ۱۹۲۱ و معاهده ۱۹۴۰ درباره بهره برداری از شیلات، عوارض بندری، نحوه حمل و نقل مسافر و بار و نظایر اینها سخن می گوید.

این که پس از انقلاب اکتبر ۱۹۱۸ و تغییر در حاکمیت شوروی، موافقت نامه ۱۹۲۱ میان ایران و شوروی منعقد شد و حق انحصاری روس ها برای کشتیرانی در خزر، که در عهدنامه ننگین ترکمنچای به شوروی واگذار شده بود، لغو شد؛ لذا ایران نیز دارای حق کشتی رانی، بدون ذکر هیچ درصد و سهم مشخصی گردید. در سال ۱۹۴۰ نیز توافق جدیدی میان ایران و شوروی صورت گرفت که به موجب آن، دریا تا فاصله ۱۰ مایلی از سواحل، «آب های تحت حاکمیت کشورها» و مابقی دریا نیز به صورت مشاع در نظر گرفته شد؛ لذا هیچ سهمی مبنی بر ۵۰ درصد عنوان نشده بود و لفظ «مشاع» بدون هیچ مبنای علمی، به عنوان سهم ۵۰ درصدی ایران تفسیر می شود.

انواع تقسیم آب دریای خزر

در حالت عادی، طبق قواعد حقوق بین الملل دریاها، سهم هر کشور از منابع دریا چیزی بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ مایل دریایی است) که تقریباً به نفع ایران و روسیه است). اما در صورت بروز مناقشه، سه فرمول منطقی برای تقسیم بندی دریا وجود دارد که عبارت اند از:

- فرمول اول: تقسیم دریا بر مبنای طول خط ساحلی (به نفع قزاقستان با بیشترین طول خط ساحلی و به ضرر ایران با کمترین طول ساحل)

- فرمول دوم: تقسیم بر اساس مساحت کف دریا (به نفع روسیه با بیشترین مساحت محصور)

- فرمول سوم: تقسیم به مساوات (بهترین حالت برای ایران با سهم ۲۰ درصدی) و این تنها در صورتی پذیرفته می شود که کشوری مانند قزاقستان، که ۱,۹۰۰ کیلومتر از سواحل خزر را در اختیار دارد، رضایت دهد که از حق خود بگذرد و با ایرانی که ۶۷۵ کیلومتر دارد حق سهم یکسانی از آب های دریای خزر داشته باشد.

تمام بحث ها در خصوص دریای خزر، بر سر پذیرش یکی از سه فرمول بالا در جریان است که البته ایران با وجود اینکه طبق دو فرمول اول، حدود ۸ تا ۱۰ درصد سهم خواهد داشت، اما به رغم مقاومت شدید کشورهای همسایه (به ویژه آذربایجان)، تاکنون موفق شده است تا محدوده ۱۸ درصدی مقتدرانه اعمال حاکمیت کند.

در سال ۱۹۹۸، سه کشور روسیه، آذربایجان و قزاقستان ۶۴ درصد دریای خزر را میان خود تقسیم کردند و مابقی را به ایران و ترکمنستان سپردند که این موضوع مورد موافقت ایران قرار نگرفت؛ لذا ترکمنستان نیز در این مطالبه به ایران پیوست. در دولت احمدی نژاد، در خط مرزی ۱۸ درصدی دریا، یک سکوی شناور اکتشافی بارگذاری و نصب شد. این اقدام هر چند با مخالفت آذربایجان روبه رو شد، اما در پاسخ، ایران با برخوردی قاطع، بازگشت سرزمین مادری را به باکو گوشزد کرد. پس از آن نیز پیشنهاد ۶۴ درصدی بین سه کشور، به دلیل مخالفت ایران و ترکمنستان بدون نتیجه رها شد.

۲) استقلال در کشورهای دنیا

برای بررسی استقلال یا وابستگی کشورهای مختلف دنیا در این پژوهش فقط به بررسی مختصر مکزیک و کشورهای شرق آسیا اکتفا می کنیم.

اول: مکزیک

مکزیک به عنوان یکی از کشورهایی شناخته می شود که اقتصاد آن بسیار وابسته به آمریکا است

الف) رشد چشمگیر تولید ناخالص ملی مکزیک

اقتصاد نوظهور مکزیک در سال های اخیر رشد فزاینده ای داشته است. رشد تولید ناخالص ملی این کشور در سال ۱۹۸۰ از ۲۵۰ به ۱۲۵۰ در سال ۲۰۱۰ رسیده است یعنی ۵ برابر شده است. (GDP/Mexico/atlas/com.knoema)

ب) سهم مهم صادرات مکزیک از افزایش تولید ناخالص ملی

افزایش تولید ناخالص ملی به عوامل مختلفی وابسته است. مکزیک با افزایش صادرات خود توانسته است شاخص تولید ناخالص ملی خود را به خوبی افزایش دهد، یعنی از ۸٪ در سال ۱۹۶۰ به ۷۰٪ در سال ۲۰۲۰ رسیده است یعنی تقریباً ۱۰ برابر افزایش صادرات داشته است. (MX= ZS?locations.GNFS.EXP.NE/indicator/org.worldbank.data//:httpS)

پ) آمریکا مقصد ۷۵ درصد از صادرات مکزیک

با توجه به مرز زمینی مشترک با آمریکا، مکزیک توانسته است ۷۵ درصد از صادرات خود را به این کشور ارسال کند. کشورهای توسعه یافته کانادا، چین، آلمان و... نیز جزو مهم ترین شرکای تجاری مکزیک هستند. (mex/country/profile/en/world.oec)

ت) خودرو و محصولات الکترونیک، بیشترین صادرات مکزیک

تنوع اقلام صادراتی مکزیک گسترده است. خودرو و لوازم دیجیتالی و هوشمند از اقلام صادراتی مهم مکزیک هستند و نفت خام حدود ۵/۵۴ درصد از صادرات این کشور را به خود اختصاص داده است. (mex/country/profile/en/world.oec)

ث) کارگران مکزیکی نیروی کار بسیار ارزان نسبت به نیروی کار کشور همسایه خود، آمریکا

نکته قابل توجه در خصوص این کشور، فاصله دستمزد یک کارگر مکزیکی در قیاس با یک کارگر آمریکایی است. یک کارگر در مکزیک تقریباً یک دهم یک کارگر در آمریکا دستمزد می گیرد. (country-by-wage-minimum/rankings)

ج) شرکت های معروف آمریکایی و بین المللی ای که در مکزیک خط تولید دارند

اختلاف قیمت در هزینه نیروی کار در مکزیک و نزدیکی به بازار بسیار بزرگ آمریکا باعث شده است تا شرکت های بزرگ جهانی اقدام به تأسیس خط تولید محصولات خود در این کشور کنند.

چ) روند افزایشی و نرخ ۴۶ درصدی جمعیت زیر خط فقر مکزیک

باتوجه به افزایش تولید ناخالص ملی و نیز توسعه صادرات، مکزیک می بایست مردمی ثروتمند داشته باشد، اما نکته مهم سوء استفاده شرکت های بزرگ از مردم این کشور، به عنوان نیروی کار بسیار ارزان است. این کشور ها توانسته اند با قیمت تمام شده ای بسیار کمتر نسبت به کشورهای دیگر، کالای خود را در مکزیک تولید و به بازار آمریکا صادر نمایند؛ اما در این میان، مردم مکزیک کمترین سود را از این صادرات دریافت می کنند، به حدی که علی رغم روند افزایشی تولید ناخالص ملی در این کشور، جمعیت فقیر آن نه تنها کاهش نیافته، بلکه افزایش نیز یافته است. در سال ۲۰۲۰ نزدیک به ۴۶ درصد از مردم مکزیک زیر خط فقر به سر می برند، در حالی که با این حجم صادرات و تولید ناخالص ملی، قطعاً می بایست فقرای این کشور بسیار کمتر می بودند و علت مهم این اتفاق وابستگی و عدم استقلال مکزیک نسبت به آمریکاست. (69=mx&v=aspx?c/g/com.indexmundi)

دوم: کشورهای شرق آسیا

الف) وابسته ترین کشورهای دنیا به تجارت خارجی

اقتصاد این کشورها نسبت به حوادث مختلف مالی جهان، بسیار حساس است و با کوچک ترین بحرانی مالی شرکای تجاری خود، دچار تزلزل و افول می شود.

کشوری مانند چین ۴۰۰ درصد وابسته به تجارت بین المللی است و هم چنین سنگاپور ۳۵۰ درصد وابسته است. (VN-SG-ID-MY-HK-KR=ZS?locations.GNFS.TRD.NE/indicator/org.worldbank.data)

ب) بحران های بزرگ مالی به دلیل وابستگی شدید به سرمایه گذاری خارجی

در دهه ۱۹۹۰ میلادی راه برای سرمایه گذاری خارجی ها در اقتصاد کشورهای شرق آسیا گشوده شد، به طوری که فقط در سال ۱۹۹۶، سرمایه گذاری خارجی ۱۰۰ میلیارد دلار به اقتصاد کره جنوبی تزریق کردند و موجب وابسته سازی شدید شرقی ها به سرمایه خارجی شدند. همین امر باعث شد تا پس از بیرون کشیدن سرمایه های خارجی از این کشور، اقتصادهای شرق آسیا یکی پس از دیگری با ورشکستگی مواجه شوند و دچار بحران بزرگ مالی سال ۱۹۹۷-۱۹۹۸ گردند.

که همین امر زمینه ساز بحران های سیاسی و اجتماعی نیز در این کشور شد. موج خودکشی ها در کره جنوبی مربوط به همین دوران است.

سوم: بلایای وابستگی نظامی کشورها

الف) پرداخت هزینه های نظامی حضور آمریکایی ها در خاک ژاپن، توسط دولت ژاپن.

ژاپن در سال ۲۰۰۴_۳/۲ میلیارد دلار هزینه سربازان آمریکایی نموده است. که در سال ۲۰۱۵ به ۱۹۱ میلیارد یین معادل ۸۷ کل هزینه های آنهاست، پرداخت نموده است. (news /jap.co.Japantimes /۲۰۱۷ /۳۱/۰۱ /national /much -japan -pay -host -yybwis \xczb #-ask - depends -forces -s -u

ب) ممنوع شدن مصرف الکل برای سربازان آمریکایی در خاک ژاپن پس از تجاوزهای گسترده به زنان ژاپنی و قتل آنها، این قانون بعد از تجاوز به یک زن ۲۰ ساله و قتل او رخ داده است. تنها در جزیره «اوکیناوا» یکصد هزار آمریکایی زندگی می کنند (arbeits /news /com.usnews /۲۰۱۶ -۲۰۱۶ -۰۶ /۰۶ -us -navy -bans -alcohol -in -japan -after -drunk)

لذا اعتراض مردم اوکیناوا به تجاوز و قتل زنان، توسط نیروهای دریایی ارتش آمریکا شدت گرفت.

تقاضاهای دولت ژاپن از آمریکا برای پایان دادن به مرگ دختران و زنان ژاپنی بر اثر تجاوز سربازان آمریکایی به آنها تبدیل به یک مطالبه عمومی شده است. (okinaws -deaths -rapes -tadrela -tary mili -us -japan /news /com.news obs)

فصل دوم

گسترش عدالت اجتماعی

منظور از عدالت اجتماعی توزیع عادلانه ثروت و درآمد ملی در میان افراد جامعه است. پیش از ورود به بحث عدالت اجتماعی در جمهوری اسلامی، بد نیست به اختصار، به وضعیت اقتصادی مردم در دوران پهلوی، در نگاه اندیشمندان و نویسندگان غربی بپردازیم

ضعیف تر از سوریه، در مسیر توسعه

فرانس فیتز جرالده، نویسنده سرشناس آمریکایی، مشاهدات خود از ایران را در سال ۱۳۵۳، در مقاله ای به نام «به شاه هرچه می خواهد بدهید» که در مجله ی آمریکایی هارپر چاپ شد آورده است:

«وضعیت ایران، به طور کلی، به مراتب بدتر از کشوری مانند سوریه است که نه نفت دارد و نه ثبات سیاسی؛ زیرا شاه برای توسعه هرگز تلاش جدی ای نکرده است. ثروت کشور بیشتر به سوی خودروهای شخصی و نه اتوبوس، کالاهای مصرفی و نه بهداشت عمومی و به سوی حقوق سربازان و پلیس کشور و نه آموزگاران سرازیر شده است.» (Giving,fitzGerald Frances) (۷۰ p,November, ۱۹۷۴, wants He thing shahEvery the (فیتز جرالده «به شاه هرچه میخواید بدهید» مجله ی هارپر، نوامبر ۱۹۷۴ میلادی ص ۷۰)

بدترین وضعیت در توزیع نابرابر در آمد

یرواند آبراهامیان در کتاب خود، درباره توزیع درآمد حاصل از فروش نفت در اواخر حکومت پهلوی می نویسد:

«استراتژی رژیم، سرازیر کردن ثروت نفتی به سوی نخبگان وابسته به دربار بود که بعدها کارخانه ها، شرکت ها و واحد های کشت و صنعت متعددی را تأسیس کردند. ثروت به لحاظ نظری، به صورت قطره ای، به پایین جریان می یافت، اما در عمل، در ایران، همانند بسیاری از دیگر کشور ها، همچنان به بالا چسبیده بود و مسیرش به رده های پایین تر نردبان اجتماعی، روز به روز کمتر می شد. ثروت همانند یخ در آب گرم، در فرآیند دست به دست شدن، ذوب می شد و نتیجه آن نیز چندان تعجب آور نبود. در دهه ۱۹۵۰ میلادی (۱۳۳۰ش)، ایران یکی از مشکل دار ترین کشور های جهان سوم به لحاظ توزیع نابرابر در آمد ها بود، اما بنابر گزارش سازمان بین المللی کار در دهه ۱۹۷۰ میلادی (۱۳۵۰ش)، به یکی از بدترین کشور های جهان تبدیل شد.» (یرواند آبراهامیان، تاریخ ایران مدرن، ترجمه محمد ابراهیم فتاحی، ص ۲۵۲)

چند درصد جمعیت شهر نشین ایران در دوره پهلوی، تنها در یک اتاق زندگی می کردند؟

جان فوران درباره هزینه های زندگی مردم در اواخر حکومت پهلوی می گوید:

«در سال ۱۳۵۱، ۴۳/۲ درصد [از درآمد میانگین شهر نشین...] به مصرف مواد غذایی رسیده [است]. اجاره ها در [سال های ۱۳۳۹_۱۳۵۴، ۱۵ برابر شده است. در فاصله [سال] سال ۱۳۵۳_۱۳۵۴، این هزینه ها ۲۰۰ درصد و در سال ۱۳۵۴_۱۳۵۵، ۱۰۰ درصد افزایش داشته است. تعداد خانواده های شهر نشین که تنها در یک اتاق زندگی می کردند، از ۳۶ درصد در سال ۱۳۴۶، به ۴۳ درصد در سال ۱۳۵۷ افزایش یافت.» (جان فوران، مقاومت شکننده، ترجمه تدین، ص ۴۹۲).

وضعیت صنعت ایران در دوره پهلوی درمقایسه با دیگر کشور های جهان

جان فوران درباره صادرات صنعتی غیر نفتی ایران در مقایسه با کشورهای دیگر چنین می نویسد:

«صادرات صنعتی غیر نفتی تنها ۲ تا ۳ درصد همه صادرات ایران در سال ۱۳۵۴ را تشکیل می داد، که در مقایسه با کشور هایی مثل هندوستان (بیش از ۵۰ درصد)، سنگاپور (۶۰ درصد) و مکزیک (۳۳ درصد) بسیار ناچیز می نمود.» (جان فوران، مقاومت شکننده، ترجمه احمد تدین، ص ۴۸۴).

سطح معیشت ایرانیان در دوره پهلوی، نسبت به کشورهای خاورمیانه، به گزارش سازمان ملل متحد

فوران همچنین درباره وضعیت زندگی مردم در اواخر دوره رضا شاه بیان می کند:

«سطح زندگی دهقانان ایرانی رضایت بخش نبود. به اعتقاد بسیاری از ناظران، در اواخر سلطنت رضا شاه، این وضع بدتر شد [...] رژیم غذایی در یک خانواده معمولی دهقانی به شرح زیر بود:

صبحانه: نان و چای؛

نهار: نان و ماست؛

شام: نان و ماست و چای.»

برای سنجش عدالت اجتماعی، بایستی هم زمان به «کاهش نابرابری» و «کاهش فقر» در میان مردم کشور توجه کرد:

نابرابری

شاخص ضریب جینی

برای تشخیص توزیع مناسب ثروت در یک جامعه، از شاخص ضریب جینی استفاده می شود. این ضریب یک واحد اندازه گیری است که برای سنجش میزان نابرابری در توزیع درآمد یا ثروت در یک جامعه آماری استفاده می شود. اگر ضریب جینی برابر صفر باشد یعنی در آمد کشور بین همه افراد جامعه به صورت یکسان تقسیم می شود.

اگر ضریب جینی برابر یک باشد، یعنی درآمد کشور فقط به یک نفر رسیده و باقی افراد هیچ سهمی از آن ندارند. بنابراین اگر ضریب جینی کشوری در طول بازه زمانی مشخصی کاهش پیدا کند، نشان دهنده افزایش عدالت اجتماعی و کاهش فاصله طبقاتی در آن کشور خواهد بود. مقایسه و بررسی تغییرات این شاخص در یک دوره زمانی، برای هر کشور، ملاک مناسبی برای تشخیص فاصله طبقاتی و موفقیت آن کشور در زمینه عدالت اجتماعی خواهد بود.

دفتر برنامه توسعه سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۳، گزارش با موضوع افزایش نابرابر در دنیا منتشر کرد. (US=GINI?locations.POV.SI/indicator/org.worldbank.atad)

روند تغییرات ضریب جینی در برخی از کشورهای جهان

- افزایش ضریب جینی در آمریکا از ۳۴/۵٪ در سال ۱۹۷۹ به ۴۱٪ در سال ۲۰۱۸ رسیده است.

- افزایش ضریب جینی در آلمان از ۲۹/۲٪ در سال ۱۹۹۱ به ۳۲٪ در سال ۲۰۱۵ رسیده است.
- (DE=GINI?locations.POV.SI/indicator/org.worldbank.data)

چند صفحه مانده

ج) معایب ضریب جینی درآمد

«ضریب جینی درآمد» شاخص دقیقی برای سنجش میزان نابرابری در وضعیت اقتصادی افراد جامعه نیست. آنچه که می تواند سنجش میزان نابرابری در وضعیت اقتصادی افراد جامعه را دقیق تر نشان دهد «ضریب جینی ثروت» است. ضریب جینی درآمد میزان مایملک افراد، اعم از املاک، خودروی شخصی، موجودی حساب های بانکی و دیگر دارایی های افراد را شناسایی نمی کند و فقط میزان درآمد ماهیانه افراد را بررسی می کند؛ لذا در کشورهایی مانند کشورهای اسکاندیناوی و یا برخی دیگر از کشورهای اروپایی، شاهد ضریب جینی نسبتاً پایینی برای درآمد هستیم، اما ضریب جینی ثروت در آن کشورها، بسیار بالاتر از میانگین جهانی است.

به عنوان مثال، درصد ضریب جینی درآمد در دانمارک ۲۵/۳ است، اما ضریب جینی ثروت این کشور ۸۰/۹ است. این مسئله نشان می دهد نابرابری ثروت در جامعه دانمارک بسیار بالاست. همچنین کشورهایی مانند کانادا (با ضریب جینی ثروت ۷۳/۵)، مالزی (با ضریب جینی ثروت ۸۲)، نروژ (با ضریب جینی ثروت ۸۰/۵)، مصر (با ضریب جینی ثروت ۹۱/۷)، سوئد (با ضریب جینی ثروت ۸۳/۴)، ایرلند (با ضریب جینی ثروت ۸۱/۳)، اوکراین (با ضریب جینی ثروت ۹۰/۱)، انگلیس (با ضریب جینی ثروت ۷۳/۵)، آمریکا (با ضریب جینی ثروت ۸۵/۹)، آلمان (با ضریب جینی ثروت ۷۹/۱)، ترکیه (با ضریب جینی ثروت ۸۱/۸)، و روسیه (با ضریب جینی ثروت ۸۲/۶) کشورهایی هستند که به میزان بالایی، نابرابری ثروت را تجربه می کنند.

ضریب جینی ثروت ایران در سال (۲۰۱۸)، ۶۷/۳ بوده است. این عدد هرچند مقدار مطلوبی برای ایران اسلامی نیست و به میزان زیادی با آرمان انقلاب اسلامی در زمینه عدالت فاصله دارد، اما نسبت به ضریب جینی ثروت بسیاری از کشورهای دیگر، عدد پایین تری است.

فقر

خط فقر عبارت است از مقدار درآمدی که برای تامین حداقل نیازهای فردی در یک جامعه لازم است و تامین نشدن آن موجب می شود چنین افرادی «فقیر» در نظر گرفته شوند.

بانک جهانی (Bank World) برای سنجش میزان فقر در کشورهای دنیا، آن ها را به چهار گروه تقسیم کرده است. سپس برای هر کدام از این گروه ها، با توجه به میزان درآمد و هزینه های زندگی در کشورها، درآمد روزانه لازم برای بهره مندی از حداقل نیازهای فردی را در نظر گرفته است و بر پایه آن درصد فقرای کشورها را مشخص می کند.

(come_inequality_istribution_inalth_dew/economic_data/global_data/com.gfmag.www)

تقسیم بندی گفته شده به این صورت است:

- کشورهای با درآمد بالا (High Income): ۲۱٫۷ دلار؛
- کشورهای با درآمد بیشتر از متوسط (middle Income–Upper): ۵٫۵ دلار؛
- کشورهای با درآمد کمتر از متوسط (Income middle–Lower): ۳٫۲ دلار؛
- کشورهای با درآمد پایین (Low income): ۱٫۹ دلار.

در این تقسیم بندی، ایران در گروه دوم، یعنی کشورهای با درآمد بیشتر از متوسط قرار دارد.

اول: فقر در زمان پهلوی

فقر بودن ۴۶ درصدی مردم ایران

بر اساس مستندات بانک جهانی، حدود ۶۰ درصد از روستاییان و ۳۰ درصد از شهرنشینان ایران (باتوجه به نسبت بالای جمعیت روستائین)، یعنی تقریباً ۴۶ درصد از کل جمعیت ایران در سال ۱۹۷۷ میلادی، زیر خط فقر قرار داشتند. ([_Revolution_and_redistribution_in_Iran_poverty_and_23721422/publication/net.reserchgate](https://www.researchgate.net/publication/23721422/Revolution_and_redistribution_in_Iran_poverty_and))

دوم: فقر بعد از انقلاب

کاهش جمعیت فقیر در ایران بامعیار درآمد روزانه ۵/۵ دلار

بنابر آمار رسمی بانک جهانی در سال ۱۹۸۶ تا ۲۰۱۸ میلادی، جمعیت زیر فقر ایران از ۴۴/۲ درصد به حدود ۱۴ درصد کاهش پیدا کرده است، اما متأسفانه در سال های اخیر فقر افزایش داشته است.

([a_day_05dollar Poverty_ratio_at/eadcount_RatioPoverty_H/Poverty/topics/Iran/atlas/com.knoema](https://atlas.knoema.com/Poverty/topics/Iran/atlas/com.knoema))

فقر بیش از ۱۲ درصدی مردم آمریکا

روند تغییر میزان افراد زیر خط فقر در آمریکا، بر اساس اطلاعات بانک جهانی، با خط فقر ۲۱/۷ دلار در سال ۱۹۵۹، ۴۰ میلیون نفر زیر خط فقر به ۴۶ میلیون نفر تا سال ۲۰۲۰ رسیده است. نکته عجیب و مهم در محاسبه فقر آمریکا اینجاست که به گفته کارشناسان، معیار محاسبه فقر در آمریکا، معیار معیوبی است؛ چراکه این معیار که از دهه ۶۰ اتخاذ شده است، محاسبه فقر را بر مبنای توان تهیه مواد غذایی گذاشته است. از سوی دیگر به دلیل اینکه میزان تورم مواد غذایی در طی دهه های طی شده به نسبت سایر اقلام مورد نیاز زندگی مقدار کمتری بوده است؛ لذا شاخص خط فقر فعلی آمریکا مبتنی بر واقعیت نیست و تعداد افراد فقیر بیشتر از رقم ادعایی است.

([pdf:figure/263-60p/demo/2018/visualizations/library/census/dam/content/gov.census](https://www.visualizations.library.census.gov/content/gov.census/figure/263-60p/demo/2018/visualizations/library/census/dam/content/gov.census))

فقر ۱۹ درصدی مردم بریتانیا (انگلیس، ایرلند و...)

(pdf.۰۷۰۹۶SN/۰۷۰۹۶SN/documents/uk.parliament.files.reserchbriefings)

فقر ۱۴/۸ درصدی مردم فرانسه

(france-rate-poverty/۴۶۰۴۴۶/statistics/com.statista)

فقر ۱۵/۷ درصدی مردم آلمان

(۳۷۷۸۷۳۲۷-a/growth-economic-despite-ngri-poverty-german/en/com.dw)

فقر ۱۸ درصدی مردم ژاپن

(pdf.japan-OECDIncomeDistributionDataReview/soc/els/org.oecd)

فقر ۵۰ درصدی مردم بالای ۶۵ سال در کره جنوبی، بر اساس خط فقر ملی این کشور

-from-escape-find-elderly-koreas-south-discos-daytime-in/discos-ageing-southkorea-us/article/com.reuters)

(L۰۱HN\idUSKBN-anxiety

فقر ۱۶/۳ درصدی کودکان ژاپن

(html.۰۳۵۶۶۰id-news/archives/news/es/org.japanfs)

فقر ۲۱/۹ درصدی مردم ترکیه

(

فقر ۲۵ درصدی مردم عربستان

(

فصل سوم

گسترش برخورداری های عمومی

وضعیت معیشتی مردم ایران قبل از انقلاب و دارا بودن حداقل نیازهای رفاهی، آموزشی و بهداشتی.

با وجود فقر و عقب ماندگی مفرط مردم و کشور در دوره پهلوی، شاه بی هیچ نگرانی‌ای به سفرهای تفریحی خارج از کشور می‌رود. اسدالله علم در خاطرات ۲۹ بهمن ۱۳۴۸ نوشته است: «امروز بعد از ظهر، که به حضور شاه رفتم، وسط کار ماساژ و حمام بودند. دوساعتی با هم صحت کردیم. عرض کردم به نظر من ایشان، هم در ورزش و هم در فعالیت های شبانه [!] افراط می کنند. به تذکر خندید. بار دیگر پیشنهاد کردم به حد کافی خارج از مملکت بوده ایم و اکنون بهتر است برگردیم. مثل این [بود] که دنیا را بر سرش خراب کرده باشم! اما وظیفه من ایجاب می کند که به اطلاع برسانم که پادشاه ایران نمی تواند ۴۵ روز را خارج از وطنش و صرفاً بابت استراحت و سرگرمی بگذرانند. مردم این چیزها را تحمل نمی کنند.»

(امیراسدالله علم، یادداشت های علم (تهران، انتشارات معین، ۱۳۹۸)، ج ۱، ص ۳۸۲).

این ها مربوط به دورانی است که قیمت برخی اقلام سه برابر شده بود. علم در خاطرات روزهای بعد خود، ضمن تشریح سفر به ژنو، که صرفاً به منظور معاینه چشم هایش صورت گرفته بود، نوشته است: «از تهران خبرهای بد می رسد. بلیط اتوبوس ها ناگهان سه برابر شده است که باعث اعتراض مردم شده. دانشجویان از حاضر شدن سرکلاس ها خودداری کرده اند و چند اتوبوس را آتش زده اند. آن ها از حمایت مردم برخوردارند و تظاهراتشان رو به تشدید [..].»

(امیراسدالله علم، یادداشت های علم (تهران، انتشارات معین، ۱۳۹۸)، ج ۱، ص ۳۸۴).

نمونه های مشکلات کشور در آن دوران بسیار زیاد است که به چند نمونه دیگر از خاطرات علم اشاره می کنیم:

«پنجشنبه، ۲۹ فروردین ۱۳۵۳: ظهر برای نیم ساعتی، جلسه هیئت امنای خانه های فرهنگ روستایی را داشتم و جای بسی تاسف من شد که وقتی جويا شدم در دهات چقدر برق و آب آشامیدنی داریم، معلوم شد یک درصد دهات ایران آب آشامیدنی تمیز دارند. البته چون در ایران قنات و چاه هست، اشکال زیاد در این زمینه نیست، ولی چهار درصد دهات ایران برق دارند. خیلی عجیب است و جای تاسف. قطعاً شنبه به شاه عرض می کنم که با این پیشرفت های کشور، این ارقام غیرقابل قبول می باشند.»

(امیراسدالله علم، یادداشت های علم (تهران، انتشارات معین، ۱۳۹۸)، ج ۴، ص ۶۵).

در واپسین روزهای حکومت پهلوی، علم، که برای درمان سرطان، به خارج از کشور رفته بود، در آخرین نامه های خود به شاه، مشکلات فراوان مردم را به او گوشزد و وقوع انقلاب را در صورت عدم حل این مسائل پیش بینی می کند:

«چهارشنبه، ۲ مرداد ۱۳۵۶: [...] غلام نمی خواهد خاطر مبارک را در ایام تعطیل و استراحت ملول سازد، اما در تنهایی و استراحت، اینجا تمام قلب و روحم در درگاه شاهنشاه محبوب معظم من است و در عالم غلامی و خدمت گزاری فکر می کند اگر پاره ای مسائل را به عرض خاک پای مبارک نرساند، نه تنها گرفتار سهو و غفلت، بلکه دچار خیانت شده است. بعضی از این مسائل در عامه و همه طبقات اثر نمی گذارد یا طبقه محدودی را در برمی گیرد و خطر آنی ندارد، ولی مسئله برق مابه الابتلای [=مبتلا به] عموم است، به طوری که کُلَّت منزل غلام در بیمارستان بود که به علت سرطان، انژکسیون ماده رنگی بزند که عکس غده های سرطانی را بگیرند و برق قطع شده و او را به هفته دیگر حواله داده اند. بنابراین عموم مردم، چه در خانه چه در بیمارستان، چه در آسانسور و چه در ترافیک و حتی نانوایانها و در همه حال، گرفتار آن اند و غلام واقعا بیم آن دارد که اگر این کار به زمستان بکشد، بالاخره خدای نکرده عواقب ناراحت کننده داشته باشد، چون از قدیم گفته اند: "سرما را نمی شود به نزاکت خورد و شکم گرسنه هم نمی تواند ایمان داشته باشد."»

(امیراسدالله علم، یادداشت های علم (تهران، انتشارات معین، ۱۳۹۸)، ج ۴، ص ۵۴۴).

جعل اصطلاح «فرار مغزها»، اولین بار برای ایران قبل از انقلاب!

یرواند آبراهامیان (Ervand Abrahamian)، تاریخ‌شناس مشهور مقیم آمریکا، در کتاب *تاریخ ایران مدرن* می‌نویسد: «انقلاب سفید محمدرضا پهلوی و در پی آن، رونق درآمد به جای پاسخ‌گویی به انتظارات عمومی، موجب افزایش نارضایتی‌های گسترده شد. درست است که اجرای برنامه‌های اجتماعی در بهبود وضعیت آموزشی و امکانات بهداشتی بسیار موثر بود، اما این نکته نیز صحت دارد که ایران پس از دو دهه، یکی از بدترین کشورها در بخش مرگ‌ومیر کودکان و نسبت پزشک به بیمار در خاورمیانه بود. یکی از پایین‌ترین نرخ‌های آموزش عالی مربوط به این کشور بود. افزون بر این، ۶۸ درصد از جمعیت بزرگسال بی‌سواد بودند. ۶۰ درصد از کودکان نمی‌توانستند دوره دبستان را به‌صورت کامل طی کنند و تنها ۳۰ درصد از داوطلبان کنکور می‌توانستند وارد دانشگاه‌ها شوند. در این میان، شمار افراد متقاضی تحصیل در خارج از کشور رو به رشد بود. در دهه ۱۹۷۰ میلادی (۱۳۵۰ ش)، شمار پزشکان ایرانی مستقر در نیویورک، بیشتر از شهرهای غیر از تهران بود. اصطلاح «فرار مغزها» نخستین بار برای ایران به‌کار گرفته شد.» (یرواند آبراهامیان، *تاریخ ایران مدرن*، ترجمه محمدابراهیم فتاحی، ص ۲۵۳-۲۵۵).

در حالی که در سال ۱۴۰۰، ۹۰/۵ درصد باسواد هستند.

چند درصد از روستاهای ایران برق داشتند؟

جان فوران (John Foran)، جامعه‌شناس و استاد دانشگاه کالیفرنیا، در کتاب *مقاومت شکننده* (که درباره اوضاع اقتصادی-اجتماعی ایران در دوره رضاشاه و محمدرضا شاه نوشته شده است)، این‌گونه بیان می‌کند: «به‌رغم ایجاد مدرسه‌های روستایی توسط سپاه‌دانش، تنها ۱۵ درصد روستاییان در سال ۱۳۵۰، از تحصیلات ابتدایی برخوردار می‌شدند و در سال ۱۳۵۴، ۶۰ درصد مردان و ۹۰ درصد زنان روستایی بی‌سواد بودند. در سال‌های دهه ۱۳۵۰ شمسی، ۹۶ درصد روستاها برق نداشتند.» (جان فوران، *مقاومت شکننده*، ترجمه احمد تدین، ص ۴۷۷).

بدترین وضعیت در نسبت پزشک به بیمار، در میان کشورهای خاورمیانه

فوران همچنین درباره وضعیت بهداشت ایران در اواخر دوره پهلوی می‌نویسد:

«۶۴ درصد شهرنشینان در سال ۱۳۵۱-۱۳۵۲، دچار سوء‌تغذیه بودند (که ۲۵ درصد این‌ها، وضع تغذیه‌شان بسیار بد بود) و این در مقایسه با ۴۲ درصد در روستاها، رقم بسیار بالایی است. آمار و ارقام بهداشتی نشان می‌دهد که بر تعداد تخت‌های بیمارستان، کلینیک‌ها، پزشک و پرستار افزوده شده، اما در سال ۱۳۵۶، ایران هنوز در خاورمیانه، بدترین نسبت پزشک-بیمار، بالاترین نرخ مرگ و میر نوزادان و اطفال و پایین‌ترین نسبت تخت بیمارستان به جمعیت را دارا بوده است.» (جان فوران، *مقاومت شکننده*، ترجمه احمد تدین، ص ۴۹۲).

حال بعد از اطلاعی کلی از وضع بهره‌مندی مردم از امکانات، به شاخصه‌های بین‌المللی در این باره، در طول ۴۰ سال بعد از انقلاب خواهیم پرداخت.

۱) امنیت غذایی

اول: رشد ۴ برابری شاخص و نرم جهانی تولید مواد غذایی ایران

در ایران از سال ۱۳۳۹ تا ۱۳۹۷ شاخص و نرم جهانی تولید مواد غذایی چهار برابر بیشتر از نرم جهانی رشد داشته است (data.worldbank.org/indicator/AG.PRD.FOOD.XD?locations=IR)

دوم: رشد بیش از ۴ برابری شاخص و نرم جهانی در تولید محصولات زراعی

ایران از سال ۱۳۳۹ تا ۱۳۹۷ چهار برابر شاخص و نرم جهانی در تولید محصولات زراعی، رشد داشته است
(data.worldbank.org/indicator/AG.PRD.LVSK.XD?locations=IR)

سوم: رشد بیش از ۳ برابری شاخص و نرم جهانی تولید دام

در ایران از سال ۱۳۳۹ تا ۱۳۹۷ سه برابر نرم جهانی در تولید دام، رشد داشته است.
(data.worldbank.org/indicator/AG.PRD.LVSK.XD?locations=IR)

چهارم: رشد ۱۰ برابری تولید گوشت مرغ

در ایران برحسب تن، از سال ۱۳۳۹ تا ۱۳۹۷ تولید گوشت مرغ، ده برابر رشد داشته است.
ourworldindata.org/grapher/poultry-production-tonnes?tab=chart&country=IRN

پنجم: افزایش سرانه عرضه پروتئین روزانه

مصرف روزانه پروتئین در ایران از ۵۰ گرم در سال ۱۳۳۹ به ۸۰ گرم، در سال ۱۳۹۷ رسیده است.
ourworldindata.org/grapher/daily-per-capita-protein-supply?tab=chart&country=IRN

ششم: افزایش سرانه کالری روزانه عرضه شده در ایران

سرانه کالری روزانه عرضه شده در ایران ۳۰۰۰ کالری، در قیاس با متوسط جهانی که ۲۵۰۰ کالری است. در حالیکه در سال ۱۳۳۹ در ایران ۱۷۰۰ کالری بوده است.

ourworldindata.org/grapher/daily-per-capita-supply-of-calories?country=IRN+OWID_WRL

هفتم: رشد بیش از یک و نیم برابری سرانه تامین گوشت به ازای هر شخص

در ایران سرانه مصرف گوشت از ۱۵ گرم در سال ۱۳۳۹ به ۳۵ گرم در سال ۱۳۹۷ رسیده است.
ourworldindata.org/grapher/meat-supply-per-peison?tab=chart&country=IRN

هشتم: رشد ۲۴ برابری سرانه ماهی و غذاهای دریایی در ایران

سرانه مصرف ماهی و غذاهای دریایی در ایران از ۰/۵ گرم در سال به ۱۲ گرم در سال ۱۳۹۷ رسیده است.
ourworldindata.org/grapher/fish-and-seafood-consumption-per-capita?tab=chart&country=IRN

نهم: روند کاهشی شاخص جهانی گرسنگی در ایران

شاخص جهانی گرسنگی در ایران از ۱۴٪ در سال ۱۳۷۹ به سمت ۴۲٪ در سال ۱۳۹۷ کاهش یافته است.
Globalhungerindex.org/pdf/en/2018.pdf

دهم: کاهش مرگ و میر بر اثر سوء تغذیه در ایران

میزان مرگ و میر بر اثر سوء تغذیه ناشی از فقر پروتئین از ۱/۸٪ در سال ۱۳۳۹ به ۰/۵٪ در سال ۱۳۹۷ کاهش پیدا کرده است، در حالیکه نرم جهان ۳/۸٪ است.

ourworldindata.org/causes-of-death#malnutrition

(۲) آموزش مناسب

۱- میزان تحصیلات ابتدایی در ایران از ۵۹٪ در سال ۱۳۵۰ به ۹۹/۲٪ در سال ۱۳۹۴ رسیده است.

Knoema.com/atlas/Iran/topics/Education/Primary-Education/Net-enrolment-rate-in-primary-education?compareTo=US,JP,FR,DE

۲- نرخ تحصیلات متوسط در ایران، از ۲۲٪ در سال ۱۳۴۹ به ۸۸٪ در سال ۱۳۹۴ رسیده است در حالیکه نرم جهانی ۷۷٪ است. ourworldindata.org/grapher/gross-enrollment-ratio-in-secondary-education?tab=chart&country=IRN+OWID_WRL

۳- رشد ۱۰ برابری فارغ التحصیلان دانشگاهی ایران و مقایسه آن با دیگر کشورهای دنیا به طوری که از ۱/۸٪ در سال ۱۳۴۱ به ۱۳٪ در سال ۱۳۹۳ رسیده است.

ourworldindata.org/grapher/share-of-the-population-with-completed-tertiary-education?tab=chart&country=CHN+EGY+PRT+SAU+TUR+GBR

۳) بهداشت

- نرخ امید به زندگی در ایران از ۴۵ سال در سال ۱۳۳۹ به ۷۷ سال در سال ۱۳۹۸ رسیده است، در حالیکه نرم جهانی نرخ امید به زندگی ۷۲ سال است. data.worldbank.org/indicator/SP.DYN.LE00.IN?locations=IR-IW

- کاهش مرگ و میر کودکان از ۱۲۰ فوت در هر ۱۰۰۰ نوزاد در سال ۱۳۵۰ به ۱۵ فوت، در هر ۱۰۰۰ نفر در سال ۱۳۹۸ رسیده است. data.worldbank.org/indicator/SH.DYN.MORT?locations=IR-IW

- میزان خودکشی در کشور ایران، از ۷٪ در سال ۱۳۶۹ به ۵٪ در سال ۱۳۹۶ رسیده است، در حالیکه در آمریکا از ۱۲٪ در سال ۱۳۶۹ به ۲۱٪ در سال ۱۳۹۶ رسیده است. ourworldindata.org/grapher/suicide-death-rates?tab=chart&country=CAN+CHN+FRA+IND+IRN+JPN+MYS+KOR+SWE+CHE+GBR+USA+OWID_WRL+DNK+DEU

- پایین بودن میزان سرطان، روند ابتلا به سرطان در ایران از ۱۵٪ در سال ۱۳۶۹ به ۷٪ در سال ۱۳۹۶ رسیده است. در حالیکه نرم جهانی از یک درصد به ۱/۳٪ رسیده است.

ourworldindata.org/grapher/share-of-population-with-cancer?tab=chart&time=۱۹۹۰,۲۰۱۷&co

- مرگ و میر بر اثر سکته مغزی در ایران از هر صد هزار نفر، ۱۰۳ نفر در سال ۱۳۶۹ به ۷۶ نفر در سال ۱۳۹۶ رسیده است، در حالیکه نرم جهانی ۹۸ نفر است.

ourworldindata.org/grapher/stroke-death-rates?tab=chart&country=IRN+OWID_WRL

- میزان کیفیت دسترسی به بهداشت و درمان در ایران، از ۵۲٪ در سال ۱۳۶۱ به ۶۹/۵٪ در سال ۱۳۹۶ رسیده است.

Healthdata.org/iran

۴) دسترسی به آب

دسترسی ۹۶ درصدی مردم به آب سالم آشامیدنی در ایران.

میزان افرادی که در ایران به آب سالم دسترسی دارند از ۸۶٪ در سال ۱۳۶۹ به ۹۶٪ در سال ۱۳۹۴ رسیده است، در حالیکه نرم جهانی ۸۶٪ است. ourworldindata.org/water-use-sanitation

دسترسی فقط ۵۱ درصد مردم و ۳۰ درصد روستاییان به آب سالم آشامیدنی، در زمان پهلوی بوده، در حالیکه الان ۹۶٪ مردم به آب سالم آشامیدنی دسترسی دارند.

worldwater.org/wp-content/uploads/۲۰۱۳/۰۷/date_table_۳_access_to_safe_drinking_water_by-country-pdf

عملکرد جمهوری اسلامی در حوزه آب رسانی شهری و روستایی

با استناد به آمار منتشر شده از سوی مرکز ملی آمار، در سال ۱۳۵۷، میزان تولید آب ۱/۵ میلیارد مترمکعب و تعداد انشعاب آب ۷/۲ میلیون بوده است. تعداد مشترکان آب سالم و بهداشتی در آن سال، ۷/۲ میلیون رشته بوده که تا سال ۱۳۹۵، به ۱۲/۵ میلیون رشته افزایش یافته است. تعداد شهرهای تحت پوشش آب شهری از ۴۵ شهر در سال ۱۳۵۷، به ۱۱۳۱ شهر در حال حاضر افزایش یافته و آب رسانی به روستاها، از ۱۲۰۰۰ روستا در سال ۱۳۵۷، به ۳۳۲۹۷ روستا در سال ۱۳۹۱ رسیده است. در زمان حاکمیت رژیم پهلوی، یکی از معضلات مناطق روستایی کشورمان دسترسی نداشتن به آب سالم و بهداشتی بود، به طوری که براساس آمارهای مرکز آمار ایران، در سال ۱۳۵۵، از حدود ۲/۹ میلیون واحد مسکونی روستایی، حدود ۲/۳ میلیون یا به عبارتی ۷۹ درصد از جمعیت روستایی فاقد تأسیسات لوله کشی لازم بوده اند.

۵) دسترسی به برق

- دسترسی ۱۰۰ درصدی مردم ایران به برق در حالیکه نرم جهانی ۷۰٪ است.
 - data.worldbank.org/indicator/EG.ELC.ACCS.ZS?locations=IR-IW
 - دسترسی ۱۰۰ درصدی روستاییان به برق در حال حاضر، در مقایسه با دسترسی ۱۶ درصدی آنان به برق در زمان پهلوی، در حالیکه نرم جهانی الان ۸۲٪ است.
data.worldbank.org/indicator/EG.ELC.ACCS.RU.ZS?locations=IR-IW

۶) شاخصه توسعه انسانی

شاخص توسعه انسانی (Human Development Index (HDI)) نشان دهنده سطح سلامت، تحصیلات و درآمد انسانها در جوامع مختلف است که دفتر برنامه توسعه سازمان ملل متحد (United Nations Development Programme (UNDP)) هر ساله آنرا در گزارشی تحت عنوان «گزارش توسعه انسانی» (Human Development Report (HDR)) منتشر می کند. این شاخص از ترکیب چهار کمیت عددی در سه حوزه بهداشت، آموزش و سطح مناسب زندگی به دست می آید. کمیت های عددی مورد استفاده در محاسبه این شاخص عبارت اند از:

- شاخص امید به زندگی (برای ارزیابی سطح بهداشت و سلامت)؛
 - شاخص های متوسط سال های تحصیل و سال های مورد انتظار (برای ارزیابی سطح آموزش و تحصیلات)؛
 - میزان شاخص توسعه انسانی در کشورهای با توسعه انسانی بسیار بالا (Very High Human Development) بیش از ۰/۸، در کشورهای با توسعه انسانی بالا (High Human Development) بین ۰/۷ و ۰/۸، در کشورهای با توسعه انسانی متوسط (Medium Human Development) بین ۰/۵۵ و ۰/۷، و در کشورهای با توسعه انسانی پایین (Low Human Development) کمتر از ۰/۵۵ است.
 - در گزارش سال ۲۰۱۸، ایران با عدد ۰/۷۹۸، در رتبه نخست کشورهای با توسعه انسانی بالا قرار گرفته است و با گروه های با توسعه انسانی بسیار بالا، فاصله بسیار ناچیزی دارد. همچنین در این گزارش، نروژ با عدد ۰/۹۵۳ بالاترین و نیجر با عدد ۰/۳۵۴ پایین ترین میزان شاخص توسعه انسانی را دارند.
- hdr.undp.org/sites/default/files/۲۰۱۸_human_development_statistical_update.pdf

- ارتقای ۶۰ پله‌ای ایران در جهان، در ۴۰ سال گذشته

hdr.undp.org/sites/default/files/۲۰۱۸_human_development_statistical_update.pdf

undp.org/content/dam/undp/library/corporate/HDR/۲۰۱۱/۲۰Global/۲۰HDR/English/HDR_۲۰۱۱_EN_Complete.pdf

رتبه اول ایران در رشد شاخص توسعه انسانی، در ۴۰ سال گذشته

برای فهم بهتر عملکرد جمهوری اسلامی در ارتقای شاخص توسعه انسانی باید تغییرات رتبه و میزان این شاخص را در طی ۴۰ سال اخیر و از ابتدای پیروزی انقلاب بررسی کرد. طبق گزارش توسعه انسانی در سال ۲۰۱۱، میزان شاخص توسعه انسانی ایران در سال ۱۹۸۰، عدد ۰/۴۸۸ و رتبه آن حدود ۱۲۰ بوده.

undp.org/content/dam/undp/library/corporate/HDR/۲۰۱۱/۲۰Global/۲۰HDR/English/HDR_۲۰۱۱_EN_Complete.pdf

ولی جمهوری اسلامی موفق شده است از سال ۱۹۸۰م (۱۳۵۸ش) تا سال ۲۰۱۷م (۱۳۹۵ش)، میزان شاخص توسعه انسانی خود را به میزان ۰/۳۶۱ افزایش و رتبه خود را با معیار ۸۴۹٪ / ۶۰ پله ارتقا دهد.

با بررسی میزان تغییرات شاخص توسعه انسانی سایر کشورهای جهان از سال ۱۹۸۰ تا سال ۲۰۱۷ مشخص می‌شود که جمهوری اسلامی توانسته است بیشترین میزان افزایش شاخص توسعه انسانی و رتبه اول رشد این شاخص را در جهان، از آن خود کند البته در طی چند سال اخیر به واسطه رویکردهای نادرست مسئولان، جایگاه ایران در این زمینه تضعیف شده است.

فصل چهارم: پیشرفت های علمی

پیشرفت های علمی

۱- وضعیت ایران در دوران پهلوی

روند وارونه

در دوران پهلوی، رشد صنعتی کشور مایه و دلیل غفلت مسئولان و همچنین علاقه شدید محمدرضا پهلوی به ظواهر رشد صنعتی غرب، روند وارونه ای را طی کرد؛ بدین گونه که در ابتدا، صنایع تولید کننده ی کالاهای مصرفی وارد کشور شدند و صنعت وارداتی را در کشور پایه ریزی کردند. پس از آن به دنبال ایجاد صنایع زیر ساختی (از جمله فولاد) رفتند و در همین حین، به فکر ایجاد دانشگاه و تربیت دانشجو نیز افتادند. لذا با توجه به فقدان رشد علم و دانش فنی بومی و همچنین عدم رشد زیر ساخت ها این صنایع مصرفی تماماً وارداتی بودند و صنعتی واردات محور را در ایران پایه گذاری کردند.

این آفت، یعنی عدم ارتباط و اتصال بین صنایع تولید کننده ی کالاهای مصرفی و صنایع زیر ساختی و دانشگاه، موجب وابستگی دائم صنعت کشور و عقب ماندگی آن نسبت به رقبای دیگر شد که آثار آن تاکنون نیز در برخی صنایع. مانند خودرو سازی، مشهود است.

دانشگاه گیلان که برای توسعه همکاری پژوهشی و فناوری با آلمان غربی در سال ۱۳۵۶ ش (۱۹۷۷ م) تاسیس شد، در صورتی که از سال های قبل، صنایع مختلفی از کشور آلمان به ایران وارد شده بود و ضروری بود که پیش از آن، موسسات آموزشی و علمی برای تربیت متخصصان در ایران به وجود آیند. اگرچه برخی دانشگاه ها از سال پیش از آن تاسیس شده بودند. اما توجه به تاریخ تاسیس برخی دانشگاه های صنعتی در ایران، این غفلت را به وضوح نمایان می سازد. دانشگاه علم و صنعت ایران در سال ۱۳۴۱ شمسی و صنعتی شریف در سال ۱۳۴۴ شمسی تاسیس شدند.

(علی و شمه از سهیلا ترابی فارسانی و ناصر جدیدی سیاست های اقتصادی حکومت پهلوی دوم در زمینه صنعت با تاکید بر روابط ایران و آلمان از ۱۳۴۰ تا ۱۳۵۷ شمسی ۱۹۶۱ تا ۱۹۷۸ میلادی فصلنامه پژوهش های تاریخی معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه اصفهان شماره ۳۵ ۱۳۹۶ به نقل از اسناد وزارت امور خارجه سند شماره ۲۲۸).

کشوری که یک درصد جمعیت کل دنیا را داراست به طور منطقی باید یک درصد از مقالات دنیا را تولید کند در حالی که در سال ۱۹۷۹ میلادی (۱۳۵۷ ش) سهم ایران از تولید علم جهان حدود یک دهم درصد بوده است اما پس از پیروزی انقلاب اسلامی تا اواسط دهه ۷۰، توقف در مرحله آموزش محوری به پایان رسید و رستخیز علمی کشور در پژوهش و تولید علم آغاز شد.

روند علمی در جمهوری اسلامی

پس از انقلاب اسلامی، ایران همانند تمام کشورهای جهان، در حال سپری کردن چهار مرحله پیشرفت علمی و دانشگاهی است:

- مرحله اول: آموزش: اولین مرحله علمی همه دانشگاه های دنیا است. به این صورت که فقط زیرساخت ها شکل می گیرد و دانشجو جذب می شود و آموزش می بیند.
- مرحله دوم: پس از مرحله آموزش محوری، مرحله پژوهش محوری آغاز می شود در این مرحله، دانشجویان با استفاده از آموزش های فرا گرفته شده، اقدام به پژوهش و نگارش مقاله می کنند.

- مرحله سوم: در مرحله بعد دانشگاه پژوهش محور، تبدیل به دانشگاه فناور می شود با این توضیح که مقالات از جنبه علمی صرف به مرحله عملیاتی و تولید فناوری ارتقا می یابند.
- مرحله چهارم: در این مرحله، فناوری تولید شده در دانشگاه ها در عرصه اقتصاد تاثیر می گذارد و منتهی به ایجاد اشتغال و افزودن ثروت ملی می گردند. موتور پیشران حرکت علمی کشور در دو دهه گذشته، با محوریت قرار دادن پژوهش، با سرعت بسیار بالایی به حرکت درآمده است بنا بر گزارش پایگاه علمی «نیو ساینیست»، ایران در سال ۲۰۱۰ بیشترین سرعت رشد را در زمینه تولیدات علمی، در میان تمام کشورهای جهان، از آن خود کرد طبق این گزارش بر اساس اطلاعات پایگاه علمی «کلاریویت آنالیتیکس» یا ISI سرعت رشد علمی ایران ۱۱ برابر متوسط جهانی بوده است.

سهم ایران از تولید علم دنیا نیز ۰/۷٪ درصد در سال ۱۹۹۶ (۱۳۷۵)، به ۲ درصد در سال ۲۰۲۰ (۱۳۹۹) رسیده است یعنی اکنون سهم ما از تولید علم جهان، نزدیک به ۲ برابر سهم ما از جمعیت دنیاست.

Clarivate Analytic

news scientist.com/article/dn۱۸۵۴۶.iran.showing.fastest-scientific.growth.of.country

۱- ارتقای علمی ۳۸ پله ای ایران در ۲۵ سال اخیر

بر اساس نتایجی که در پایگاه استنادی اسکوپوس (scopus) منتشر کرده است، تعداد مدارک علمی شده از جمهوری اسلامی ایران، در سال ۱۹۹۶، برابر با ۸۵۰ بوده است ولی در سال ۲۰۲۰، این رقم به ۷۴۴۴۰ افزایش یافته است و نسبت به سال ۱۹۹۶، رشد بیش از ۸۰ برابری را نشان می دهد. در سال ۲۰۲۰، جایگاه ایران در جهان، از رتبه ۵۴ به رتبه ۱۶ و در منطقه، از رتبه پنجم به رتبه اول ارتقا یافته است.

scimagojr.com/countryrank.php?year=۲۰۲۰

scimagojr.com/countryrank.php?year=۱۹۹۶®ion=Middle/۲۰fast

۲- علوم نانو: ارتقا از رتبه ۵۶ جهان به رتبه ۱۶

چند کشور برتر دنیا در این زمینه: آمریکا، آلمان، ژاپن، انگلستان، فرانسه و چین

Scimagojr.com/countryrank.php?category=۲۵۰۹year=۲۰۲۰

Scimagoji.com/countryrank.php?area=۱۳۰۰year=۱۹۹۶

۳- علوم بیوشیمی و زیست مولکولی

ارتقا از رتبه ۵۳ در سال ۱۹۹۶ جهان به رتبه ۱۶ در سال ۲۰۲۰ رسیده است.

چین، آمریکا، آلمان، بهترین ها هستند.

Scimagojr.com/countryrank.php?category=۲۵۰۹year=۲۰۲۰

Scimagoji.com/countryrank.ph

۴- علوم ریاضی: ارتقاء از رتبه ۴۸ به رتبه ۱۲ جهان

ایران در علوم ریاضی از رتبه ۴۸ جهان در سال ۱۹۹۶ به رتبه ۱۲ در سال ۲۰۲۰ رسیده است.

(Scimagojr.com/countryrank.php?area=۲۶۰۰&year=۱۹۹۶)

چین، آمریکا، هند بالاترین ها این پیشرفت ها را داراست.

(scimagojr.com/countryrank.php?area=۲۶۰۰&year=۲۰۲۰)

۵- رتبه دوم جهان بعد از آمریکا در علوم ژنتیک و سلول های بنیادین

ایران در علوم ژنتیک و سلول های بنیادین؛ رتبه دوم جهان بعد از آمریکا و قبل از کره جنوبی است در حالیکه در ایران علم سلول های بنیادین به دستور رهبری در سال ۲۰۰۲ شروع شد.

(Worldatlad.com/articles/countries-where-stem-cell-research-is-most-popular.html)

۶- رتبه هشتم جهان در علوم دارو سازی

ایران در علوم دارو سازی از رتبه ۴۸ جهان در سال ۱۹۹۶ به رتبه ۸ جهان در سال ۲۰۲۰ رسیده است.

(Scimagojr.com/countryrank.php?area=۳۰۰۰&year=۱۹۹۶)

Scimagojr.com/countryrank.php?area=۳۰۰۰&year=۲۰۲۰)

چین، آمریکا، هند، انگلیس، آلمان، ایتالیا، ژاپن و بعد ایران، قرار دارد. جالب آن که کشور فرانسه بعد از ایران است.

۷- ارتقای کیفیت و سطح مقالات تولیدی در دانشگاه های ایران

گفتنی است پس از سال ۲۰۰۹، که سهم ایران از تولید علم دنیا، به سهم منطقی خود از حیث جمعیتی (یعنی یک درصد) رسید، فرایند کیفیت بخشی به مقالات نیز آغاز شد و این رویکرد باعث شد که دهه ی نو د شمس، دهه ی کیفیت گرایی در تولیدات علمی کشور باشد. در این سال ها میزان ارجاع به مقالات علمی کشور به شدت رشد کرد و دانشگاه های ایران، یکی پس از دیگری، در فهرست های رده بندی جهانی قرار گرفتند.

برای اثبات کیفیت خروجی علمی دانشگاه های ایران، از شاخصی استفاده می کنیم که پایگاه اطلاعات علمی کلاریویت آنالیتیکس از آن به عنوان سهم از یک درصد مقالات برتر جهان، که مشتمل بر مقالات پر ارجاع و داغ جهان است یاد می کند. این شاخص نشان دهنده ی با کیفیت ترین مقالات دنیاست. (Highly Cited&HotPapers)

در سال ۲۰۰۷، بر اساس این شاخص، ۵۶ مقاله از تمام مقالات برتر جهان متعلق به ایران بوده است، اما در سال ۲۰۱۹، این عدد به ۴۷۳ مقاله رسیده است یعنی تقریباً ۸ برابر شده است. همچنین رتبه ما در این زمینه از ۳۸ در سال ۲۰۱۱ به ۱۷ در سال ۲۰۱۹ رسیده است، که نشان دهنده ی رشد کیفی مقالات ما در فهرست مقالات پر استناد دنیاست.

در دهه های گذشته، که دانشگاه های ما پژوهش محور بودند، سهم ایران از کل مقالات علمی دنیا بیش از سهم ما از مقالات با کیفیت دنیا بوده است، اما در طی ده سال اخیر، که روند افزایشی سهم کشور از مقالات با کیفیت جهان شروع شده، این نسبت وارونه گردیده است. توضیح این که در سال ۲۰۱۹، که سهم مقالات ایران به ۲ درصد از کل مقالات جهان رسید، بیش از ۳ درصد از مقالات با کیفیت دنیا به ایران تعلق گرفت. (Highly Cited&HotPapers)

حرکت در مسیر فناوری محوری

ارتقای زیر ساخت های علم و فناوری در کشور و جنبش دستیابی به علم، کنون ما را به دانشگاه های نسل سوم و چهارم، که می توانند تولید ثروت داشته باشند، نزدیک کرده است. زیست بوم (Ecosystem) اقتصاد دانش بنیانی که طی سال های اخیر و مبتنی بر همین دانش تولید شده در دانشگاه های نسل سوم و چهارم کشور شکل گرفته است در حال نفوذ و اثرگذاری بر زیست بوم اقتصاد نفتی (باقی مانده از دوران پهلوی) است.

زیست بوم اقتصاد دانش بنیان می تواند به کمک اقتصاد نفتی کشور بیاید و نقش مردم را در اقتصاد کشور افزایش دهد. اکنون بیش از ۵۵۰۰ شرکت دانش بنیان توسط جوانان ما، در کشور تاسیس شده است که فروش محصولات این شرکت ها در سال ۱۳۹۸، معادل ۱۲۰ هزار میلیارد تومان، یعنی حدود ۱ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور بود. البته این میزان با مقدار مطلوب فاصله دارد و ما باید بتوانیم سهم اقتصاد دانش بنیان را در اقتصاد کشور، به مراتب افزایش دهیم، اما همین میزان رشد در سال های اخیر نیز یک رشد نجومی است. سهام بیش از ۴۰ شرکت دانش بنیان در بورس عرضه شده است و سهام یکی از این شرکت ها ۴۰ هزار میلیارد تومان ارزش گذاری شده است. کشور ما سرمایه انسانی فوق العاده ای برای پیشبرد علم و صنعت دارد. ۳۳ تا ۳۴ میلیون جوان که ۴ تا ۵ میلیون نفر از آنها دانشجوی هستند، سرمایه ای است که در هیچ کشور اروپایی، نظیر ندارد.

تعداد شرکت های دانش بنیان در کشورمان، بر اساس آمار، در سال ۱۳۹۲، تنها ۵۵ شرکت دانش بنیان بوده، تا پایان تیر ۱۳۹۹، تعداد شرکت های دانش بنیان ما به ۵۲۴۴ شرکت رسیده است و علاوه بر آن بیش از ۶۰۰۰ استارتاپ یا کسب و کار نوپا نیز در زیست بوم نوآوری کشور در حال فعالیت اند. طبق گزارش مرکز پژوهش های مجلس، تا پایان اردیبهشت ۹۹، تعداد کسب و کارهای فناورانه در قالب شرکت های دانش بنیان، استارتاپ و فناوری به بیش از ۲۰ هزار رسیده است. (گزارش شماره ۲۷۰۱۷۰۵۸ مرکز پژوهش های مجلس: «ظرفیت ها و چالش های ایجاد شده در حوزه فعالیت های دانش بنیان و کسب و کار های فناورانه» (پیوند وبگاه:

rs.majlis.ir/fa/report/show/۱۵۳۱۳۹۶)

-گزارش «مروری بر اثربخشی خدمات صندوق نوآوری و شکوفایی»، صندوق نوآوری و شکوفایی ریاست جمهوری.

بنابر گزارش "مروری بر اثر بخشی خدمات صندوق نوآوری و شکوفایی"، به واسطه حمایت های این صندوق، از آذر ۱۳۹۷ تا پایان تیر ۱۳۹۹، ۳۹۰۰ شغل ایجاد و ۴۰۰۰۰ شغل حفظ شده است. همچنین حمایت ها موجب جلوگیری از خروج ۸۲۰ میلیون دلار ارز از کشور شده است. (inf.ir/fullcontent.gallary/./asset-publisher/؛QrbrZ\iaNMO/content/id/۵۷۲۳۴۳).

سهم شرکت های دانش بنیان از تولید ناخالص داخلی به حدود ۱ تا ۲ درصد رسیده است. (tasnimnews.com/fa/news/۱۳۹۹/۰۵/۲۲/۲۳۲۵۸۹۹)

پیشرفت واقعی اقتصاد ایران در گرو رشد و گسترش اقتصاد دانش بنیان و کاهش وابستگی آن به نفت و گاز است. حرکت در این مسیر، همواره مورد تاکید مقام معظم رهبری مدظله بوده است: "ما باید علم را، با همه معنای کامل آن، به عنوان یک جهاد دنبال کنیم. این را من به جوان ها، استادان و دانشگاه ها می گویم. علاوه بر این، علم مجرد و به تنهایی هم کافی نیست؛ علم را باید وصل کنیم به فناوری، فناوری را باید وصل کنید به صنعت و صنعت را باید وصل کنیم به توسعه کشور. صنعتی که مایه توسعه و پیشرفت کشور نباشد برای ما مفید نیست. علمی که به فناوری تبدیل نشود فایده ای ندارد و نافع نیست. (بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی، ۱۳۸۵/۰۱/۰۱، پیوند وبگاه:

farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۳۳۳۲)

اهمیت این مسئله در نگاه ایشان تا جایی است که ایشان در حمایت از این حرکت علمی می فرمایند:

«من به شما عرض کنم که بنده در دفاع از جامعه نخبگان و از حرکت علمی کشور، تا نفس دارم، ذره ای کوتاه نخواهم آمد.» (بیانات در دیدار نخبگان علمی جوان، ۱۳۹۵/۰۷/۲۸، پیوند وبگاه:

farsi.khamenei.ir/speech_content?id=۳۴۷۰۳

پیشرفت های علم، و فناوری و نوآوری جمهوری اسلامی درآینه گزارش های بین المللی

در گزارش آنکتاد (UNKTAD) درباره سیاست های علم فناوری و نوآوری ایران (۲۰۱۶) آمده است:

«بخش صنعت، هم از نظر دامنه و هم و تنوع، در دهه های اخیر رشد کرده است که سبب شده ایران به متنوع ترین اقتصاد با کم ترین وابستگی به منابع نفت و گاز در مقایسه با سایر کشور های نفت خیز منطقه تبدیل شود. در طول دو دهه گذشته، ایران خود را به توسعه یک نظام ملی نوآوری پویا متعهد ساخته است و پیوسته در حال گذار به یک اقتصاد مبتنی بر نوآوری و دانش بوده است، دوران تحریم های بین المللی عزم ایران را برای دست یابی به این هدف تقویت کرد»

نمونه دیگر گزارش مکنزی است (یکی از معتبر ترین بنگاه های مشاوره مدیریت در جهان) که با عنوان «ایران؛ فرصت رشد ۱۰۰۰ میلیارد دلاری؟ (منتشر شده در سال ۲۰۱۶)، به فرصت های پیشه روی اقتصاد ایران در سال های آینده می پردازد.

ایران یکی از بالا ترین نرخ های مشارکت در تحصیلات دانشگاهی، در جهان (بالا تر از انگلستان فرانسه و آلمان) را دارد و یک سوم فارغ التحصیلان این کشور مدارک مرتبط با مهندسی دریافت می کنند، این موضوع باعث شده است که ایران یکی

از پنج کشور برتر جهان از نظر تعداد دانشجویان و دانش آموختگان) در رشته های مهندسی باشد که تقریباً هم تراز با آمریکا و بالا تر از ژاپن و کره جنوبی قرار می گیرد. سواد فنی یکی از عوامل قدرتمندی است که می تواند پیش ران بهره وری و اشتغال باشد. (همان)

جایگاه ایران در ثبت اختراع

ارتقاء از رتبه ۳۹ جهان به رتبه ۱۰، در تعداد ثبت اختراع در ۲۰ سال اخیر یعنی از سال ۱۳۷۹ تا ۱۳۹۹

khnoem.com/atlas/Iran/Number-of-patent-applications

نکته تاسف بار این است که ایران در سال ۲۰۱۶، رتبه ۷ دنیا در ثبت اختراع داشت، اما در دولت دوازدهم و با توجه به روی گردانی مسئولان از آرمان رشد و خودکفایی علمی، این رتبه در سال های اخیر به مقام دهم تنزل پیدا کرد.

فصل پنجم: پیشرفت های زیرساختی،

صنعتی و انرژی

اصطلاح زیر ساخت های هر کشور به حوزه های مختلفی در آن اطلاق می شود که اساس و بنیان کشور به آن وابسته باشد.

۱) حوزه حمل و نقل

اول | خطوط ریلی

الف) رشد ۲ برابری خطوط راه آهن در کشور

در سال ۱۳۵۷ کل خط ریلی کشور ۴۵۷۵ کیلومتر بوده است اما در سال ۱۴۰۰ به ۱۱۷۲۸ کیلومتر رسیده است.

data.worldbank.org/indicator/IS.RRS.TOTL

[KM?end=۲۰۱۶&locations=1410&view=chart](https://data.worldbank.org/indicator/IS.RRS.TOTL?locations=1410&view=chart)

ب) ارتقای ۲۰ پله ای ایران در رتبه بندی ترابری خطوط ریلی جهان

۴۱ درصد کالاها در جهان از طریق راه آهن جابجا می شود.

ایران در سال ۱۳۶۹ رتبه ۳۱ جهان بوده ولی در سال ۱۳۹۸ به رتبه ۱۱ جهان ارتقاء پیدا کرده است.

knoema.com/atlas/topics/Transportation/Rail-transport/Goods-transported-by-railways?baseRegion=IR

دوم | خطوط هوایی

الف) رشد ۲۵ برابری تعداد مسافران جابجا شده با استفاده از خطوط هوایی

در سال ۱۳۸۷ تنها ۱۲۰ میلیارد نفر بوده است که در سال ۱۳۹۸ به ۲۱ هزار میلیارد نفر رشد نموده است.

data.worldbank.org/indicator/IS.AIR.PSGR?locations=IR

سوم | خطوط جاده ای

الف) افزایش ۴/۴ برابری طول جاده های کشور

در سال ۱۳۵۵ ما ۵۲ هزار کیلومتر جاده در کشور داشتیم که در سال ۱۳۹۷ به ۲۳۰ هزار کیلومتر رسیده است.

(منبع کتاب جامع آماری حمل و نقل مسکن و شهرسازی کشور)

ب) افزایش ۵/۱۲ برابری جاده های روستایی

در سال ۱۳۵۵ تنها ۱۰ هزار کیلومتر بوده است در حالی که در سال ۱۳۹۵ به ۱۳۰ هزار کیلومتر رشد یافته است. (منبع: همان)

پ) افزایش ۸ برابری آزادراه های کشور

در سال ۱۳۵۷ تنها ۳۰۰ کیلومتر بوده است در حالی که در سال ۱۳۹۵ به ۲۵۰۰ کیلومتر ارتقا یافته است. (منبع: همان)

انرژی

یکی از عوامل موفقیت و پیشرفت در هر جامعه، رشد صنعت و افزایش تولیدات صنعتی و معدنی و تنوع بخشی در آنهاست. در این بخش به بررسی صنعت و همچنین اصلی ترین عامل محرک آن یعنی انرژی پرداخته می شود.

اول | ایران، رتبه هشتم در میان کشورهای تولید کننده انرژی.

ایران که قبل از انقلاب تمام ذخایر او به یغما می رفت ولی در سال ۱۳۹۷ رتبه هشتم جهانی را به دست آورده است.

knoema.com/atlas/topics/Energy/Total-Energy/Primary-energy-production?baserRegion=IR

گاز طبیعی: در سال ۱۳۶۹ تولید گاز یک میلیون متر مکعب بوده در حالی که در سال ۱۳۹۸ به ۸ میلیون متر مکعب رسیده است. (منبع: وبگاه آژانس بین المللی انرژی (IEA))

انرژی هسته‌ای عرضه شده در ایران

از سال ۱۳۶۹ تا ۱۳۹۸ از ۱۴۷۱۷۰ تی جی به ۲۷۲۰۰۰ تی جی رسیده است. (منبع: وبگاه آژانس بین المللی انرژی (IEA))

انرژی بیومس (سوخت های زیستی) و انرژی عرضه شده حاصل از امواج در ایران

این سوخت از سال ۱۳۶۹ تا ۱۳۹۸ از ۲۵۰۰/۰۰۰ تی جی به ۱۲۵۰۰/۰۰۰ تی جی رسیده است. (منبع: وبگاه آژانس بین المللی انرژی (IEA))

انرژی عرضه شده از منابع خورشیدی زمین گرمایی و ...

در ایران از سال ۱۳۶۹ تا ۱۳۹۸ از ۱۵۰ به ۳۵۰۰ رسیده است. (منبع: وبگاه آژانس بین المللی انرژی (IEA))

سوم | سرانه انرژی عرضه شده به ازای هر نفر (TPES/Capita)

از جمله موانع بررسی دقیق میزان انرژی عرضه شده در طول زمان، افزایش جمعیت یک کشور است که به صورت طبیعی باعث افزایش نیاز به انرژی در آن می شود. بنابراین برای بررسی بهترین نکته که آیا تمام افراد مختلف جامعه به اندازه کافی به انرژی دسترسی دارند یا نه لازم است از سرانه انرژی عرضه شده به ازای هر نفر (TPES/Capita) استفاده کرد.

مقایسه رشد انرژی تامین شده در ایران و جهان و اتحادیه اروپا

سرانه انرژی عرضه شده در تمام دنیا ۷۹,۱GJ/Capita است.

iea.org/data-and-statistics/data-browser?country=WORLD&fuel=Energy%20

supply&indicator=TPESbyPop

سراانه انرژی عرضه شده در کشورهای اروپایی: ۱۲۸,۱GJ/Capita است.

[iea.org/data-and-statistics/data-browser?country=WORLD&fuel=Energy%20](https://www.iea.org/data-and-statistics/data-browser?country=WORLD&fuel=Energy%20supply&indicator=TPESbyPop)

[supply&indicator=TPESbyPop](https://www.iea.org/data-and-statistics/data-browser?country=WORLD&fuel=Energy%20supply&indicator=TPESbyPop)

سراانه انرژی عرضه شده در ایران: ۱۳۷,۷GJ/Capita

سراانه انرژی عرضه شده در ایران از سال ۱۳۶۹ تا ۱۳۹۸ از ۵۱ به ۱۳۷/۷ رسیده است.

[iea.org/data-and-statistics/data-browser?country=WORLD&fuel=Energy%20](https://www.iea.org/data-and-statistics/data-browser?country=WORLD&fuel=Energy%20supply&indicator=TPESbyPop)

[supply&indicator=TPESbyPop](https://www.iea.org/data-and-statistics/data-browser?country=WORLD&fuel=Energy%20supply&indicator=TPESbyPop)

تولید نفت خام در ایران

از سال ۱۳۶۹ تا ۱۳۹۸ از ۴۸ درصد به ۳۲ درصد رسیده است.

energyatlas.iea.org/#!/tellmap/-۱۹۲۰۵۳۷۹۷۴

تولیدات پالایشگاهی ایران

از سال ۱۳۶۹ تا ۱۳۹۸ از ۱,۲ به ۴ رسیده است.

energyatlas.iea.org/#!/tellmap/-۱۹۲۰۵۳۷۹۷۴

تولید گاز در ایران

از سال ۱۳۶۹ تا ۱۳۹۸ از ۱۰ درصد به ۱۹۵ درصد رسیده است.

energyatlas.iea.org/#!/tellmap/-۱۱۶۵۸۰۸۳۹۰

در تولید گاز رتبه ایران در سال ۱۹۹۰ در جایگاه ششم قرار داشته و در سال ۲۰۱۵ به جایگاه سوم جهان ارتقا یافته است یعنی بعد از آمریکا و روسیه بزرگترین تولید کننده گاز است.

knoema.com/atlas/topics/Energy/Gas/Natural-gas-production?baserRegion=IR

افزایش تولید انرژی الکتریکی در ایران

تولید انرژی الکتریکی در ایران، از سال ۱۳۶۹ تا ۱۳۹۷ از ۱۰ درصد به ۳۱۰ درصد رسیده است.

energyatlas.iea.org/#!/tellmap/-۱۱۱۸۷۸۳۱۲۳

ارتقای ۱۲ پله ای رتبه ایران در رتبه بندی کشورهای تولید کننده انرژی الکتریکی یعنی بعد از مکزیک و ژاپن قرار دارد.

knoema.com/atlas/topics/Energy/Electricity/Electricity-net-generation

رشد علمی در حوزه انرژی

الف) علم انرژی؛ ارتقا از رتبه ۵۷ در سال ۱۳۷۵ جهان به رتبه ۱۱ در سال ۱۳۹۹ رسیده است.

scimagojr.com/countryrank.php?area=۲۱۰۰&year=۱۹۹۶

ب) علم انرژی؛ ارتقاء از رتبه ۷ منطقه، در سال ۱۳۷۵ به رتبه ۱ در سال ۱۳۹۹ رسیده است.

scimagojr.com/countryrank.php?area=۲۱۰۰®ion=Middle/۲۰East&year=۱۹۹۶

پ) علم انرژی هسته ای؛ ارتقاء از رتبه ۸۶ جهان در سال ۱۳۷۵ به رتبه ۱۱ در سال ۱۳۹۹ رسیده است.

scimagojr.com/countryrank.php?category=۲۱۰۴&area=۲۱۰۰&year=۱۹۹۶

ت) علم انرژی هسته ای؛ ارتقا از رتبه ۱۱ منطقه در سال ۱۳۷۵ به رتبه ۱ در سال ۱۳۹۹ رسیده است.

scimagojr.com/countryrank.php?category=۲۱۰۴&area=۲۱۰۰®ion=Middle/۲۰East&year=۱۹۹۶

ج) علم انرژی های تجدیدپذیر؛ ارتقا از رتبه ۸ منطقه در سال ۱۳۷۵ به رتبه ۱ در سال ۱۳۹۹ رسیده است.

scimagojr.com/countryrank.php?category=۲۱۰۵&area=۲۱۰۰®ion=Middle/۲۰East&year=۱۹۹۶

صنعت

افزایش قابل توجه ارزش افزوده در بخش صنعت

ارزش افزوده در بخش صنعت در ایران از سال ۱۳۶۹ تا ۱۳۹۸ از ۱/۲ به ۵۹ رسیده است.

data.worldbank.org/indicator/NV.IND.MANF.KD?locations=IR

صنعت فولاد؛ ارتقا از رتبه ۳۰ جهان در سال ۱۳۶۹ به رتبه ۱۰ در سال ۱۳۹۸ رسیده است.

worldsteel.org/en/dam/jcr:۶۱۶d۵a۳e-e۳۸۷-۴a۸d-bc۳۱-۳ddb۲۶a۲۰۸۳۲/WSIF۲۰۲۱/۲۵۲۰-infographic.pdf

صنعت سیمان؛ رشد قابل توجه تولید و ارتقای ایران در رتبه ۱۰ جهانی

نکته بسیار مهم این است که تفکر غربگرای دولت یازدهم و دوازدهم نه تنها پیشرفت ایران را متوقف کرد بلکه در برخی از امور ایران را به عقب راند، به عنوان مثال در تولید سیمان که ایران در سال ۲۰۱۲ رتبه چهارم و در سال ۲۰۱۵ رتبه ششم را داشت اکنون در رتبه ۱۰ جهان قرار گرفته است.

nationmaster.com/nmx/ranking/hydraulic-cement-production

رشد ۴ برابری شاخص تولید مواد غذایی

شاخص تولید مواد غذایی در ایران از ۲۹/۵۸ در سال ۱۳۴۰ به ۱۱۴ در سال ۱۳۹۷ رسیده است.

data.worldbank.org/indicator/AG.FOOD.XD?locations=IR

رشد قابل توجه و ارتقا به رتبه ۱۶ جهان در سال ۱۳۷۸ در صنعت تولید وسایل نقلیه موتوری.

oica.net/category/production-statistics/۱۹۹۹-statistics

و از تولید صفر تا رتبه ۱۹ جهان در سال ۱۳۹۹ در تولید وسایل نقلیه باری و مسافری.

oica.net/category/production-statistics/۲۰۱۷-statistics

فصل ششم : آزادی

۱) آزادی و مردم سالاری در دوران پهلوی

اول) انتخابات و مشارکت مردم در امور سیاسی

بررسی وضعیت انتخابات در دوران پهلوی اول و دوم، حاوی نکات ارزشمند و عبرت آموزی در زمینه انتخابات و مردم سالاری است. مرور خاطرات درباریان و گزارش هایی که خودشان از وضعیت انتخاب نمایندگان بیان کرده اند، نشانه واضحی از وضعیت حاکم بر کشور در آن دوران است. محمدرضا شاه در کتاب «پاسخ به تاریخ» که آن را پس از فرار از ایران نوشته است درباره عدم سلامت در انتخابات آن دوران می نویسد:

«انگلیسی ها این امر را کاملاً عادی و طبیعی می دانستند. انتخابات در ایران مطابق نظر و خواسته های خودشان صورت بگیرد. در زمان جنگ [جهانی دوم] انتخابات ایران به این صورت انجام می گرفت که مثلاً صبح مستشار سفارت انگلیس با لیستی حاوی هشتاد نامزد نمایندگی مجلس به دیدار نخست وزیر می رفت و بعد از ظهر همان روز کاردار سفارت شوروی نام دوازده نفر از نمایندگان مورد نظر خود را به نخست وزیر می داد» (محمدرضا پهلوی، پاسخ به تاریخ، ص. ۱۱۶-۱۱۸)

این وضعیت فقط محدود به دوران جنگ جهانی و اشغال ایران نبود و پس از اتمام جنگ نیز در طول دوران پهلوی هم این روند در کشور ادامه داشته است.

در یادداشت های سال ۱۳۵۴، علم که مدعی است وضعیت برگزاری انتخابات بهتر از گذشته شده است و انتخابات با آزادی نسبی برگزار می شود، ناگهان به مواردی اشاره می کند که چنین ادعاهایی را نقض می کند:

«جمعه ۱۵ فروردین ۱۳۵۴: مطلبی نخست وزیر، امیرعباس هویدا، در کیش، به من گفت که خیلی جالب بود و فهمیدم عنوان رشوه را دارد. آن این بود که گفت: «هر کسی را، از هر جا که خواهی من وکیل [= نماینده مجلس] خواهم کرد، هرکس باشد؛ هیچ فکر نکن به من بگو، تمام می کنم.» (امیر اسدالله علم، یادداشت های علم، تهران، انتشارات معین، ۱۳۹۸، ج ۳، ص ۱۳۵-۱۳۶)

دوم | آزادی بیان

وضعیت آزادی بیان نیز، مانند انتخابات، به شدت اسفناک بود. ساواک مخوف ترین سازمان زمان شاه، با کوچکترین مخالفتی به شدت برخورد می کرد، مخالفان را به بدترین صورت شکنجه می داد و بسیاری را به شهادت می رساند.

مجله تایم در نوزدهم فوریه ۱۹۷۹، درباره ساواک می نویسد: «ساواک نفرت انگیزترین و مخوف ترین نهاد حکومتی در بین مردم به شمار می آمد و با داشتن قدرت های نامحدود برای دستگیری و بازجویی هزاران مخالف شاه را شکنجه کرده و به قتل رسانده است.» (content.time.com\time\magazine\article\۰۹۱۷۱۹۱۲۳۶۴۰۰.html#)

فدراسیون دانشمندان آمریکایی (FAS) در گزارشی با عنوان «وزارت امنیت ساواک» (Ministry of Security SAVAK) می نویسد:

«ساواک به طور چشمگیری، نماد حکومت شاه از ۱۹۶۳-۱۹۷۹ یعنی دوره فساد در خانواده سلطنتی، حکومت یک طرفه، شکنجه و اعدام هزاران زندانی سیاسی، سرکوب مخالفان و بیگانگی توده های مذهبی بود.[...] روش های شکنجه ساواک شامل شوک الکتریکی، شلاق زدن، ضربه و شتم، قرار دادن لیوان شکسته و ریختن آب جوش در روده از طریق مقعد، اتصال وزنه به بیضه ها و کندن دندان و ناخن بود. بسیاری از این فعالیت ها بدون هیچ گونه نظارت موسساتی ای انجام شده است.»

(web.archive.org/web/۲۰۱۲۱۰۰۴۲۱۰۴۱۳/http://www.fas.org/irp/world/iran/savak/index.html)

دیکتاتوری شاه به حدی بود که حتی کوچکترین انتقادی را تاب نمی آورد. اسدالله علم در خاطرات خود نقل می کند:

«یکشنبه، ۲۷ آبان ۱۳۵۹: صبح زود ناصر عامری، دبیرکل حزب مردم، که جای دکتر کنی است، با سبیل های آویزان پیش من آمد که از نطق های من در گرگان، که گفته ام باید تحصیلات و معالجه برای مردم مجانی باشد، شاهنشاه عصبانی شده اند.[...] حالا هم اجازه شرفیابی خواسته ام، به من نمی دهند. چه خاکی به سرم بریزم؟ در دلم خیلی خندیدم.[...] در دلم گفتم کجایش را خوانده ای!» (امیر اسدالله علم، یادداشت های علم، تهران، انتشارات معین، ۱۳۹۸، ج ۳، ص ۲۴۴).

علم سه روز بعد، این ماجرا را برای شاه تعریف می کند و با واکنش عجیب شاه مواجه می شود:

«چهارشنبه، ۳۰ آبان ۱۳۵۲: صبح بدبخت عامری، دبیر حزب مردم را پذیرفته بودم. عرض کردم: حالا تکلیف بیچاره چیست؟ فرمودند: «نمی دانم؛ هر غلطی می خواهد بکنند.» عرض کردم اگر نظر مبارک آن است که به کلی این حزب از بین برود، مطلب دیگری است، مگر نه این طور که نمی شود. «بالاخره آنقدر اصرار کردم که تکلیفی برای او روشن شد؛ یعنی برود در آذربایجان بگوید من گه خوردم؛ در گرگان اشتباه کرده بودم.» گرچه مساوی با از بین رفتن است، ولی لا اقل تکلیفش روشن می شود.» (امیر اسدالله علم، یادداشتهای علم، تهران، انتشارات معین، ۱۳۹۸، ج ۲، ص ۳۰۲-۳۰۳)

عامری چند روز بعد این کار را می کند. علم می نویسد:

«دوشنبه ۵ آذر ۱۳۵۹: نطق دبیرکل حزب مردم را در تبریز دادم ملاحظه فرمودند که تقریباً گفته بود در گرگان گه خوردم فرمودند: خوب است» (امیر اسدالله علم، یادداشتهای علم، تهران، انتشارات معین، ۱۳۹۸، ص ۲۵۷)

مطبوعات

مسئله آزادی مطبوعات یکی دیگر از موضوعات مهم حوزه فعالیت های سیاسی است. وقتی فضای احزاب سیاسی، که توسط شخص شاه ایجاد شده بود، به قول علم «مسخره اندر مسخره است»، طبیعی است فضای مطبوعات، که از احزاب سیاسی ضعیف تر بودند و حتی بعضاً اخبار احزاب را منتشر می کردند، به مراتب وضعیت بدتری داشته باشد، تا جایی که حتی تا وقتی مطبوعات بنا بر فرمان شاهانه، چاره ای جز چاپ یک عکس نداشتند، گویا برای طبع دیکتاتوری شاه خوشایند نبوده و به طور خلق الساعه، دستور تغییر می کرد؛ لذا به این بهانه محقر، به زندان می افتادند و علم تحقیقات چند روزه ای در این باره انجام می داد که خود بعد دیگری از نحوه مواجهه دیکتاتوری با آزادی مطبوعات است:

«یکشنبه ۲۰ خرداد ۱۳۵۲ به منزل برگشتم. به محض ورود، شاهنشاه تلفن فرمودند که: «ببین چه عکسی پدرسوخته ها در روزنامه ها، از من و هیوم چاپ کرده اند؛ مثل اینکه من دارم به هیوم تعظیم می کنم! باید پدر این ها را دربیآوری!» من فوری مشغول تحقیق شدم. معلوم شد [یک] وقتی شاهنشاه امر فرموده بودن هنگام تقدیم استوارنامه سفرا، عکس هایی که سفرا را زیاد در حال تعظیم نشان می دهد چاپ نکنند. به این دلیل، [...] روزنامه [از دو عکس موجود] آن یکی را چاپ کرده است. باری به هر صورت، همه مسئولین را، از سردبیر روزنامه اطلاعات تا مسئول کانون خبرنگاران عکاس، همه را گرفتم تا ببینم نتیجه تحقیقات بعد چه می شود، ولی از این عمل خودم بسیار ناراحت هستم.»

(اسدالله علم، یادداشتهای علم، تهران، انتشارات معین، ۱۳۹۸، جلد ۳، ص ۷۳)

بحث سانسور در مطبوعات، بحث دائمی دوران پهلوی بود که اکنون مناسب است نمونه هایی از ابلاغیه های موجود درباره اعمال سانسور ملاحظه شود:

- درمورد نامه ها، شکایات کارگران و کارمندان، که به هر علتی و سببی از کارخانه جات و ادارات اخراج می شوند، هیچ نوع خبر، مطلب، نامه وارده و شکواییه نباید چاپ و منتشر شود.

- هیچ گونه مطلب، خبر و تفسیر پیرامون تغییر ساعت به هیچ وجه چاپ نشود.

- مطالب ضد مائو بعد از این دیگر چاپ نشود.

- اظهارات سناتور لاجوردی در مورد احتمال زلزله در تهران و اثر آن روی ساختمان های فعلی قابل چاپ نیست.

- خبر ها و همچنین گزارش ها و مطالبی درباره اینکه «بوتو» حکومت شریعت اسلامی را قبول کرد، کاباره ها، می کده ها و کازینوها در پاکستان تعطیل شد و در آینده ایدئولوژی اسلامی در پاکستان حکومت خواهد کرد، به هیچ وجه در خبرها مطالب، گزارش ها و تفسیرهای مربوط به پاکستان نباید منعکس شود، حتی اگر به زبان خود بوتو باشد.

- هفت کوه نورد در کرج سقوط کرده و کشته شده اند (این خبر قابل چاپ نیست)

- راجع به سالروز قتل عام ارامنه، هیچ گونه خبر، مطلب و عکسی قابل چاپ نیست.

- در مورد شیوع وبا در همدان و اطراف، که تلفات هم داشته، مطلب چاپ نشود.

(جواد مجابی، سخن در حلقه زنجیر (تهران، انتشارات سمندر، ۱۳۵۷)، ص ۱۴_۱۵).

با تمام این تهدیدها، نظام شاهنشاهی جراید موجود را تحمل نکرد و در سال ۱۳۵۳، دستور تعطیلی و توقیف بیش از پنجاه روزنامه و مجله صادر شد و به اجرا در آمد. (محمد طلوعی، بازیگران عصر پهلوی، ص ۷۹۵).

سوم | احزاب

فعالیت احزاب در دوران پهلوی، افت و خیزهای فراوانی داشت و فعالیت سیاسی-سازمانی هیچ گونه ثباتی نداشت. خفقان سیاسی در این دوران به حدی بود که در نهایت دو حزب «مردم» (به رهبری اسدالله علم) و «ایران نوین» (به جای حزب «ملیون»)، توسط حسن علی منصور و با حمایت شاه تشکیل شدند و در انتها، به دستور شاه این دو حزب منحل شدند و حزب «رستاخیز» به عنوان تنها حزب کشور معرفی شد، حزبی که علی‌رغم ادعای مردمی بودن، شاه در آن نقشی کلیدی داشت. در جواب انتقاد به عملکرد شاه و تحمیلی بودن احزاب، شاه مردم ایران را دارای سواد لازم برای شناخت درست و تشکیل حزب از درون مردم ندانست. (محمدرضا پهلوی، ماموریت برای وطن (۱۳۵۳)، ص ۳۳۶-۳۳۷).

محمدرضا شاه هنگام معرفی حزب رستاخیز به عنوان تنها حزبی در کشور، به منتقدان گفت:

«کسی که وارد این تشکیلات سیاسی نشود و مومن به این سه اصلی که من گفتم نباشد، دو راه برایش وجود دارد: یا [...] یا یک فردی است متعلق به یک تشکیلات غیرقانونی، یعنی به اصطلاح خودمان توده‌ای، یعنی باز به اصطلاح خودمان و با قدرت اثبات؛ بی وطن. او جایش یا در زندان ایران است و یا اگر بخواهد فردا با کمال میل بدون اخذ عوارض، گذرنامه در دستش می‌گذاریم و به هر جایی که دلش می‌خواهد برود، چون ایرانی که نیست.» (روزنامه اطلاعات، ۱۲/۲/۱۳۵۳)

و در جایی دیگر گفت:

«آنهایی که به رستاخیز نمی‌پیوندند باید از هواداران حزب توده باشند. این خائنان یا باید به زندان بروند یا اینکه همین فردا کشور را ترک کنند.» (کیهان اینترناسیونال ۸ مارس ۱۹۷۵ همچنین نک: فیتز جرالد، ص GivingtheShahwhathewants ، ۸۲)

این درحالی بود که شاه هنگام دو حزبی شدن، در جواب منتقدان گفته بود:

«اگر من یک دیکتاتور بودم تا پادشاه شاه مشروطه، می‌بایست وسوسه می‌شدم تا همانند هیتلر یا مانند آنچه امروزه در کشورهای کمونیستی می‌بینید، حزب واحد مسلطی تشکیل دهم، اما من به عنوان یک پادشاه مشروطه، آن توان و جسارت را دارم که فعالیت‌های حزبی گسترده به دور از خفقان نظام یا دولت تک حزبی را تشویق کنم.» (محمدرضا پهلوی، ماموریت برای وطن (چاپ لندن، ۱۹۶۱)، ص ۱۷۳)

پس از جمهوری اسلامی، این رویه خفقان و سرکوب شدید فعالیت‌های سیاسی به کلی تغییر کرده و با رویکردی آزاد اندیشانه، زمینه فعالیت و بیان آزادانه گروه‌های مختلف فراهم شده است، به گونه‌ای که تا تیرماه ۱۳۹۷، ۲۴۸ تشکل سیاسی در جمهوری اسلامی وجود داشته‌اند که آزادانه و با مجوز قانونی در حال فعالیت‌اند. (عبدالرضا رحمانی فضلی (وزیر کشور) در همایش سراسری مجریان برگزاری انتخابات ۱۳۹۶. (iran.ir/news/۸۲۳۵۲۷۹۰: پیوند وبگاه)

آزادی در جمهوری اسلامی

اول | انتخابات

یکی از مهم‌ترین شاخصه‌های جمهوریت در کشور، برگزاری انتخابات‌هایی است که در طی آن، به طور مستقیم و غیر مستقیم مقامات اصلی در سیاست کشور تعیین می‌شوند. از ابتدای جمهوری اسلامی حدود ۴۰ انتخابات مهم در سطح کشور برگزار شده که به ترتیب زیر است:

- انتخابات همه‌پرسی جمهوری اسلامی در تاریخ ۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۸؛
- انتخابات خبرگان بررسی قانون اساسی در تاریخ ۱۲ مرداد ۱۳۵۸؛
- انتخابات همه‌پرسی تایید قانون اساسی در تاریخ ۱۱ و ۱۲ آذر ۱۳۵۸؛
- انتخابات همه‌پرسی بازنگری قانون اساسی در تاریخ ۶ مرداد ۱۳۶۸؛
- ۱۳ دوره انتخابات ریاست جمهوری؛
- ۱۱ دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی؛
- شش دوره انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا؛
- پنج دوره انتخابات مجلس خبرگان رهبری.

سلامت انتخابات

در جمهوری اسلامی، به دلایل متعدد، انتخابات در سلامت کامل انجام می‌شود که می‌توان به نمونه‌هایی از آن اشاره کرد:

- ۱- اگر انتخابات سالم نبود، آیا منطقی بود عالی‌ترین مقامات (که مطلع از وضعیت انتخابات هستند) خودشان را چند بار در معرض رأی مردم قرار دهند و با وجود رأی نیاوردن در یک انتخابات در انتخابات بعدی نیز ثبت نام کنند؟
- ۲- یکی از مهم‌ترین نمونه‌های سلامت انتخابات، رأی آوردن افراد در دولتی مخالف تفکرات خودشان است، مثلاً رأی آوردن آقای احمدی‌نژاد در دولت آقای خاتمی، رأی آوردن آقای روحانی در دولت آقای احمدی‌نژاد. تاریخ شاهد است که نظرسنجی‌ها و رسانه‌های داخلی و حتی خارجی گزینه دیگری را تحت عنوان گزینه انتخاب نظام معرفی می‌کردند، اما در نهایت شخصی کاملاً مخالف آن جریان سیاسی رأی می‌آورد. مثلاً در سال ۷۶ بسیاری می‌گفتند نظر نظام آقای ناطق نوری است، اما در نهایت آقای خاتمی رئیس‌جمهور شد و یا در سال ۹۲، مردم می‌گفتند نظام آقایان جلیلی یا قالیباف را از صندوق در می‌آورد، اما در نهایت آقای روحانی رئیس‌جمهور شد.
- ۳- اگر انتخاب نظام از ابتدا مشخص بود؛ چرا در هر انتخابات رسانه‌های معاند در حمایت از یک کاندیدای خاص هزینه می‌کنند؟ آیا آنها متوجه این مسئله نشدند که نظام خودش انتخاب می‌کند تا این همه هزینه نکنند؟
- ۴- فرآیند انتخابات در ایران به گونه‌ای است که امکان تقلب وجود ندارد. به عنوان مثال هر نامزد می‌تواند در پای هر صندوق رأی، یک نماینده داشته باشد که از ابتدا تا انتهای رأی‌گیری و شمارش و تجمیع و... حضور داشته باشد. در چنین شرایطی کوچکترین تغییری به راحتی قابل تشخیص و پیگیری و اثبات است. همچنین مجریان انتخابات عمدتاً معتمدان مردم و اقشار مختلف مردم هستند و از این رو گروه‌های مختلف در این فرآیند شرکت دارند و ناظر یکدیگرند.

دوم | اقلیت های دینی

جمهوری اسلامی ایران، با الهام از آموزه ها و تعالیم حیات بخش اسلام، جایگاه ویژه‌ای برای رعایت حقوق اقلیت‌های دینی و احترام به آنها قائل است. با مراجعه به اصول قانون اساسی، قوانین عادی و اقدامات جمهوری اسلامی ایران، در خصوص این گروه از هموطنانمان می‌توان این مسئله را به خوبی اثبات کرد:

۱- بر اساس اصل ۱۳ قانون اساسی، اقلیت های دینی (زرتشتی، کلیمی و مسیحی) به رسمیت شناخته شده اند و در چهارچوب قانون، در انجام مراسم دینی خود آزادند و در احوال شخصی و تعلیمات دینی بر طبق آیین خود عمل می‌کنند.

۲- اقلیت های دینی در برگزاری مراسم و مناسک مذهبی خود آزادند و جمهوری اسلامی چنین حقی را برای آنان محترم می‌شمارد و آنان می‌توانند به صورت کاملاً آزاد، در معابد رسمی خود (کلیسا، کنیسه و...) انجام مراسمات دینی خود بپردازند.

۳- موضوع اصل ۱۳ قانون اساسی تشکیلاتی است که مرکب از اعضای داوطلب همان اقلیت دینی که هدف آن حل مشکلات و بررسی مسائل دینی، فرهنگی، اجتماعی و رفاهی ویژه آن اقلیت باشد. در حال حاضر، اقلیت‌های دینی دارای ۵۸ تشکل دینی هستند (شامل ۲۹ تشکل مربوط به زرتشتیان، ۱۶ تشکل مربوط به ارمنه، ۱۰ تشکل مربوط به مسیحیان آشوری و ۳ تشکل مربوط به جامعه کلیمیان) که در حال انجام فعالیت های مذهبی و اجتماعی اند و با توجه به تعداد اقلیت های دینی در ایران (حدود ۱۵۰۰۰۰ نفر)، هم وطنان اقلیت‌های دینی ما به ازای هر ۲۶۰۰ نفر، یک انجمن دارند. این انجمن‌ها با هدف حل مشکلات و مسائل دینی، فرهنگی، اجتماعی و رفاهی اقلیت‌های دینی تاسیس شده اند و هر یک به نحوی سرپرستی اموری در حوزه‌های اجتماعی و برگزاری مناسبت های دینی و فرهنگی اقلیت ها را به عهده دارند. (dolat.ir/detil/۳۲۱۵۵۹)

۴- بر اساس اصل ۶۴ قانون اساسی، حق نمایندگی مجلس شورای اسلامی و شرکت در تمام انتخابات ها، اعم از شوراها، ریاست جمهوری، همه پرسی، خبرگان رهبری و... را دارند.

مطابق این اصل، زرتشتیان و کلیمیان هر کدام یک نماینده، مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعاً یک نماینده و مسیحیان ارمنی جنوب و شمال هر کدام یک نماینده در مجلس شورای اسلامی خواهند داشت.

یوناتن بت کلیا، نماینده آشوری ها و کلدانی ها در دوره هفتم، هشتم و نهم مجلس شورای اسلامی می‌گوید:

«اگر نسبت جمعیت یک دین را به نماینده هایش در نظر بگیریم، باید بگوییم ما چند برابر مسلمانان در مجلس نماینده داریم و داشتن این حق برای ما با ارزش است و دیدگاه نظام جمهوری اسلامی همواره در قبال اقلیت‌های دینی و مذهبی بسیار مثبت و احترام آمیز بوده و حق مشارکت ما در برنامه‌های فرهنگی - اجتماعی همواره فراهم شده است.» (روزنامه جم، ۹/۱۱/۱۳۸۴، ص ۹)

این واقعیتی است که ایران بارها و بارها مورد تمجید بزرگان ادیان قرار گرفته است که برای نمونه، به چند مورد آن اشاره می‌شود:

در بیانیه کلیسای آشوری و کلدانی تهران، در واکنش به اظهارات مداخله جویانه رئیس جمهور آمریکا آمده است:

«حضور نمایندگان ادیان توحیدی در مجلس شورای اسلامی و برخورداری از حقوق برابر، همانند دیگر نمایندگان و دفاع از حقوق موکلان خود، آزادی برگزاری آیین‌های عبادی در کلیساها، حفظ زبان آشوری (زبان قومی)، برگزاری جشنواره‌های فرهنگی-ورزشی و اختصاص ردیف بودجه جداگانه برای اقلیت‌های دینی تنها نمونه‌هایی از اهتمام نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران به مقوله ادیان توحیدی و پیروان آنها و حفظ ارزش‌های معنوی و اجتماعی آنها می‌باشد. سی ام تیر ماه سال جاری برگ زرین دیگری بر تاریخ پرافتخار زندگی محبت آمیز ادیان توحیدی در کشور عزیزمان، ایران، رقم خورد و آن تایید حضور اقلیت‌های دینی در شوراهای اسلامی شهر و روستا توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌باشد. [...] اقلیت‌های دینی در ایران نیاز به قیّم ندارند؛ نیازها و حقوق خود را از طریق نمایندگان خود در مجلس شورای اسلامی و از طریق ارگان‌ها و سازمان‌های مرتبط در دولت و نظام پیگیری و مطالبه می‌نمایند.» (irna.ir/news/۸۳۰۰۰۵۱۵)

یهودا گرامی، خاخام ارشد یهودیان ایران، گفت:

«ما آزادی عقیده کامل داریم. تمامی کنیسه‌ها باز بوده و آموزش‌های تورات در آنجا صورت می‌پذیرد. ما تمامی انواع موسسات آموزشی، از جمله ابتدایی و متوسطه را داریم. فعالیت‌های مذهبی یهودیان در ایران، به صورت آزادانه و بدون هیچ‌گونه محدودیت صورت می‌گیرد. [...] همسایگان مسلمان ما احترام زیادی برای ما به عنوان یهودیانی که در ایران زندگی می‌کنند، قائل هستند. برخلاف اروپا، در ایران نیازی به حضور نیروهای امنیتی برای حفاظت از کنیسه‌ها و مدارس یهودی وجود ندارد و امنیت شخصی ما عالی است.» (http://humanrights-iran.ir/news-۷۸۲۸۱.aspx)

الف) مقایسه تعداد کلیساها و مساجد

با مقایسه آمار کلیساهای ایران نسبت به مساجد مسلمانان در فرانسه، به این نتیجه می‌رسیم که مسیحیان ایران، به رغم تعداد کمی که دارند در مقابل جمعیت عظیم مسلمانان فرانسه، از اماکن مذهبی بسیار بیشتری برخوردارند. این تعداد از اماکن مذهبی اقلیت‌ها نه تنها در مقایسه با مساجد مسلمانان در کشورهای دیگر، بلکه حتی در مقایسه با سرانه اماکن مذهبی مسلمانان در خود ایران هم شگفتی آور است؛ زیرا اقلیت‌های دینی نزدیک به $\frac{3}{5}$ برابر مسلمانان (به نسبت جمعیت) عبادتگاه دارند. در سطح کشور، مسیحیان بیش از ۲۵۰ کلیسا در اختیار دارند و تقریباً به‌ایزای جمعیتی حدود ۳۲۰ نفر، یک کلیسا برای آنان وجود دارد، در حالی که به‌ایزای هر ۱۱۰۰ مسلمان یک عبادتگاه وجود دارد. اماکن مذهبی اقلیت‌ها همچنین به‌طور پیوسته از سوی دولت و با هزینه عمومی ترمیم و بازسازی می‌شود. برای نمونه کلیسای تاریخی «سنت هوانس» مراغه، که قدمتی هشت صد ساله دارد و تنها کلیسای جنوب استان آذربایجان شرقی است توسط اداره میراث فرهنگی و گردشگری در حال بازسازی است. (irna.ir/news/۸۲۵۹۰۵۸۳)

اما در فرانسه، که به اصطلاح «مهد آزادی» است، وضع کاملاً متفاوت است؛ اسلام بزرگترین اقلیت دینی فرانسه است و بیشترین تعداد مسلمانان در کشورهای غربی، در این کشور زندگی می‌کنند. سازمان سیا جمعیت مسلمانان در فرانسه را بین ۷-۹ درصد جمعیت فرانسه می‌داند (حدود ۵ میلیون نفر). (cia.gov/the-world-fastbook/countries/france)

البته جمعیت مسلمانان در فرانسه را تا ۸ میلیون نفر نیز برآورد کرده‌اند که علت این اختلاف عدم تظاهر بسیاری به اسلام است؛ زیرا مذهب می‌تواند مانع جدی برای جذب مسلمانان در جامعه فرانسوی باشد. اما با وجود جمعیت بسیار زیاد مسلمانان در تمام فرانسه، فقط ۸ مسجد جامع وجود دارد و علاوه بر آن می‌توان از حدود ۱۰۰ نمازخانه تقریباً آبرومند و مکان‌های کوچکی که در مغازه‌ها، خانه‌ها و کارگاه‌هایی که در سراسر فرانسه، برای نماز اختصاص یافته نام برد. در مجموع حدود ۱۵۰۰ مسجد و عبادتگاه مختص مسلمانان وجود دارد؛

(منبع: گزارش «وضعیت اسلام در فرانسه»، مجله اسلام و غرب، مرداد ۱۳۷۸، شماره ۲۴)

یعنی به‌ازای هر ۳۳۰۰ مسلمان، فقط یک عبادتگاه وجود دارد. البته برخی معتقدند که در حال حاضر، تعداد عبادتگاه‌ها در فرانسه، ۲۵۰۰ عدد است. (irna.ir/news/۸۱۵۰۲۳۸۵)

که باز هم اختلاف قابل توجهی میان اقلیت مسیحی در ایران و اقلیت مسلمان در فرانسه است.

ب) مقایسه تعداد نمایندگان ادیان در مجلس شورای اسلامی ایران را مجلس سنای آمریکا

در ایران حدوداً به‌ازای هر ۲۸۰۰۰۰ نفر، یک نماینده در مجلس شورای اسلامی وجود دارد. از سوی دیگر، اقلیت‌های دینی در ایران حدود ۰/۲ درصد از جمعیت، یعنی حدود ۱۶۰ هزار نفر هستند؛ (طبق سرشماری سال ۱۳۹۵ مرکز آمار ایران) یعنی قاعدتاً اقلیت‌ها نباید حتی یک نماینده داشته باشند، در حالی که از ۲۹۰ نماینده مجلس، پنج نماینده اقلیت‌های دینی هستند. طبق اصل ۶۴ قانون اساسی، زرتشتیان، کلیمیان و مسیحیان ارمنی جنوب و شمال هر کدام یک نماینده و مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعاً یک نماینده دارند. اقلیت‌ها نه تنها در مجلس حضور دارند، که در جلسات غیرعلنی، که سریع‌ترین مباحث نظام مطرح می‌شود نیز حاضرند.

اما در آمریکا مسئله کاملاً متفاوت است. مسلمانان بیش از ۲ درصد از جمعیت آمریکا را تشکیل می‌دهند و یهودیان کمتر از ۲ درصد، ولی ساختار به صورتی است که مثلاً در سال‌های اخیر، فقط دو نماینده مسلمانان در مجلس حضور داشتند (که به دلیل مخالفت سیاستمداران تندرو با حضور آنها در خصوص ساختار سیاسی کشور همواره با چالش‌های خاصی مواجه بوده‌اند)، در حالی که یهودیان، که کمتر از مسلمانان جمعیت دارند، ۳۸ نماینده در مجلس آمریکا دارند!

این مقایسه تنها گوشه‌ای از توجه جمهوری اسلامی به اقلیت‌ها، در مقابل ظلم آمریکا و کشورهای غربی را نشان می‌دهد.

آزادی در غرب

حالا که بحث آزادی در ایران قبل و بعد از انقلاب پرداخته شد. بد نسبت به آزادی بیان در کشورهای مدعی آزادی نیز اشاره شود.

الف) آمریکا

محدودیت های آزادی بیان در آمریکا، که از سوی دادگاه عالی این کشور تبیین شده‌اند، شامل مواردی از این دست است: توهین به باورهای عامه، (Obscenity) پورنوگرافی کودکان، سخنانی که موجب تحریک افراد به ارتکاب اقدامات غیرقانونی می شود و هرگونه تبلیغاتی که منجر به وقوع یکی از این موارد شود. دولت حق دارد در هر زمان و مکانی و با اتخاذ راهکارهای و تصمیم های مناسب، با کسانی که با بی توجهی به این محدودیت‌ها، قانون را زیر پا گذاشته اند برخورد کند.

همچنین جمع آوری و انتشار اطلاعات و مدارک مربوط به امنیت ملی، جزو مصداق های آزادی بیان محسوب نمی شود و حتی در صورتی که انتشار آنها آسیبی به امنیت ملی آمریکا وارد نکند، جرم محسوب می شود. علاوه بر این، جمع آوری و انتشار اطلاعاتی که با وجود نظامی یا امنیتی نبودن، امکان برهم زدن نظم و امنیت عمومی را دارند در آمریکا ممنوع است. این اطلاعات ممکن است شامل عکس یا فیلم باشند. این جرائم حتی شامل حال کسانی که از قصد فرد یا افرادی برای جمع آوری، تولید و انتشار چنین اطلاعاتی باخبر هستند نیز می شود. بر همین اساس، دولت و کنگره آمریکا با افشاگری هایی که نشان از کاستی یا اقدامات غیرقانونی آنها با توجیه تامین امنیت ملی دارند، سرسختانه برخورد می کنند. طی سال‌های گذشته کسانی مانند ادوارد اسنودن، جولیان آسانژ، چلسی مینگ و دانیل السبرگ، افشاگرانی بوده‌اند که با اطلاع از اعمال غیرقانونی صورت گرفته در ارتش یا سازمان های اطلاعاتی و امنیتی آمریکا سعی کردند با آگاه ساختن جامعه آمریکا در این خصوص به روشنگری پردازند، ولی اقدام همه این افراد از سوی دولت و به موجب قوانین ذکر شده محکوم شد و آنها در دادگاه های علنی و غیرعلنی، به جرائمی نظیر سرقت، اقدام علیه امنیت ملی آمریکا یا حتی همکاری با دشمنان این کشور متهم و محکوم شدند. همچنین در صورتی که اظهارنظرهای برخی افراد در اینترنت مغایر با استانداردهای امنیتی مورد نظر مدیران اطلاعاتی آمریکا باشد، علیه این افراد پرونده‌هایی محرمانه تشکیل خواهد شد.

نمونه برخورد با منتقدان در آمریکا

در سال ۲۰۰۶ کتابی در آمریکا منتشر شد که تاثیر مهمی بر دست کم برخی از جریان های مهم سیاسی آمریکا و غرب گذاشت. نویسنده این کتاب جیمز رایزن بود، خبرنگار روزنامه نیویورک تایمز، که پیش از این، در حوزه روزنامه‌نگاری برنده جایزه پولیتزر شده بود و از این رو شخصیت محترم و وزین محسوب می شد. در کتابی که او در این سال، به عنوان وضعیت جنگ منتشر ساخت، با جسارت و شجاعت مثال زدنی، به افشای پروژه پرداخت که بر اساس آن، سازمان جاسوسی سیا قصد داشت به نحوی با ارسال اطلاعاتی ساختگی به ایران (از طریق واسطه ها و مستند ساختن آن) اثبات کند که ایران برنامه برای توسعه سلاح های هسته‌ای دارد. رایزن، که به خطرات ناشی از افشای این اطلاعات در کشور خود واقف بود، با انتشار این کتاب دست به کار خطرناکی زده بود. او می دانست که قطعاً با این اقدام، سازمان سیا از هیچ اقدامی برای مقابله با وی، از تهدید شخصی گرفته تا کشاندن او به دادگاه برای بی اعتبار ساختن او دریغ نمی ورزد. اما چنان که وی در این کتاب و نوشته های بعدی خود به صراحت توضیح داده است، هدف از نوشتن این کتاب فقط دور کردن سایه تهدید و جنگ از کشور خودش بود. رایزن توضیح می دهد که به عنوان یک روزنامه نگار محقق در تماس هایی که با مقامات بلندپایه دولت و سازمان سیا در آن زمان داشت، مطمئن بود که آمریکا به دنبال سندسازی علیه ایران و طراحی یک حمله نظامی به این کشور است.

<http://www.nbcnewyork.com/news/national.international/ex.cia-officer-charged-with-leak-to-reporter/۱۹۳۷۶۶۶>

روزنامه تلگراف انگلیس در ۲۷ ژانویه ۲۰۰۹ گزارش داده است: «موريس سينت كاريكاتوريست شارلي ابدو، به جرم انتشار مطلبی درباره پسر نیکلا سارکوزی، نخست وزیر وقت فرانسه، که از نظر مجله «یهودی ستیزانه» بوده اخراج می‌شود. این نویسنده پس از آن، به جرم برانگیختن نفرت علیه یهودی‌ها نیز محاکمه می‌شود.» در ادامه این روزنامه می‌نویسد:

«فکر می‌کنید توهین کاریکاتوریست به پسر سارکوزی چه بوده است؟ بعد از ازدواج پسر سارکوزی با دختری از یهودیان ثروتمند فرانسوی، این کاریکاتوریست می‌نویسد: «این پسر به زودی مدارج ترقی را طی خواهد کرد.» این جمله موجی از اعتراض سیاستمداران فرانسوی را برمی‌انگیزد. سردبیر مجله هوادار آزادی بیان شارلی ابدو از او خواهد عذرخواهی کند. او نمی‌پذیرد و اخراج می‌شود.»

telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/france/۴۳۵۱۶۷۲/French.cartoonist.Sine.on.trial.on.charges.of.anti.Semiti.sm.over.SarKozy.jibe.html

نکته بسیار مهم این است که روزنامه شارلی ابدو، به اسم آزادی بیان، بزرگترین توهین را به پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم کرده است!

همانطور که در نمونه‌های بالا ذکر شد، مسئله «آزادی بیان» و «آزادی پس از بیان» در هیچ یک از کشورهای جهان به صورت مطلق و نامحدود اجرا نمی‌شود و این «قانون» است که چهارچوب‌های آزادی بیان را برای افراد و شهروندان جامعه معین می‌کند.

نکته قابل توجه برخورد دوگانه غرب با مسئله آزادی است؛ اگر در ایران، مردم در خیابان‌ها تجمع کنند عمل آنها دفاع از حقوق است و برخورد حکومت محکوم می‌شود، اما اگر همین اتفاق در کشورهای غربی صورت بگیرد شورش خیابانی لقب می‌گیرد و حکومت حق برخورد دارد و بدتر از آن این است که برخورد حکومت در امپراتوری رسانه‌ای انعکاس نخواهد داشت.

بعد از انتخابات آمریکا در سال ۲۰۲۰ شبکه سی ان ان گزارش داد: «چند روز بعد از هجوم طرفداران دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، به کنگره، بعضی از عوامل خشونت در ساختمان «کپیتول هیل» در حال شناسایی از سوی پلیس فدرال آمریکا هستند و تصاویر آنها در حال انتشار در شبکه‌های اجتماعی است و همزمان با شناسایی آن‌ها در بحران روز چهارشنبه در کنگره، از کار خود اخراج شده‌اند یا در حال اخراج شدن و ترک مشاغل خود هستند.»

edition.cnn.com/۲۰۲۱/۰۱/۰۷/us/capitol.riots.people.fired.jobs.trnd/index.html

حتی کلت کلر، شناگر تیم ملی آمریکا و دارنده ۵ مدال المپیک، به خاطر حضور بین معترضان و کنگره بازداشت تیم ملی اخراج شد.

مناسب است این برخورد را با برخورد جمهوری اسلامی با فتنه عظیم سال ۸۸ مقایسه کنیم. جمهوری اسلامی تنها اقدامی که برای سران فتنه در نظر گرفت حصر خانگی بود. سعه صدر بی نظیر جمهوری اسلامی به اندازه‌ای بود که بسیاری از کسانی که در سال ۸۸ از فتنه حمایت کردند چهار سال بعد مهم‌ترین مسئولیت حکومت را در جمهوری اسلامی به دست گرفتند.

انکار هولوکاست و مجازات‌های آن

تبلیغ شعار آزادی بیان توسط غرب، فقط ابزاری برای هجوم به کشورهای مختلف است، در حالی که این کار و یا حتی سوال درباره برخی از مسائل، در کشورهای غربی مجازات‌های شدیدی به دنبال دارد. یکی از مواردی که تشکیک در آن جرم محسوب می‌شود هولوکاست (Holocaust) است. هولوکاست ادعایی مبنی بر قتل عام و نسل‌کشی حدود ۱۱ میلیون نفر بر پایه نژاد، مذهب و ملیت، به ویژه ۶ میلیون یهودی اروپایی، در طی جنگ جهانی دوم و به دست آلمان نازی که از سال ۱۹۴۱ تا ۱۹۴۵ و در اردوگاه‌های مرگ اتفاق افتاد.

این ادعا و مسائل پشت پرده آن به قدری برای بیشتر سیاست‌مداران اروپایی مهم است که در بسیاری از کشورهای مهم، برای منکران این ادعا مجازات‌های بسیار سنگینی در نظر گرفته شده است، به گونه‌ای که اتحادیه اروپا قانونی تصویب کرده است که به موجب آن انکار کنندگان هولوکاست حبس می‌شوند.

به عنوان مثال در ۱۱ کشور دنیا (اتریش، بلژیک، جمهوری چک، اسرائیل، آلمان، فرانسه، لیتوانی، لهستان، رومانی، اسلواکی و سوئیس)، قوانینی علیه انکار هولوکاست تصویب شده است.

nytimes.com/۲۰۰۷/۰۴/۱۹/world/europe/۱۹ihteu.۴,۵۳۵۹۶۴۰.html

مثلاً در اتریش «انکار هولوکاست» جرم به شمار می‌رود و بنابر قوانین کشور، تا ۱۰ سال حبس به همراه دارد.

bbc.com/persian/news/story/۲۰۰۶/۰۲/۰۶۰۲۲۰-mv.irvingholocaust.trial.shtml

یا در آلمان، انکار آشکار و حتی بی اهمیت کردن هولوکاست در ملا عام، یک جرم فدرال از سال و تا ۵ سال زندان به دنبال خواهد داشت. smartergerman.com/blog/holocaust.denial.crime.germany

برخورد با منتقدان برجسته هولوکاست

تاکنون ده‌ها مورخ برجسته اروپایی و صدها استاد بلند آوازه و متخصص شناخته شده بررسی اسناد تاریخی، با ارائه اسنادی که هیچ صاحب نظری نمی‌تواند در صحت آنها کمترین تردیدی کند، به روش کاملاً علمی اثبات کرده‌اند که ماجرای قتل عام ۶ میلیون یهودی، کوره‌های آدم‌سوزی، اتاق‌های گاز و همه آنچه صهیونیست‌ها در این باره ادعا می‌کنند دروغ محض و داستانی ساختگی با اهداف نه فقط سیاسی، بلکه جنایتکارانه است.

از این دانشمندان و محققان، تمامی آنهایی که اروپایی بودند، بدون استثنا، به دادگاه کشیده شدند و تنها به دلیل اینکه تحقیقات علمی آنان با آنچه دولت های اروپایی درباره هولوکاست پذیرفته اند تفاوت داشته، به زندان و مجازات های مالی محکوم شده اند.

دوم | نقد شاخص های آزادی در غرب

الف) انتقاد غربی ها از آزادی در ایران به دلیل رعایت نکردن حقوق سیاسی همجنس بازان

گزارش موسسه FreedomHouse از نداشتن آزادی هم جنس بازان در برخورداری از حقوق و موقعیت های سیاسی در جمهوری اسلامی ایران freedomhouse.org/report/freedom-world/۲۰۱۸/iran

ب) قرار داشتن جمهوری اسلامی ایران در رتبه های پایین تر از حکومت استبدادی عربستان سعودی، از نظر آزادی.

گزارش موسسه کاتو از آزادی انسانی در کشور های دنیا.

object.cato.org/sites/cato.org/files/2018-01/human-freedom-index-files/human-freedom-index-۲۰۱۸-revised.pdf

فصل هفتم: معنویت

۱) معنویت در دوران پهلوی

معنویت مهمترین وجه تمایز نظام اسلامی و حکومت پهلوی است؛ به گونه ای که هدف اصلی حکام پهلوی مبارزه با دین و دینداری بود؛ ولی در مقابل، هدف اصلی نظام جمهوری اسلامی ترویج اسلام ناب محمدی است. حکومت پهلوی با تمام توان، فحشا و ابتذال را ترویج و از مشروب فروشی ها، کاباره های فحشا، قمارخانه ها و... حمایت جدی می کردند. سران پهلوی از سویی بی بندوباری و فحشا را ترویج می کردند و از دیگر سو، با معنویت مبارزه جدی می نمودند این مبارزه نه فقط در زمان رضا شاه، بلکه در زمان محمدرضا نیز به شدت ادامه داشت؛ مثلا فرح، کنگره زرتشتیان جهان را در ماه رمضان، در تهران برپا کرد و به همین مناسبت مجلس پذیرایی مفصلی با شامپاین (شراب فرانسوی)، در کاخ سلطنتی برگزار کرد. (ویلیام سولیوان و آنتونی پارسونز، خاطرات دوسفیر، ص ۲۹۰).

در جشن هنر شیراز، به ریاست فرح پهلوی در خیابان فردوسی شیراز برنامه آمیزش جنسی زن و مرد را در ماه رمضان ۱۳۵۶، به صورت زنده و در ملاءعام اجرا کردند
باری روبین تحلیلگر آمریکایی می نویسد:

«در دوران سلطنت پهلوی در عرضه و معرفی فرهنگ و تمدن غربی به مردم ایران بدترین و مبتذل ترین جنبه های این فرهنگ انتخاب شد که ضربه حاصل اذان برای جامعه مذهبی و سنت گرای ایران تحمل کردنی نبود فیلم های آمریکایی که بیشتر از انواع مبتذل آن بودند بیش از ۳۰ درصد برنامه های تلویزیونی و پرده های سینما را اشغال کرده بود و آیت الله خمینی با اشاره به همین فیلم ها سینما و تلویزیون را عامل اشاعه فساد و فحشا در ایران معرفی می کرد»

(باری روبین، جنگ قدرت ها در ایران ص ۱۹۴).

لیلی امیر ارجمند از دوستان قدیمی فرح پهلوی و از فاسدترین زنان دربار مسئول کانون پرورش فکری کودکان شد تا کودکان این سرزمین زیر نظر چنین فردی آموزش ببینند.

تدین وزیر معارف فرهنگ زمان رضاشاه پس از شهریور ۱۳۲۰ چنین گفته است:

«وزارت فرهنگ در ابتدای دوره رضاشاه به نام وزارت معارف بود طوری شده بود که هدف آن تحصیل نبود. [...] من با پیشاهنگی مخالف نیستم اما با این پیشاهنگی [ای] که فقط به منظور تظاهر و مسخره بازی درست شده بود مخالف بودم من حاضر نبودم جوانان را به دست اشخاص ناصالح بسپارم که آن‌ها را به کوه و بیابان به گردش ببرند. آنها استخر درست کرده و دختران را در حضور مردم لخت می کردند. ناموس مملکت وقتی خواست در استخر عمومی و در حضور مردم شنا کند این دیگر به درد من نمی خورد این خلاف عفت و شرافت است.» (علیرضا زهیری، عصر پهلوی به روایت اسناد، ص ۴۸).

همچنین «فرخ رو پارسا» وزیر آموزش و پرورش در دولت هویدا در تربیت و پرورش فرزندان ایران چنین دیدگاهی داشت:

«بکارت برای دختران چه معنا دارد؟! مگر در اروپا و آمریکا دختران باکره هستند؟»

(محمدحسین طباطبائی، نفوذ فراماسونری در مدیریت نهاد های فرهنگی دهه ۱۳۴۰، ص ۲۰۹).

وضعیت فساد در دوران پهلوی به حدی بود که «ژان لوروریه» روزنامه نگار فرانسوی، می نویسد:

«اگر در کوچه و خیابان از ایرانیان بپرسید که چرا رژیم را مورد انتقاد و سرزنش قرار می دهند و جواب آنها را جمع کنید فساد و انحطاط اخلاقی رژیم در ردیف اول پاسخ آنها خواهد بود»

(ژان لوروریه و احمد فاروقی، ایران بر ضد شاه، ترجمه مهدی نراقی، ص ۱۰۳).

یکی از آرزوهای خاندان پهلوی از بین بردن معنویت در ایران بود تا جایی که مجله زن روز در ۱۷ دی ۱۳۵۶، به مناسبت سالروز کشف حجاب در مصاحبه با اشرف پهلوی، مطالب عجیب از او نقل می کند اشرف در پاسخ سوال منصوره پیرنیا، که می پرسد: «شما آینده زن ایرانی را چطور پیش بینی می کنید؟» جمله ای می گوید که تیترو روزنامه های آن روز می شود:

«کاری خواهیم کرد که تا چند سال آینده در کتابخانه های ایران وقتی کتاب لغتی برداشته شد در بخش حروف چ و ح واژه چادر و حجاب حذف شده باشد» (مجله زن روز، ۱۷ دی ۱۳۵۶).

این اظهار نظرها برآمده از اعتقاد واقعی سردمداران رژیم پهلوی و برنامه اصلی و محوری آنها بود که هم در اقدامات و هم در اظهار نظر آنها نمایان بود گزارش و سندی که نیویورک تایمز از نامه نگاری میان محمدرضا پهلوی با شاه وقت سعودی ارائه می دهد هیچ تردیدی در این زمینه باقی نمی گذارد.

در سال ۲۰۰۱، شاهزاده «بندربن سلطان» سفیر عربستان سعودی در واشنگتن، در گفتگویی که با نیویورک تایمز انجام می دهد، درباره مقایسه عربستان امروز و ایران زمان شاه می گوید:

«در سالهای پایانی دهه ۱۹۶۰، شاه ایران تعدادی نامه محرمانه به ملک فیصل، پادشاه عربستان، نوشت. وی در یکی از آنها نوشته بود: «برادرم! از تو خواهش می کنم دست به مدرنیزاسیون بزن. درهای کشور خود را باز بکن. آموزشگاه های مختلط دختر و پسر باز بگذار. دیسکو برگزار کن. مدرن باش، وگرنه تضمین نمی کنم که بتوانی تاج و تخت خودت را نگه داری» ملک فیصل نیز در پاسخ گفته بود: **«اعلی حضرت از راهنمایی شما سپاسگزارم بگذارید یادآوری کنم که شما شاه فرانسه نیستید در الیزه هم زندگی نمی کنید شما در ایران هستید. ۹۰ درصد جمعیت کشور شما مسلمان است. لطفاً این را فراموش نکنید.»** (امیر اسدالله علم، گفتگوهای من و شاه، خاطرات محرمانه امیر اسدالله علم، ج ۲، ص ۵۰۶).

در زمان حکومت پهلوی هرچی در علم و فن و فضیلت کشور را عقب نگه داشته بود اما در گسترش و ایجاد پایگاه و زمینه های فساد پیشتاز بود؛ به عنوان نمونه:

- ۱- تعداد زنان دانشگاهی (۱۲۸۸۴ نفر) (سایت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) کمتر از یک سوم تعداد زنان بدکاره (۵۰۰۰۰ نفر) بود. (سید جلال الدین مدنی، تاریخ سیاسی معاصر ایران، ج ۲، ص ۱۴۰).
- ۲- کتابخانه های کل کشور (۲۹۰ کتابخانه) (نهاد کتابخانه های کشور) کمتر از یک سوم تعداد مشروبات فروشی های فقط شهر تهران (۸۰۰ باب مغازه) بود (سید جلال الدین مدنی، تاریخ سیاسی معاصر ایران، ج ۲، ص ۱۳۹).

۳- میزان مصرف آبجو روزانه در شهر تهران ۴۰۰۰۰۰ بطری بود و این در حالی بود که تعداد کتاب های منتشر شده کل سال در کشور تنها ۲۰۰ عنوان کتاب بود (البته طبق خوش بینانه ترین آمار، این عدد ۱۵۰۰ عنوان هم ذکر شده است (مصاحبه با مسئول استاذکتابخانه ملی، فروردین ۹۷). (ویلیام شوکراس، آخرین سفر شاه، ص ۴۱).

۴- تعداد دانشگاه های کشور (۲۲۳ دانشگاه) (گزارش مقایسه عملکرد وزارت علوم از ۹۴ تا ۹۵، به نشانی: public.msrt.ir/file/download/page/۱۴۸۵۶۹۵۸۵۳-۱۳۹۴-۱۳۵۷.pdf) کمتر از یک پنجم تعداد خانه های فساد (۱۱۲۰ مرکز) بود (سید جلال الدین مدنی، تاریخ سیاسی معاصر ایران، ج ۲، ص ۱۳۹). که برخی از آنان در جهان سرآمد بودند مانند کاباره شکوفه نو که یکی از چهار کاباره معروف جهان بود در دورانی که در ایران به ندرت کارخانه دیده می شد ۴۰ کارخانه تولید مشروبات الکلی وجود داشت که در ۸۰۰ مرکز فروش مشروبات عرضه می شد. (ویلیام شوکراس، آخرین سفر شاه، ص ۴۱).

با ظهور انقلاب اسلامی بازنگری مفاهیم غنی ملی و دینی در دستور کار متولیان امر قرار گرفت و بر خلاف دوران پهلوی که ملاک نام گذاری ها اغلب مفاهیم قدرت مآبانه و لذت طلبانه بود در این دوران، موضوعات مرتبط با مبانی اسلامی و اخلاقی ملاک نام گذاری قرار گرفت مثلاً قبل از انقلاب، روز تولد رضا شاه روز پدر نام گذاری شده بود ولی بعد از انقلاب روز میلاد اسوه تقوا امیرالمومنین علی علیه السلام روز پدر نام گرفت. همچنین روز دعا برای سلامتی شاه در ۲۱ فروردین یعنی روزی که شاه در سال ۱۳۴۴ از ترور جان سالم به در برد و ۱۵ بهمن روز رفع خطر از شاه در سال ۱۳۲۷ از تقویم و فرهنگ ایرانیان حذف شد و با توجه به آموزه های اسلام روزهای عرفه و شب قدر برای دعا و نیایش انتخاب شدند.

طرح های نظامی و عملیات های رزمی هم قبل از انقلاب به نام حیوانات وحشی نامگذاری می شد ولی با پیروزی انقلاب اسلامی همه این نام ها به آرمان های بزرگ انسانی تغییر کردند.

۲) معنویت در جمهوری اسلامی

اما نقطه مقابل تفکر پهلوی، معنویت گرایی و اصالت بخشی به معنویت در جمهوری اسلامی است. رهبران انقلاب معنویت را، که در دوران پهلوی کمرنگ شده بود، برنامه اصلی خود قرار دادند. نکته مهم این است که گرایش بسیاری از جوانان، در دوران پهلوی، به سمت بی دینی بود. مقام معظم رهبری وضعیت دینداری قبل از انقلاب را اینگونه بیان می فرمایند:

«عزیزان من! من این را هم اینجا بگویم که دست هایی تبلیغات دروغین و گاهی احمقانه و گاهی خبیثانه می خواهند این طور وانمود کنند که مردم در سابق، از حالا دیندارتر و با اخلاق تر بودند. این دروغ است! سابق یعنی چه وقت؟ یعنی ۲۰۰ سال قبل؟ بله، ممکن است، البته آن را هم ما چیزهایی شنیده ایم، ندیده ایم. آن سابقی که ما یادمان است، پنجاه سال قبل، چهل سال قبل، سی سال قبل انسان که در ماه رمضان به شهر تهران وارد می شد، اصلاً حال و هوای روزه در این شهر نبود! مردم را می رفتند و راحت سیگار می کشیدن، غذا می خوردن، ساندویچ می خوردند! اصلاً کسی احساس نمی کرد اینجا روزه است! مشهد، که شهری مذهبی بود. ما در مشهد بودیم مردم راحت و علنی روزه می خوردن، کانه در بعضی از بخش های شهر اصلاً ماه رمضان نیامده است! در مساجد، ظهر ماه رمضان، در قالب مساجدی که انسان سر می زد و می رفتیم می دیدیم ۵۰ نفر، ۴۰ نفر، حداکثر ۱۰۰ نفر جمعیت نشسته بودند مگر اینکه در جایی یک منبری معروف خوش بیانی باشد!»

اول | گسترش کمی و کیفی تشکل های مذهبی

- ۱- تاسیس خود جوش بیش از ۹۰ هزار هیئت مذهبی بعد از انقلاب اسلامی و حضور جوانان عاشق اهل بیت در آنها و وجود بیش از ششصد و چهل هزار مداح در ایران و استقبال جوانان از مداحان اهل بیت علیه السلام.
- ۲- برگزاری هزاران جلسه خانگی اعم از روزها مجالس قرآنی و...
- ۳- استقبال گسترده جامعه از انجام شعائر اسلامی و انقلابی با تاسیس و تجهیز ۷۵۲۸ حسینیه در سراسر کشور
- ۴- سالانه بیش از ۸۰۰ هزار نفر جهت برگزاری مراسم اعتکاف در بیش از ۵۵۰۰ مسجد شده کشور
- ۵- حضور میلیونی مشتاقانه ابا عبدالله علیه السلام در اجتماع اربعین حسینی در کربلا
- ۶- بر پایی جشن های مردمی، از جمله جشن باشکوه عید غدیر
- ۷- برگزاری مراسمات عزاداری اهل بیت به ویژه سید و سالار شهیدان علیه السلام با جمعیت انبوه میلیونی
- ۸- تشریف سالانه بیش از ۳۰ میلیون نفر به حرم مطهر حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام
- ۹- تشریف بیش از ۱۰ میلیون نفر به زیارت حضرت فاطمه معصومه علیه السلام
- ۱۰- حضور بیش از یک میلیون زائر در حرم حضرت شاهچراغ علیه السلام فقط در نوروز ۱۳۹۷
- ۱۱- حضور سالانه ۲۰ میلیون زائر منتظر در مسجد مقدس جمکران
- ۱۲- حضور ۴۵ میلیون زائر در بقاع متبرکه و اماکن مذهبی در سال ۱۳۹۶
- ۱۳- برگزاری دعای توسل در ۵۶۳ بقعه متبرک هزاران مسجد هیئات مذهبی کشور، به صورت هفتگی.
- ۱۴- افزایش ۲/۵ برابری تعداد مساجد کل کشور از ۳۰ هزار مسجد در سال ۱۳۵۷ به حدود ۷۵ هزار مسجد در سال ۱۳۹۷، با مشارکت مردمی
- ۱۵- افزایش عناوین کتاب های مروج نماز از کمتر از ۱۰ عنوان به بیش از ۲۰۰۰ عنوان
- ۱۶- برگزاری سالانه ۷۰۰۰۰۰ جشن تکلیف دانش آموزی (غالباً خودجوش و مردمی) در سراسر کشور
- ۱۷- استقبال چشمگیر خانواده ها برای حضور فرزندان شان در حوزه های علمیه علیرغم هجمه بی سابقه دشمن به ۱۵۰ هزار طلبه در سراسر کشور
- ۱۸- افزایش تعداد طلاب خانم به بیش از ۸۰ هزار طلبه
- ۱۹- رشد ۱۰ برابری وقف در دهه گذشته
- ۲۰- استقبال بی نظیر مردم از تاسیس راه اندازی موسسات خیریه به بیش از ۱۵۰۰۰ موسسه در سال ۱۳۹۷
- ۲۱- پرداخت بیش از ۳۰۰ میلیارد تومان زکات فطر در سال ۱۳۹۵
- ۲۲- حضور پرشور مردمی در جشن عاطفه ها و جمع آوری ۴۶ میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان در شهریور ۱۳۹۸ افزایش ۴۱ درصدی آن نسبت به سال قبل
- ۲۳- کمک چشمگیر مردم در مراسم گلریزان و آزادی ۷۹۳۲ نفر زندانی غیرعمد از زندان با کمک ستاد دیه با مجموع بدهی بالغ و ۱۵ هزار و نهصد و هفتاد و هفت میلیارد ریال
- ۲۴- ثبت بیش از شش هزار و هشتصد موقوفه علمی آموزشی و فرهنگی در سطح کشور

- ۲۵- سهم ۲۵ درصدی وقف در حوزه درمان
- ۲۶- بهره مندی دانشجویان از ۴۰ دانشگاه موقوفه.
- ۲۷- افزایش تعداد گروه های جهادی از ۴۰ گروه در سال ۱۳۷۹ به ۱۲۰۰۰ گروه در سال ۱۳۹۸
- ۲۸- حضور دو نیم میلیون نفری جهادگران (غالباً جوان) در مناطق محروم
- ۲۹- حضور ۶۰ هزار مهندس جهادگر برای سازندگی مناطق سیل زده سال ۱۳۹۸
- ۳۰- اشتغال زایی و محرومیت زدایی ۲۸۹۸ روستا در مدت دو و نیم سال به دست نیروهای جهادی
- ۳۱- اجرای طرح کرامت مناطق آسیب پذیر حاشیه شهرها در سال ۱۳۹۷ و اجرای ۱۰۵۲ پروژه عام المنفعه در ۴۰۰ محله
- ۳۲- بهره برداری از ۱۲۲۰ واحد مسکونی زلزله زدگان توسط جهادگران
- ۳۳- ساخت ۳۵۰ مسکن مربوط به بهزیستی توسط جوانان جهادگر
- ۳۴- خدمت رسانی ۵۳۸۰ گروه جهادی شناسه دار و محله محور در قالب ۷۸ هزار نفر برای کمک به سیل زدگان
- ۳۵- صف انتظار ۲۲۰۰ گروه جهادی برای کمک به سیل زدگان
- ۳۶- پاکسازی ۲۰ هزار خانه و ۲۴۰۰ کوچه و خیابان در مناطق سیل زده، توسط جهادگران
- ۳۷- حضور ۶۱۶ تیم عمومی پزشکی، ۳۰۲ تیم پزشکی تخصصی و ۱۱۰ تیم دامپزشکی و ۲۰۰ تیم مشاوره برای خدمت رسانی در مناطق سیل زده
- ۳۸- احداث ۱۳۰۰ سیل بند و ۴۰۰ پل موقت و روستایی در استان های سیل زده، در روزهای اول، توسط جهادگران
- ۳۹- برگزاری پر جمعیت سالانه ۲۰ هزار یادواره شهدا در اقدامات خودجوش مردمی
- ۴۰- افزایش حضور مردم، به ویژه جوانان، در یادمان های عملیات دوران دفاع مقدس، از ۴۰۰ هزار نفر در سال ۱۳۸۴ به بیش از ۷ میلیون نفر در سال ۱۳۹۶
- ۴۱- ترجمه قرآن کریم به ۱۴۸ زبان زنده دنیا غالباً مردمی و خودجوش
- ۴۲- انتشار ۳۷ هزار عنوان کتاب قرآنی
- ۴۳- ایجاد بیش از ۴۰۰ سایت قرآنی
- از موارد پیش گفته نتیجه می گیریم که دین دار بودن مردم پس از انقلاب اسلامی افزایش یافته است و برجستگی گرایش معنوی ایرانیان در مقایسه با سایر کشورها مشخص می شود بر اساس نتایج پژوهش های مرکز تحقیقاتی پیو (Pew Reserch center)، درصد افرادی که هر روز دعا می خوانند در کشورهای مختلف به شرح ذیل است: (pewreserch.org/fact-tank/۲۰۱۹/۰۵/۰۱/with-high-levels-of-prayer-u-s-is-an-outlier-amoung-wealthy-nations/ft_۱۹_۰۵_۰۱_dayofprayer_ratesofdailyprayer)
- چین یک درصد؛ انگلستان ۶ درصد؛ آلمان ۹ درصد؛ فرانسه ۱۰ درصد؛ استرالیا و روسیه ۱۸ درصد؛ کانادا ۲۵ درصد؛ رژیم غاصب صهیونیستی ۲۷ درصد؛ آمریکا ۵۵ درصد؛ ایران ۸۷ درصد.

لذا ایران جزو برترین کشورهای جهان از نظر میزان گرایش افراد به مداومت در دعاخواندن روزانه که از شاخص های مهم معنویت است قرار دارد.

مهمترین شاخص های دین داری

اما نکته بسیار مهمی که در بحث دین داری کمتر به آن توجه شده (در حالی که در روایات به عنوان اصل اساسی دین داری مورد توجه قرار گرفته) اطاعت از امام عادل است

«قال رسولُ اللهِ صلی اللهُ علیه و آله: قالَ اللهُ عزَّ و جلَّ: لأُعَذِّبَنَّ كُلَّ رَعِيَّةٍ فِي الإِسْلامِ أَطَاعَتْ إِمَامًا جَائِرًا لَيْسَ مِنَ اللهِ عزَّ و جلَّ و إِنْ كَانَتْ الرِّعِيَّةُ فِي أَعْمَالِهَا بَرَّةً تَقِيَّةً»؛ «پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: خداوند عز و جل فرموده است هر رعیتی از رعایای اسلام را که از پیشوایی ستمگر - که از جانب خداوند عز و جل نیست - فرمان برد، عذاب خواهم کرد، هر چند آنان در کارهایشان نیکوکار و پرهیزگار باشند.» (شیخ صدوق، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، ج ۲، ص ۲۰۶.)

در واقع چهل سال است که مردم ما ولایت پذیری خود و اطاعت از ولی فقیه، به عنوان نایب ولیعصر (عج) را اثبات کرده اند: شرکت در راهپیمایی ۲۲ بهمن در بیش از ۱۰۰۰ شهرستان، شهر، بخش و در بیش از چهار هزار روستای کشور، به عشق نظام، رهبری و شهدا، یکی از مصداق های بارز این مطلب است. شاخصه دیگری که برای دینداری مردم می توان روی آن تکیه کرد ظلم ستیزی است. خداوند در قرآن، اولین ویژگی یاران پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را ظلم ستیزی بیان می کند:

«مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللهِ وَالَّذِيْنَ مَعَهُ اَشِدَّاءُ عَلٰى الْكُفٰرِ رُحَمَآءٌ بَيْنَهُمْ» پیامبر خداست و کسانی که با او آیند بر کافران سخت گیر [و] با همدیگر مهربانند آنان را در رکوع سجود می بینی.» (سوره فتح، آیه ۲۹)

یاران پیامبر (ص)، قبل از آنکه اهل رکوع و سجود باشند، ظلم ستیز هستند. آنان فقط در دوران پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بلکه در تمام تاریخ این ویژگی را داشته اند و دارند. امروزه بسیاری از مردم ایران نیز این گونه اند؛ حضور میلیونی مردم روزه دار در راهپیمایی روز قدس در گرمای شدید آن هم پس از شب زنده داری شب های قدر در آستانه چهل سالگی انقلاب خود گویای مطلب است برای نمونه می توان به نظر مردم درباره محبوب ترین شخصیت ایران اسلامی اشاره کرد به گزارش مرکز نظرسنجی دانشگاه مریلند (wsj.com/articles/iran-generals-profile-rises-as-tehran-flexes-mideast-muscle-۱۵۱۹۱۲۸۰۰۰)، حاج قاسم سلیمانی، نوک پیکان ظلم ستیزی ایران در منطقه، در دوران حیات شریف خود، سالها، با اختلاف چشمگیری در صدر فهرست محبوب ترین شخصیت های مردم ایران جای داشت.

۲. (نتایج این نظرسنجی از سوی خیرگزاری وال استریت ژورنال، به نشانی زیر منتشر شده است:

تأثیر جمهوری اسلامی بر معنویت دنیا

جمهوری اسلامی ایران با استفاده از تمام ظرفیت‌های ممکن در جهت ارتقای دینداری مردم کوشیده است تأثیر گذاری انقلاب اسلامی در عرصه معنویت نه فقط بر مردم ایران بلکه در زندگی فردی مردم جهان نیز در خور توجه است برخی از نظریه پردازان و اندیشمندان دنیا بر این باورند انقلاب اسلامی جهان را به سمت دین داری پیش می برد.

پتر رومن شول لاتور، (Peter Roman Scholl-Latour)، استاد دانشگاه، نویسنده و مفسر سیاسی مشهور آلمان معتقد است: «اکنون نهضت بازگشت به دین و مدینه فاضله آغاز شده است بنابراین جهانیان به برکت انقلاب اسلامی دریافتند که تنها راه سعادت اسلام است» (میراحمد رضا حاجتی، عصر امام خمینی، ص ۶۹).

آنتونی گیدنز، (Anthony Giddens)، جامعه شناس مشهور انگلیسی، می گوید: «انقلاب اسلامی دنیا را به سمت دینی شدن پیش می برد.» (آنتونی گیدنز، جامعه شناسی، ص ۷۵).

پروفسور توشیوکورودا، مترجم نهج البلاغه به زبان ژاپنی و استاد برجسته مطالعات اسلامی در ژاپن، می گوید:

«از انقلاب اسلامی ایران هر کتابی که با عنوان و محتوای اسلامی در ژاپن چاپ می شد تیراژ کمتر از ۱۰۰۰ نسخه بود الحمدلله بعد از پیروزی انقلاب کتاب های اسلامی در ژاپن به گسترش رفته است. [...] مدتی پیش، کتابی درباره روح و معنویت اسلام به زبان ژاپنی نوشتم که در عرض یک ماه بیش از ۲۰ هزار نسخه آن به فروش رسید.» (ژیل کپل، اراده خداوند، ص ۱۱).

در هفتم آوریل سال ۱۹۸۰، یعنی تقریباً یک سال و دو ماه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران مجله تایم مقاله با عنوان «نوسازی پرونده برای خدا» منتشر ساخت که در آن اعلام کرد به صورت کاملاً پیش بینی نشده اید یک انقلاب بی سر و صدا در افکار و بحث‌های مجامع فکری رخ داده است و آن انقلاب عبارت است از این که خدا در حال برگشتن است و نکته عجیب آنجاست که این اتفاق این افراد رخ داده که هرگز قبول نمی کردند حتی برای یک لحظه وجود خدا را بپذیرند. (content.time.com/time/magazine/article/0,9171,921990,html)

گرایش مردم جهان به دین مبین اسلام

موج گرایش به نامگذاری دینی و مذهبی برای کودکان در بریتانیا در سال‌های اخیر اتفاقات جالبی را رقم زده است به طوری که در سال‌های گذشته بیشترین نام پسر متولد شده در بریتانیا نام پیامبر مکرم اسلام محمد (ص) بوده است و در سال ۲۰۱۹ نام حضرت نوح علیه السلام رتبه دوم نام‌ها در میان پسران به دنیا آمده در بریتانیا را از آن خود کرده است. (babycentre.co.uk/top-baby-boy-names-2019)

مسئله مهم بعدی درباره گسترش دین داری و معنویت در جهان، مسئله افزایش جمعیت مسلمانان در کشورهای مختلف دنیاست. مثلاً بر اساس گزارش موسسه تحقیقاتی پیو، جمعیت مسلمانان در ایالات متحده امریکا، در بین سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷ از ۲۳۵۰۰۰۰ نفر به ۳۴۵۰۰۰۰ نفر رسیده است و این روند رشد در آینده نیز ادامه خواهد یافت. (pewreserch.org/fact-tank/2018/01/03/new-estimates-show-u-s-muslim-population-continues-to-grow)

بنابر گزارش همین موسسه تعداد نوزادان متولد شده مسلمانان در جهان در سال ۲۰۳۵م، از تعداد نوزادان متولد شده مسیحی بیشتر خواهد شد اختلاف بین این دو، تا سال ۲۰۶۰ م، جدا افزایش می یابد. (pewforum.org/۲۰۱۷/۰۴/۰۵/the-changing-global-religious-landscape)

گزارش نشان می دهد که جمعیت تمام مسلمانان تا سال ۲۰۶۰ به جمعیت تمام مسیحیان خواهد رسید و به احتمال قریب به یقین قبل از اتمام قرن ۲۱ اسلام دین قالب جهان خواهد بود. Projected change in global population, ۲۰۱۵-۲۰۶۰

بنابر این گزارش تا سال ۲۰۶۰ میلادی جمعیت سایر ادیان جهان و همچنین جمعیت افراد بی دین تغییر چندانی پیدا نخواهد کرد و از حیث متوسط سنی جمعیت این افراد به میزان قابل توجهی پیر تر خواهد شد.

۵) بحران معنویت در غرب

عواقب فروپاشی اخلاقی و معنویت در غرب

الف) فروپاشی خانواده

افزایش ۲۵۱ درصدی طلاق در دهه های گذشته

unifiedlawyers.com.au/blog/global-divorce-rates-statistics

ده کشور پر طلاق دنیا

- ۱- لوکزامبورگ ۸۷٪
- ۲- اسپانیا ۶۵٪
- ۳- فرانسه ۵۵٪
- ۴- روسیه ۵۱٪
- ۵- آمریکا ۴۶٪
- ۶- آلمان ۴۴٪
- ۷- انگلستان ۴۲٪
- ۸- نیوزلند ۴۲٪
- ۹- استرالیا ۳۸٪
- ۱۰- کانادا ۳۸٪

ده کشور کم طلاق در دنیا

- ۱- هندوستان ۱٪
- ۲- شیلی ۳٪

- ۳- کلمبیا ۹٪
- ۴- مکزیک ۱۵٪
- ۵- کنیا ۱۵٪
- ۶- آفریقای جنوبی ۱۷٪
- ۷- مصر ۱۷٪
- ۸- برزیل ۲۱٪
- ۹- ترکیه ۲۲٪
- ۱۰- ایران ۲۲٪

پایین تر بودن طلاق در میان ادیان، نسبت به میانگین دنیا (همان)

- ۱- مسیحیت ۳۷ درصد ۲- کاتولیک ۳۶ درصد ۳- یهود ۲۸ درصد ۴- اسلام ۲۰ درصد

چندین برابر شدن تولد کودکان نامشروع در دنیا

اکنون ۴۰ درصد موالی در آمریکا نامشروع است (این نمودار برگرفته از گزارش نشریه بلومبرگ در تاریخ ۱۷ اکتبر ۲۰۱۸ است که براساس داده های بخش جمعیت سازمان ملل محاسبه شده است. متن کامل این گزارش در نشانی زیر قابل دسترسی است:

[Bloomberg.com/news/articles/2018-10-17/almost-half-of-u-s-births-happen-outside-marriage-signaling-cultural-shift](https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-10-17/almost-half-of-u-s-births-happen-outside-marriage-signaling-cultural-shift)

سهم بیشتر کودکان نامشروع در ارتکاب جرم و جنایات

یکی از مهمترین معضلات فروپاشی نهاد خانواده که در جامعه آمریکا به وجود آمده است عدم تربیت صحیح کودکان بزرگ شده با والدین مجرد است.

بنابر گزارش نشریه آتلانتیک آمریکا ۸۷ درصد از مجرمان آمریکا افرادی هستند که کودکی خود را بدون پدر یا مادر گذرانده و اکثریت آنها نیز با مادران مجرد زندگی کرده‌اند. (complex-real-the/12/2012/archive/sexes/com.thealantic) (265860/crime-and-families-entpar-single-between-connection)

برای مثال ۶۳ درصد خودکشی ها در میان جوانان ۹۰ درصد بی خانمانی و فرار از منزل کودکان ۸۰ درصد سوء رفتارهای اخلاقی ۸۰ درصد تجاوزهای با انگیزه خشم ۷۱٪ اخراج از مدرسه ۷۵ درصد سوء مصرف مواد مخدر ۷۰ درصد زندانی های ایالتی آمریکا و ۸۵ درصد جوانان زندانی در آمریکا را افرادی تشکیل می دهند که بدون پدر بزرگ شده‌اند به عبارت دیگر کودکان که بدون پدر بزرگ می شوند نسبت به سایر کودکان پنج برابر بیشتر احتمال خودکشی سی و دو برابر بیشتر احتمال فرار از منزل ۲۱ برابر بیشتر احتمال سوء رفتارهای اخلاقی ۱۴ برابر بیشتر احتمال ارتکاب تجاوز به عنف ۹ برابر

بیشتر احتمال اخراج از دبیرستان ۱۰ برابر بیشتر احتمال سوء مصرف مواد مخدر و ۲۰ برابر بیشتر احتمال افتادن به زندان را دارند. (۱۰۹.p,Divorce in Sinking Nation A:Hull the in Tear A,Villareal Bob)

جرم و جنایت

به گزارش بخش مبارزه با جرائم و مواد مخدر سازمان ملل و همچنین مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری دولت آمریکا میزان ارتکاب قتل در آمریکا نسبت به سایر کشورهای دنیا بسیار بالاتر است همچنین بنابر گزارش بخش مبارزه با جرائم و مواد مخدر سازمان ملل میزان تجاوز در آمریکا کشورهای اسکاندیناوی و غرب اروپا بالاتر از دیگر نقاط جهان بوده است. (محاسبه شده از سوی پایگاه آماری Statista، برگرفته از داده های سازمان مبارزه با جرایم و مواد مخدر ملل متحد (UNODC) و مرکز کنترل و پیش گیری از بیماری دولت آمریکا (CDC)، پیوند وبگاه:

(Statista.com/chart/۳۸۴۸/the-us-murder-rate-compared-to-other-countries)

بنابر گزارش موسسه تحقیقاتی پیو آمریکا دارای بالاترین تعداد زندانی در دنیاست. در ۵۰ سال گذشته تعداد زندانیان در آمریکا افزایش چشمگیری پیدا کرده است. (۰۲/۰۵/۲۰۱۸/tank-fact/org.pewresearch) -at-is-rate-rcreationinc-america/low-decade-two-a

خودکشی و بیماری های روحی_روانی

بنابر آمار موسسه جهانی آمار و ارزیابی سلامت، ۳ میزان خودکشی در ایالات متحد آمریکا بالاتر از میانگین جهانی بوده و سالانه حدود ۱۳ نفر از هر ده هزار نفر آمریکایی جان خود را به علت خودکشی از دست می دهند در این آمار کره جنوبی، هند، ژاپن و فرانسه بالاتر از آمریکا قرار دارند و جمهوری اسلامی ایران در ردیف کشورهایی که پایین ترین میزان خودکشی را دارند. (این نمودار براساس داده های موسسه جهانی آمار و ارزیابی سلامت (IHME) است و از سوی پایگاه آماری OURWORLD IN DATA، به نشانی زیر منتشر شده است :

Ourworlddata.org/gapher/suicide-death-

(rates?tab=chart&country=CAN+CHN+FRA+IND+IRN+JPN+MYS+KOR+SWE+CHE+GBR+USA+OWID_WRL+DNK+DEU

بالاترین آمار خودکشی در کره جنوبی است که ۲۹ نفر از ۱۰ هزار نفر است و بعد ژاپن ۲۲ نفر و بعد از ژاپن هند با ۲۰ نفر و فرانسه ۱۹ نفر و در آخر ایران با ۶ نفر.

همچنین به گزارش مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری دولت آمریکا نیمی از مردم این کشور بیماری های روحی_روانی را تجربه کردند و سومین عامل بستری شدن افراد ۱۸ تا ۴۴ ساله در بیمارستان های آمریکا بیماری های روحی و روانی است.

فصل هشتم: کرامت زن

۱) زن در نگاه سران ایران

برای تبیین و تشخیص نظریه حکومت درباره زن، باید دیدگاه افراد تاثیر گذار حکومت درباره زن مورد بررسی قرار گیرد، زیرا دیدگاه این افراد نگاه کلی آن حکومت به زن را تشکیل می دهد. در ادامه، نگاه شاه و درباریان و سپس نگاه امامین انقلاب به زن مورد بررسی و کنکاش قرار می گیرد.

محمدرضا شاه در مصاحبه با خانم اورینا فالاجی (Oriana Fallaci)، خبرنگار ایتالیایی، در سال ۱۳۵۲، در مورد زن این گونه می گوید:

«در زندگی یک فرد، زن به حساب نمی آید مگر وقتی که زیبا و دلربا باشد خصوصیات زنانه خود را حفظ کرده باشد.»

(اورینا فالاجی، مصاحبه اورینا فالاجی با شاه ایران (پخش سانسور شده کتاب مصاحبه با تاریخ) (نشر آواز، ۱۳۵۷)، ص ۱۴).

با توجه به نظر بالاترین مقام یک حکومت درباره زنان به خوبی می توان منزلت زنان را در این حکومت تشخیص داد دیدگاه پهلوی درباره زنان بیشتر دیدگاهی جنسی و برد مآبانه است.

درباره فساد اخلاقی و جنسی شاه به کرات سخن گفته شده است «ماروین زونیس» درباره فساد محمدرضا می نویسد:

«ملکه فوزیه و ملکه ثریا به دفعات شاه را تهدید کردند اگر به زن بارگی خود در محافل خصوصی ادامه دهد از او جدا خواهند شد.» (ماروین زونیس، شکست شاهانه، ص ۱۰۸).

اردشیر زاهدی، داماد شاه، سفیر وقت ایران در امریکا در خاطرات خود می نویسد:

«اعلی حضرت، به نحوی افراطی و غیر قابل باور، به زنان و دختران مو طلایی علاقه مند بودند و هر وقت دختری مو طلایی می دیدند، به وضوح دست و پایشان می لرزید!» (اردشیر زاهدی، ۲۵ سال در کنار شاه، ص ۱۵۴).

اسدالله علم در خاطرات خود نمونه های بسیار زیاد و عجیبی از نگاه تمام ابزاری شاه به زن بیان می کند مثلاً شاه و وزرا در ۳ خرداد ۱۳۵۲ به سرخس رفتند هنگامی که نماینده سرخس انجمن (که اتفاقاً یک خانم بوده است) را به شاه معرفی کردند و شاه «خوشگلی» آن زن را دید برای آن خانم از لفظی استفاده کرد که قلم از نوشتن آن شرم دارد علم می نویسد: **«در سرخس خانمی را که نسبتاً خوشگل هم بود از مشهد آمده بود به شاهنشاه معرفی کردند که ایشان نماینده سرخس در انجمن [= استان] هستند این هم شرکت مردم، حتی در کارهای محلی خودشان است اتفاقاً شاهنشاه توجه فرمودند و فرمودند که این مطلب را نمیفهمم که چگونه ممکن است مردم سرخس این جن.. (علم این لفظ شرم آور را کامل بیان کرده است، که ما از بیان آن معذوریم). را انتخاب کرده به مشهد فرستادند عرض شد خیر او را نامزد کرده انتخاب شده است حزب حاکم نوین ایران!»** (امیر اسدالله علم، یادداشت های علم، ج ۳، ص ۵۹).

دوم نگاه امام خمینی (ره) به زن

امام خمینی رحمت الله علیه به عنوان معمار انقلاب اسلامی، زن را یک انسان و یک مربی بزرگ معرفی می کنند و در معرفی بُعد انسانی زن می گویند: «زن انسان است آن هم یک انسان بزرگ زن مربی جامعه است از دامن زن انسان ها پیدا می شوند» (موسسه و تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) صحیفه امام، ج ۶، ص ۱۸۶).

ایشان نقش زن در تاریخ اسلام را نیز بسیار پر رنگ می دانند و می فرمایند: «تاریخ اسلام گواه احترامات بی حد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم به این مولود شریف است تا نشان دهد که زن، بزرگی ویژه‌ای در جامعه دارد که اگر برتر از مرد نباشد کمتر نیست» (موسسه و تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) صحیفه امام، ج ۶، ص ۱۸۶).

نگاه امام در تقابل کامل با نگاه غرب است و زن را به عنوان مربی و مدیر خانواده می دانند و این گونه بیان می دارند که دامن مادر بزرگترین مدرسه است که بچه در آنجا تربیت می شود و در بیان فضیلت مقام مادر می فرمایند:

«حقوق بسیار مادر ها را نمی توان شمرد و نمی توان به حق ادا کرد یک شبِ مادر، نسبت به فرزندش از سال ها عمر پدر متعهد ارزنده تر است. تجسم عطف و رحمت در دیدگان نورانی مادر بارقه رحمت و عطف رب العالمین است این که در حدیث آمده است که بهشت زیر قدم های مادران است یک حقیقت است.» (همان، ج ۶، ص ۲۲۵).

سوم نگاه مقام معظم رهبری به زنان

ایشان در طول ۴۰ سال اخیر در دیدارهای مختلفی که با اقشار مختلف جامعه به ویژه بانوان داشتند بارها درباره فضیلت مقام و شخصیت زن صحبت کردند که برای نمونه تنها به یکی از سخنان ایشان اشاره می شود:

«زن پیش خدای متعال مثل مرد است. در طی مراتب معنوی و الهی بین این دو جنس هیچ تفاوتی نیست در این جاده تکامل و تعالی آن که حرکت می کند انسان است در حقوق اجتماعی و حقوق شخصی و فردی بین زن و مرد تفاوتی وجود ندارد در چند مسئله اختصاصی شخصی امتیازاتی به زن داده شده است در چند مسئله امتیازاتی به مرد داده شده است آن هم بر اساس اقتضای طبیعت زن و مرد این اسلام است متین ترین، منطقی ترین، عملی ترین قوانین و حدود و مرزهای که ممکن است انسان در زمینه مسئله جنسیت فرض کند.» (بیانات مقام معظم رهبری، ۱۳۹۲/۲/۱۱).

بررسی وضعیت بانوان

اول تحصیلات بانوان

الف) کاهش بی سوادی زنان بالاتر از ۱۵ سال

میزان بی سوادی زنان ایران از ۵۰ تا ۶۰ درصد در سال ۱۳۵۴ به کمتر از ۱۰ درصد در سال ۱۳۸۹ کاهش یافته است.

(ourworldindata.org/grapher/share-of-women-between-۱۵-and-۱۹-years-old-with-no-education?year=۱۹۷۵)

ب) رتبه اول نسبت دختران به پسران در تحصیلات ابتدایی در جهان

https://

ourworldindata.org/grapher/gender-gap-in-primary-)

(education?tab+chart&time=۲۰۱۸&country=DEU~IRN~JPN~POL~GBR~USA~OWID_WRL

همچنین طبق گزارش انجمن جهانی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران در عدالت آموزشی بین دختر و پسر مقام اول جهان را کسب کرده است. (WWW۲.weforum.org/docs/WEF_GGGR_۲۰۱۸.PDF)

ث) افزایش نسبت دختران به پسران در تحصیلات دانشگاهی

دختران در کل دانشجویان از حدود ۲۵ درصد در دهه ۵۰ به بیش از ۵۰ درصد و در سالهای اخیر به حدود ۴۶ درصد رسیده است. (knoema.com/atlas/Iran/topics/Education/Tertiary-Education/Female-students-in-tertiary-education)

ث) افزایش استادان زن در دانشگاه ها

نسبت زنان در استادان و هیئت علمی دانشگاه های کشور از حدود ۱۴ درصد در دهه ۵۰ به حدود ۳۰ درصد در دهه ۹۰ رسیده است

ب) ورزش بانوان

با پیروزی انقلاب اسلامی ورزش کشور به ویژه ورزش بانوان دچار تحولات بسیاری شد افزایش زیرساخت ها و اماکن ورزشی حتی در دورترین مناطق کشور، شرایطی را برای مشارکت در ورزش به صورت عمومی پدید آورد بر اساس آمارهای موجود تعداد سالن های ورزشی در روستاها در سال ۱۳۵۸ تنها ۵ مورد بود اما هم اکنون بیش از ۴۰۰ روستا دارای سالن ورزشی است.

تعداد رشته های ورزشی بانوان از ۷ رشته در سال ۱۳۵۷ به ۳۸ رشته در سال ۱۳۸۳ افزایش یافته است تعداد مربیان ورزشی خانم نیز رشدی نجومی داشته و از ۹ مربی به ۳۵ هزار مربی افزایش یافته و تعداد داوران زن نیز از ۷ نفر به ۱۶ هزار نفر رسیده است که نشان از افزایش دو هزار برابری داور زن است. همچنین تعداد ورزشگاه های اختصاصی بانوان پس از انقلاب اسلامی ۳۰ برابر شده است.

فدراسیون های فعال ورزشی در حوزه بانوان در سال ۱۳۶۰ تنها یک مورد بوده است در حالی که در سال ۱۳۹۷ به ۴۹ مورد افزایش پیدا کرده است. (data.worldbank.org/indicator/SP.DYN.LE۰۰.FE.IN?locations=IR-۱W)

مدال های کسب شده در رویدادهای بین المللی توسط بانوان در سال ۱۳۷۱ تنها یک مورد بوده است در حالی که در سال ۱۳۹۷ به ۷۹۸ مورد رسیده است.

رشته های فعال ورزشی بانوان تا سال ۱۳۵۹ تنها یک رشته بوده است در حالی که در سال ۱۳۹۷ به ۸۸ رشته رسیده است.

اماکن ورزشی ویژه بانوان تا سال ۱۳۸۲ تنها ۲۵۲۰ مکان بوده است که در سال ۱۳۹۷ به ۱۳ هزار مکان ارتقا یافته است.

((data.worldbank.org/indicator/SP.DYN.LE۰۰.FE.IN?locations=IR-۱W))

سوم بهداشت و سلامت

- الف) افزایش امید به زندگی بانوان در ایران از ۵۷,۶ سال در سال ۱۳۳۹ به ۷۷,۸ سال در سال ۱۳۹۸.

(Lib.ohchr.org/HRBodies/UPR/documents/Session۷/IR/A_HRC_WG۶_VIRN_۱_ANNEXV_E.pdf)

- ب) افزایش نسبت پزشکان متخصص زن از ۱۵ درصد در سال ۱۳۶۵ به ۴۰ درصد در سال ۱۳۸۵. (Ibid)

- پ) افزایش نسبت پزشکان فوق تخصص زن از ۹ درصد در سال ۱۳۶۵ به ۳۰ درصد در سال ۱۳۸۵. (Ibid)

- ت) افزایش نسبت پزشکان متخصص زن در حوزه زنان و زایمان از ۱۶ درصد در سال ۱۳۵۵ به ۹۸ درصد در سال ۱۳۸۵.

(Ibid)

- ث) کاهش ۹۰ درصدی مرگ و میر مادران هنگام زایمان در سال ۱۳۷۹ از هر ده هزار مادر ۴۸ نفر از دنیا رفته است که در سال ۱۳۹۵ به ۱۶ نفر کاهش پیدا کرده است. (data.worldbank.org/indicator/SH.STA.MMRT?locations=IR-۱W)

چهارم: عرصه سیاسی و بین الملل

مهمترین شاخص مشارکت سیاسی، حق رای و تصدی مسئولیت های سیاسی است که زنان بعد از انقلاب اسلامی در هر دو زمینه رشد داشته اند. زنان در مشارکت های توده ای، همه پرسی ها، تظاهرات و درگیری ها پا به پای مردان و حتی گسترده تر از آنان حضور داشتند و نقش مهمی در آینده کشور ایفا می نمایند.

حضور زنان در عرصه های سیاسی از جمله مجلس شورای اسلامی از دیگر جلوه های حضور سیاسی زنان در دوران پس از انقلاب اسلامی است. این در حالی است که زنان در دوران پهلوی در سال مناصب دولتی نیز گماشته نمی شدند.

پنجم: عرصه فرهنگ و هنر

هنر زنان در دوران پهلوی بیشتر در مضامین جنسی و غیر اخلاقی تعریف می شد. جشن هنر شیراز نمونه آشکار از فساد اخلاقی بی حد و حصر در عرصه هنر و فرهنگ برای زنان است. با ظهور انقلاب اسلامی هنرمندی زنان نیز دچار تغییر شد و زنان با رعایت پوشش و موازین اسلامی در تمام زمینه های هنر حضوری فعال پیدا کرده اند.

نیویورک تایمز در گزارشی با عنوان «رمان نویسان زن ایرانی ستارگان ایران» به پیشرفت خیره کننده زنان نویسنده در ایران پس از انقلاب اسلامی می پردازد و می نویسد:

«تعداد زنان نویسنده در ایران در طول دهه گذشته ۱۳ برابر شده است و تقریباً برابر با تعداد امروز مردان است در حالی که میانگین رمان ایرانی در نسخه های چاپی در ۵۰۰۰ نسخه چاپ می شوند برخی از کتاب های زنان، چاپش به بیش از صد هزار نسخه رسیده است انقلاب اسلامی سال ۱۹۷۹ نقطه عطفی برای زنان ایرانی در تمام طیف ها بوده است.»

(nytimes.com/2005/06/29/books/women-writing-novels-emerge-as-start-in-iran.html)

۳) کرامت زن

برای بررسی کرامت زن در غرب در این پژوهش به صورت مختصر چند شاخص حاضر اهمیت را بررسی می کنیم: خودکشی، وضعیت زنان سرپرست خانوار و خشونت جنسی.

اول: رشد سریع تر میزان خودکشی در زنان نسبت به مردان

در میان سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶ با وجود اینکه آمار خودکشی در مردان نیز میزان ۲۱ درصد در حال افزایش بود افزایش این آمار برای بانوان نزدیک به ۵۰ درصد بود آمار خودکشی در غرب و افزایش چند برابری درصد خودکشی زنان در مقایسه با مردان نشان دهنده افزایش زن ستیزی در غرب است. (npr.org/sections/health-shots/2018/06/14/619338703/u-s-suicides-rates-are-rising-faster-among-women-than-men)

دوم: گزارش سازمان ملل متحد درباره زنان سرپرست خانوار

در آمریکا ۴۷ درصد از زنان و نزدیک به ۳۰ درصد از افراد بالای ۶۰ سال سرپرست خانوار هستند بحران خانواده دامنگیر اروپای غربی نیز شده است به حدی که در کشوری مثل فرانسه حدود ۴۹ درصد و در لوکزامبورگ حدود ۵۹ درصد بانوان سرپرست خانوار هستند.

(un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/household_size_and_composition_around_the_world_2017-2017_data_booklet.pdf)

سوم: خشونت جنسی علیه زنان

الف) تجربه در معرض تجاوز قرار گرفتن تقریباً یک زن از هر پنج زن در آمریکا

(cdc.gov/violenceprevention/pdf/NISVS-StateReportBook.pdf)

بر اساس این آمار از هر چهار دختر، یک دختر و از هر ۶ پسر یک پسر، پیش از ۱۸ سالگی در معرض سوء استفاده جنسی قرار می گیرند.

(Finkelhor,D.,Hotaling,G.,Lewis,I.A.&Smith,C.(۱۹۹۰).”Sexual abuse in a national survey of adult men and women:Prevalence,characteristicsandriskfactors.”ChildAbuse&Neglect ۱۴،۱۹-۲۸.

ب) صورت گرفتن ۲۹٫۹ درصد از تجاوزات جنسی بین سنین ۱۱ تا ۱۷ سالگی

۸۰ درصد از تجاوزهای صورت گرفته توسط کسانی بوده است که قربانیان آنها را می شناختند.
(bjs.gov/content/pub/pdf/saycrle.pdf)

۸ درصد تجاوز های صورت گرفته در محل کار قربانی سر گرفته است.
(.cdc.gov/ViolencePrevention/pdf/NISVS_Report2010-a.pdf)

Miller, T.R., Cohen, M.A., & Wiersema, B. (۱۹۹۶). Victim costs and consequences: A new look (NCJ ۱۵۵۲۸۲). (Retrieved from the U.S. Department of Justice, office of Justice Programs, National Institute of Justice: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles/victcost.pdf>.)
از هر پنج دانشجویان یک نفر در طول دوران تحصیل خود در معرض تعرض جنسی قرار گرفته است.

Krebs, C.P., Lindquist, C., Warner, T., Fisher, B., & Martin, S. (۲۰۰۷). THE CAMPUS sexual assault (CSA) study: Final report. (Retrieved from the National Criminal Justice Reference Service: <http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/221153.pdf>.)
۹۰ درصد از قربانیان تعرض جنسی در دانشگاه این مسئله را گزارش نمی کنند.

Fisher, B., Cullen, F., & Turner, M. (۲۰۰۰). The sexual victimization of college women (NCJ ۱۸۲۳۶۹). (Retrieved from the National Criminal Justice Reference Service: <http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/182369.pdf>.)

فصل نهم: عزت و اقتدار

(۱) اقتدار امنیتی

تروریسم

تروریسم اصطلاحاً به معنی (استفاده غیرقانونی از خشونت و ارعاب، به ویژه علیه غیرنظامیان، در راستای اهداف سیاسی) است. از مهم ترین و بارزترین شاخص های امنیتی یک کشور موفقیت در خنثی سازی عملیات تروریستی است.

- در ترکیه طی پنج سال گذشته ۸۹۳ حادثه تروریستی رخ داده است که ۱۲۱۲ نفر کشته و ۳۵۷۷ نفر زخمی شده اند. ۶۴ عملیات انتحاری بوده است. (worlddata.info/asia/turkey/terrorism.php).

- در عراق طی ۵ سال گذشته ۱۳۲۳۲ داده است که طی آن ۳۷۴۷۶ نفر کشته و ۵۹۴۱۹ نفر زخمی شده اند. ۱۲۰۳ عملیات انتحاری داشته است. (worlddata.info/asia/iraq/terrorism.php).

- در پاکستان طی ۵ سال گذشته ۶۱۳۶ حادثه تروریستی به ثبت رسیده است که در آن حرف ۷۱۲۹ نفر کشته و ۱۳۰۷۰ نفر زخمی شده اند در پاکستان ۱۹۰ عملیات انتحاری رخ داده است. (worlddata.info/asia/pakistan/terrorism.php).

- در افغانستان طی ۵ سال گذشته ۷۰۲۵ عملیات تروریستی رخ داده که در آن ۲۲۳۳۴ نفر کشته شده و بیست و پنج هزار و سیصد و نوزده نفر زخمی شده اند در این کشور ۶۲۶ اقدام انتحاری وجود داشته است. (worlddata.info/asia/afghanistan/terrorism.php).

- در عربستان سعودی طی ۵ سال گذشته ۲۵۰ حادثه تروریستی بوده که ظرف آن ۳۱۳ نفر کشته و ۵۱۶ نفر زخمی شدند. ۱۷ اقدام انتحاری وجود داشته است. (worlddata.info/asia/Saudi-arabia/terrorism.php).

- در سوریه طی ۵ سال گذشته ۱۴۴۳ حادثه تروریستی بوده که ۹۶۰۷ نفر کشته و ده هزار و هشتصد و شصت و یک نفر زخمی شدند در اینجا ۲۲۵ عملیات انتحاری رخ داده است. (worlddata.info/asia/syria/terrorism.php).

- در لبنان طی پنج سال گذشته ۳۳۴ حادثه تروریستی رخ داده که در آن ۳۵۳ نفر کشته و ۱۸۵۳ نفر زخمی شدند در اینجا ۲۲ اقدام انتحاری رخ داده است. (worlddata.info/asia/lebanon/terrorism.php).

- در فرانسه ۳۵ سال گذشته ۱۱۹ حادثه تروریستی رخ داده که ظرف آن ۲۶۲ نفر کشته و ۶۵۰ نفر زخمی شدند در اینجا ۶ اقدام انتحاری وجود داشته است. (worlddata.info/europe/france/terrorism.php).

- در آلمان طی ۵ سال گذشته ۱۳۱ حادثه تروریستی رخ داده است که در آن ۳۴ نفر کشته و ۱۷۸ نفر زخمی شدند. (worlddata.info/europe/germany/terrorism.php).

- در بریتانیا طی ۵ سال گذشته ۵۵۹ حادثه تروریستی رخ داده که در آن ۵۶ نفر کشته و ۴۰۹ نفر زخمی شدند دو اقدام انتحاری هم رخ داده است. (worlddata.info/europe/united-kingdom/terrorism.php).

- در امریکا ۲۵ سال گذشته ۱۸۹ حادثه تروریستی ثبت شده که طی آن ۲۲۴ نفر کشته و ۱۳۹۳ نفر زخمی شدند و دو عملیات انتحاری بوده است. (worlddata.info/america/usa/terrorism.php).

- در ایران طی ۵ سال گذشته ۳۷ حادثه تروریستی رخ داده که در آن ۱۰۳ کشته و ۹۹ نفر زخمی شدند که ۳ عملیات انتحاری بوده است. (worlddata.info/asia/iran/terrorism.php).

امن ترین کشور دنیا بودن برای ایران در حالی که ۴۴ پایگاه نظامی آمریکا دور تا دور ایران را فرا گرفته است.

(businessinsider.com/us-military-bases-surrounding-iran-2012-01).

اقتدار نظامی

اول | وضعیت نظامی ایران در دوره پهلوی

بررسی پرونده ارتش ایران در دوره پهلوی، از ابعاد مختلف ضرورت دارد؛ ارتشی که درباره آن از تعبیراتی همچون «ژاندارم منطقه» و «بزرگترین قدرت نظامی خاورمیانه» استفاده می شد، زوایای پنهان و غمناکی دارد که هر خواننده حق پذیری را به تأسف و می دارد.

یکی از ضعف های اصلی حکومت پهلوی در عرصه نظامی، وابستگی کامل به بیگانگان و عدم خودکفایی بود و متأسفانه این رویه تا پایان حیات این حکومت، در کشور ادامه داشت.

الف) ارتش و مخارج نظامی پهلوی

بودجه دفاعی سالانه ایران در فاصله سال ۱۳۰۴ تا ۱۳۲۰ به بیش از ۵ برابر افزایش یافت. (یرواند آبراهامیان، ایران بین دو انقلاب، ترجمه احمد گل محمدی و محمد ابراهیم فتاحی (چاپ ۱۳۵۶)، ص ۱۵۹).

تا پایان حکومت رضا شاه بودجه پیش بینی شده برای وزارت جنگ بیش از یک سوم بودجه کل کشور بود و سالانه به طور متوسط ۳۳ درصد بودجه و درآمد دولت به وزارت جنگ اختصاص می یافت. آرتور میلیسو، ماموریت آمریکایی ها در ایران، ترجمه حسین ابوترابیان (تهران، انتشارات پیام، ۱۳۵۶)، ص ۱۵۹.

محمدرضا پهلوی بودجه جاری ارتش را از ۱۵۵ میلیون دلار در سال ۴۲ به ۴۸۰ میلیون دلار در سال ۵۲ و بعد از افزایش شدید قیمت نفت پس از این سال در نهایت بودجه ارتش را در سال ۱۳۵۶ و ۸/۱ میلیارد دلار رساند. (data.worldbank.org/indicator/MS.MIL.XPND.CD?locations=IR&name_desc=false). این رقم حدود یک سوم از درآمد حاصل از فروش نفت کشور را به خود اختصاص می داد هزینه خرید تسلیحات نظامی نیز رقم زیادی را به خود اختصاص می داد. (گفتنی است که در دوران پهلوی، درآمد کشور تا حد زیادی وابسته و منحصر به فروش نفت شده بود. به عنوان مثال، در سال ۱۳۵۵ ش ۱۹۷۶م)، فروش نفت ۹۳ درصد از کل صادرات را به خود اختصاص می داد. (پیوند وبگاه:

(oc.world/en/visualize/tree_map/sitc/export/irn/all/show/1976) در حالیکه خرید تسلیحات نظامی به دستور شاه در دهه ۴۰ در حدود دو و نیم میلیارد دلار از این رقم در سال ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۷ به حدود ۲۷ میلیارد دلار رسیده بود.

این رقم در سال های پایانی حکومت پهلوی، هر سال رو به افزایش بود، تا آنجا که در سال ۱۹۷۷، مجموع خرید نظامی ایران به حدود ۵,۵ میلیارد دلار رسیده بود و از این بازار پرسود، ۴,۴ میلیارد دلار سهم آمریکا بود، (پيوندوبگاه:

Pri.org/stories/2016-06-01/where-did-iran-get-its-military-arms-over-last-70-years

سهم کلی آمریکا از این بازار، حدود ۱۹ میلیارد دلار بود.

(data.worldbank.org/indicator/MS.MIL.MPRT.KD?locations=IR)

بخش زیادی از این خریداران نیز اشتباه بود تاخیرها، افزایش قیمت و غیر موثر بودن بسیاری از جنگ افزارها باعث شد بودجه نفت عملاً مکانی برای درآمدزایی کشورهای خارجی و انتقال ابزارآلات جنگی گران قیمت و بعضاً غیر کاربردی آنها به ایران باشد. مثلاً یکی از فجیع ترین قراردادهای نظامی پهلوی خرید تانک از انگلیس است قراردادی که شاه بین سال های ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۵ برای خرید ۱۵۰۰ فروند تانک با انگلیس منعقد کرد تانکی که مناسب آب و هوا و طبیعت انگلیس بود و حتی رئیس ستاد مشترک فریدون جم نیز از خرید آنها ناراضی بود این قرارداد بزرگ، البته خالی از رشوه خواری نیز نبود در انگلیس برخی افراد طرف قرارداد محاکمه شدند اما در ایران خبری از برخورد قضایی نبود نکته عجیب دیگر این بود که چرا ارتش شاهنشاهی به جای نمونه های بهتر آلمانی و آمریکایی این محصول انگلیس را انتخاب کرد تانک هایی با موتورهای سنگین استهلاک قطعات بالا و هزینه بیشتر که در در جنگ با عراق نیز کارایی چندانی نداشتند انگلیس نیز در تحویل سفارش بدقولی کرد و تا آغاز انقلاب اسلامی تنها ۱۸۰ دستگاه را تحویل داد در حالی که ارتش پهلوی ۶۵۰ پوند قیمت این تانک ها را بیشتر پرداخت کرده بود و این پول همچنان جزو طلب های ایران از انگلیس است.

یکی دیگر از جنبه های اشتباه سیری ناپذیر پهلوی در خرید تسلیحات نظامی خرید تسلیحات دریایی بود ناوشکن آمریکایی هاورکرافت قیمتی در حدود ۱۲۰ میلیون دلار داشت. رشد شدید درآمد نفتی چونان ولع شاه را در خرج سرمایه ملی افزایش داده بود که یک تنه توانست دو سال قیمت این ناو را به ۳۳۹ میلیون دلار یعنی حدود سه برابر برساند خریدهای نیروی هوایی نیز به حدی افراطی شده بود که تیمسار خاتمی رئیس وقت هوانیروز علناً اعلام کرد نیروی هوایی قدرت جذب این همه هواپیما را ندارند در نهایت نیز آمریکایی ها در آستانه انقلاب اسلامی از تحویل بخشی از سفارش ایران خودداری کردند.

نکته تاسف بار و عجیب دیگر در این خریدها این بود که شاه ایران به ازای هر یک از خریدها مخفیانه و از طریق مأمور خرید خود (ارتشبد طوفانیان) برای خود پورسانت برمی داشت کمپانی های تولید کننده سلاح نیز ابایی از پرداخت این سهم دلالی نداشتند. با این حساب طبیعی بود که کمپانی های شانس بیشتری برای تایید داشته باشند که درصد بیشتری را برای شاه اختصاص دهند، فارغ از این که سلاح تولیدی آن ها چه کیفیتی داشته باشد و یا چقدر گران تر از حد معمول باشد. ارتشبد فردوست درباره این رشته ها می گوید:

«مسلم است که فروشندگان سلاح به طوفانیان حق و حساب می دادند این یکی از اصول متداول جهانی در معاملات تسلیحاتی است. در معاملات بزرگ تا دو درصد و در ارقام کوچک تا ۵ درصد پرداخت می شود که فروشندگان بدون سوال به حساب مسئول خرید می ریزند. البته طوفانیان به نحوی عمل نمی کرد که محمدرضا حساسیت پیدا کند و ارقام دقیق پورسانت را به محمد رضا می گفت و او مقداری را به خودش می داد و در مورد بقیه مبلغ دستور می داد که به کدام اشخاص و به چه مبلغی پرداخت شود.» (حسین فردوست، ظهور و سقوط پهلوی، ج ۱، ص ۲۱۹-۲۲۰).

تهیه لیست خرید و گران فروشی تسلیحات توسط امریکا!

از مسائل تعجب برانگیز خریدهای تسلیحاتی شاه از آمریکا این است که تا سال ۱۹۷۲، این خریدار نبوده که سفارش می داده و نوع خرید را تعیین می کرده؛ بلکه فروشنده، با این استدلال که «پاپا بهتر می داند»، فهرست سلاح هایی را که باید خریداری شوند مشخص می کرده است. این روند در تفاهم نامه ۱۹۶۲ و ۱۹۶۴ در ایالات متحده، به وضوح نمایان بود. در سند محرمانه ای که پس از انقلاب از لانه جاسوسی آمریکا به دست آمده بود؛ نوشته شده بود: «در این یادداشت ها، ایالات متحده به طور ضمنی انحصار تدارکات و کنترل میزان تاسیسات نظامی و مخارج نظامی ایران را به دست آورده است.» (موسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، اسنادلانه جاسوسی (کتاب اول)، ص ۳۴۱).

فارغ از تمام مسائل ذکر شده، باید توجه داشت که آمریکایی ها تسلیحات را به قیمتی چندین برابر قیمت واقعی به شاه می فروختند و از انحصار و دخالتی که در خرید اسلحه در ایران داشتن نیز برای این کار استفاده بسیار می بردند اسناد سفارت آمریکا در ایران به خوبی گویای این امر است. مثلاً در سال ۱۳۴۵ در حالی که قیمت یک میگ حدود ۶۰۰ هزار دلار بوده است و شوروی حاضر بود با تسلیحاتی ارزاتر میگ را در اختیار ایران قرار دهد امریکا هر هواپیما اف-۴ مدل زیر را بین سه تا سه و نیم میلیون دلار به ایران می فروشد در نهایت ایران نیز به دلیل نفوذ امریکا به این خرید تن می دهد. در اسناد لانه جاسوسی در ایران در این باره آمده است: «او [=شاه]، با کنایه، ارزش یک میگ را با قیمتی حدود ۶۰۰ هزار دلار با آنچه برای اف-۴ سی شنیده بود یعنی بین ۳ تا سه و نیم میلیون دلار مقایسه کرد.» (موسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، اسنادلانه جاسوسی (کتاب اول)، ص ۳۴۴).

نکته بسیار عجیب ترین است که همین تجهیزات نیز، برای حمله به دیگر کشورها مجدداً در اختیار آمریکا قرار می گرفت و ایران برای تامین نیاز خود هواپیما اجاره می کرد.

ب) حضور و نقش بیگانگان در ارتش

یکی از نقاط ضعف و اشکالات بزرگ ارتش پهلوی حضور مستشاران خارجی و وابستگی شدید ارتش به آن ها بود، حضوری که با اختیارات و امتیازات قضایی عجیب و ضد عزت ایرانیان همراه بود. (از جمله قانون کاپیتولاسیون و حق مصونیت قضایی سربازان خارجی، که معمولاً برای کشورفاتیح در جنگ و نسبت به کشور مغلوب وضع می شد).

سولیوان آخرین سفیر آمریکا در ایران در کتاب خاطرات دو سفیر گفته است:

«تفاوت میسیون نظامی ایران در آمریکا با هیئت های نظامی در سایر کشورهای جهان این بود که پرسنل نظامی آمریکا در ایران جزء نیروهای مسلح ایران به شمار می آمدند. [...] مستشاران و کارکنان آمریکایی نیروهای مسلح ایران حقوق بگیر دولت ایران بودند حقوق و مزایا هزینه ایاب و ذهاب و مخارج تحصیل فرزندان آنها از طرف دولت ایران تامین می شد و علائمی که روی یونیفرم آنها دوخته می شد آنها را عضو نیروهای مسلح ایران به شمار می آورد.» (ویلیام سولیوان و آنتونی پارسونز، خاطرات دوسفیر، ص ۷۴)

ایران مجری سیاست های غرب در منطقه و ایران

محمدرضا شاه در دیدار با «کنت الکساندر دومارانش» رئیس سازمان جاسوسی فرانسه در ۱۹۷۸ ادعا کرده بود:

«من بهترین وسیله دفاع از غرب در این قسمت دنیا هستم.» (الکساندر دومارانش، جنگ جهانی چهارم، ص ۲۵۹)

ژنرال هایزر معاون نیروهای نظامی ناتو نیز در این باره نوشته است: «برای منافع غرب حضور نیروهای نظامی ایران در منطقه خلیج فارس بسیار حیاتی بود.» (رابرت هایزر، ماموریت مخفی در تهران، ص ۴۶)

علی رغم اینکه شاه دوست داشت با صرف هزینه زیاد و خرید اسلحه و قیمت های خیلی گران، خود را فردی قدرتمند نشان دهد. در حقیقت باید حافظ منافع غرب در منطقه می بود. شاه تا در مواجهه با مردم کشور خود نیز تابع دستورات بیگانگان بود و علاوه بر اینکه آمریکا و انگلیس برای ایران نخست وزیر انتخاب می کردند نحوه رفتار شاه با مردم نیز با هماهنگی و حمایت آنان تعیین می شد. رابرت شولزینگر درباره اعلام حکومت نظامی در ۱۶ شهریور ۱۳۵۷ نوشته است: «در روز هفتم سپتامبر یا ۱۶ شهریور شاه به توصیه پرژینسکی حکومت نظامی اعلام کرد.» (رابرت شولزینگر، دیپلماسی آمریکادر قرن بیستم، ص ۵۷۷)

پ) عملکرد و کارآیی ارتش پهلوی

در پایان دوره رضا شاه زمانی که ارتش وی در مقابل آزمون واقعی حمله نیروهای متفقین قرار گرفت حتی یک روز در برابر آنها مقاومت نکرد و در روز ۳ شهریور ۱۳۲۰ ایران به اشغال نیروهای نظامی روسیه و انگلیس درآمد و سه هفته بعد از حمله متفقین رضا شاه برکنار و به انتخاب کشورهای مهاجم شاه بعدی انتخاب شد.

دوم | وضعیت نظامی ایران در جمهوری اسلامی

الف) نیروی انسانی

نیروی انسانی مهمترین مولفه قدرت نظامی است نیروی انسانی کارآمد دارای دو شاخصه آموزش و ورزیدگی بالا و انگیزه زیاد است نیروی انسانی با انگیزه حتی در کمبود امکانات نیز مقاومت خواهد کرد و با تلاش خود دستیابی و پیروزی ها را رقم خواهد زد این امر به دفعات زیاد در دفاع مقدس و دفاع از کشورهای محور مقاومت اتفاق افتاده است. اهمیت و کارایی نیروی انسانی هنگامی خود را نشان می دهد که فرد در موقعیت نزدیک به مرگ قرار گیرد در این صورت اگر انگیزه بالایی نداشته باشد میدان نبرد را ترک خواهد کرد این در حالی است که مدافعان و سربازان ایران به برکت اسلام و ایجاد روحیه

شهادت طلبی تا آخرین قطره خون در میدان نبرد ایستادند و صحنه هایی را خلق کردند و موفقیت هایی را ثبت نمودند که چشم جهانیان را خیره نگاه داشته است

ب) تجهیزات نظامی

خودکفایی و دستیابی به تجهیزاتی که توان بازدارندگی در مقابل تهاجمات را داشته باشد مانع از حمله مستقیم دشمن به کشور می شود تجربه ارزشمند دفاع مقدس دید مناسبی از نقش تجهیزات مختلف نظامی در صحنه نبرد واقعی ایجاد کرد این دید مناسب به همراه امکانات و محدودیت های علمی و فناوری کنونی کشور و همچنین توان اقتصادی نقش موثری در تدوین نقشه راه تسلیحاتی کشور داشت. در سال های اخیر و گسترش انواع تهدیدهای نظامی و مقابله قاطعانه جمهوری اسلامی با آنها، هوشمندی طراحان این نقشه راه نمایان شد در ادامه مهمترین تجهیزات نظامی کشور بررسی می شوند.

۱- موشک بالستیک

در سال های پایانی دفاع مقدس نقش فوق العاده تاثیرگذار موشک ها به خوبی آشکار شد موشک و هواپیما دو ابزار نظامی به منظور تخریب اهداف در عمق خاک دشمن هستند اما تفاوت های بسیاری میان آن دو وجود دارد که منجر به انتخاب موشک به عنوان مهمترین ابزار دفاعی تاکنون شده است.

برخی از مزایای موشک عبارتند از:

- ۱- دانش و فناوری موشک بسیار ساده تر از هواپیماست.
- ۲- هزینه نگهداری موشک بسیار کمتر از هواپیماست.
- ۳- هزینه ساخت انبار موشک نسبت به فرودگاه بسیار کمتر است.
- ۴- فرودگاه در محیط باز و در دید قرار دارد و معمولاً امکان پدافند غیرعامل در آنها فراهم نیست در حالی که امکان ذخیره سازی موشک در دل کوه ها و عمق زمین وجود دارد.
- ۵- قیمت هر موشک بین یک بیستم تا یک پنجاهم قیمت هواپیماست. (mehrnews.com/news/4465400).
- ۶- هدف قرار دادن موشک نسبت به هواپیما بسیار دشوارتر است.
- ۷- با استفاده از موشک ها، نسبت به هواپیماها، دستیابی به مسیرهای دورتر بسیار راحت تر است؛ زیرا هواپیما نیاز به چند بار سوختگیری برای رسیدن به بازگشت از مسیرهای دورتر دارد.
- ۸- خطر از دست دادن و یا اسارت نیروی انسانی در استفاده از هواپیما وجود دارد در حالی که موشک از خاک خود را بدون خطر شلیک می شود.
- ۹- هزینه پرواز هواپیما بسیار زیاد است در حالی که موشک این هزینه را ندارد.

جمهوری اسلامی اکنون به تنوع بالایی از موشک های بالستیک نظیر سجیل، عماد، قدر، خرمشهر، قیام، ذوالفقار، فاتح، خلیج فارس، بهار و هرمز با بردها و قدرت تخریب های متفاوت دست یافته است که عموم آنها دقت نقطه زنی دارند و یا دارای امکان تغییر امواج راداری هستند. نقطه زنی و هدف گیری رادارها امکان تخریب مواضع مهم دشمنان مانند انبار مهمات فرودگاه ها ساختمان های حیاتی دولتی پل ها جاده های اصلی راه نیروگاه ها و... را فراهم می کنند.

موشک کروز

موشک کروز به دلیل حرکت در نزدیکی سطح زمین یا دریا از دید رادارها به دور می ماند و با اطمینان بسیار بالایی خود را به نزدیکی هدف می رساند این موشک ها دو نوع دریایی و زمینی دارند موشک های کروز به دلیل شکل و ساختاری که دارند قابلیت پرتاب از زمین، دریا و هوا را دارند و همین موضوع قابلیت عملیاتی بالایی برای کاربران آنها ایجاد می کند ایران دارای انواع گسترده ای از موشک های کروز دریایی به نام های: قادر، ظفر، کوثر، نور، غدیر، نصر و نصر بصیر و موشک کروز زمینی سومار است. دور ماندن از چشم رادارها باعث شده است موشک های کروز جزو سلاح های استراتژیک قرار بگیرند

امکان حمل موشک و مهمات و انجام عملیات درگیری نظامی.

به دلایل گفته شده امکان شناسایی و هدفگیری پهپادها بسیار دشوار است، ضمن آن که در بیشتر موارد هزینه هدف گیری از قیمت پهپادها بیشتر است. این ویژگی ها پهپاد را به یکی از سلاح های ارزان پرکاربرد و دقیق درسی نظامی تبدیل کرده است که سرنوشت درگیری های نظامی و امنیتی را تعیین خواهد کرد عملیات پهپادهای ایرانی در تصویربرداری از پایگاه های نیروهای فرامنطقه ای اطراف کشور و نیز علیه نیروهای تکفیری در خاک سوریه و همچنین عملیات پهپادی نیروهای مقاومت در حزب الله لبنان و انصارالله یمن نشان دهنده رشد بالای این توانمندی در ایران است ایران دارای انواع گسترده ای از پهپادهای خود ساخته است که جزو پیشرفته ترین پهپادهای جهان به شمار می رود و چهارمین کشور جهان است که به این سطح از تکنولوژی در پهپاد رسیده است پهپاد هایی نظیر شاهد ۱۲۹ خانواده ابابیل مهاجر و غیره از از تولیدات دانش بومی ایرانی هستند.

ایران بعد از آمریکا رژیم صهیونیستی و انگلستان چهارمین کشوری است که به توانایی تولید پهپاد رسیده است.

(newamerica.org/in-depth/world-of-drones/3-who-has-what-countries-armed-drones)

پهپاد آر کیو ۱۷۰

در آذرماه سال ۱۳۹۰ یگان های سپاه پاسداران جمهوری اسلامی ایران موفق شدند یک فروند پهپاد پیشرفته آر کیو ۱۷۰ آمریکایی را سالم به زمین بنشانند. هنوز چند ساعت از انتشار این خبر در کشور نگذشته بود که تمام رسانه های جهان این خبر را منتشر کردند اما تا ۲۴ ساعت مقامات ارشد پتاکون این خبر را صرفاً دروغ رسانه های ایران علیه آمریکا اعلام می کردند زیرا آنها معتقد بودند این پهپاد آنقدر پیشرفته است که ایران توانایی ردیابی آن را ندارد چه برسد به اینکه بتواند این پهپاد را

سالم به زمین بشناند اما بعد از انتشار تصاویر و فیلم های این پهپاد در رسانه های کشورمان بالاخره سخنگوی کاخ سفید مجبور به پذیرش این خبر شد. عملیات شکار این پهپاد به قدری پر ارزش و مهم بود که رئیس جمهور وقت آمریکا باراک اوباما رسماً از ایران درخواست کرد که این پهپاد را بازگرداند.

در ادامه به معرفی تعدادی از ویژگی های این پهپاد که منجر به نگرانی آمریکایی را از چه کار آن شده بود می پردازیم:

- توانایی تقریباً مهارناپذیری و رادار گریزی که نشان دهنده قدرت رصد و شناسایی بالای نیروهای مسلح ایران است.
- شباهت بسیار زیادی به فناوری بمب افکن های B-۲ و همچنین جنگنده اف-۳۵ (که جزو پیشرفته ترین و در عین حال محرمانه ترین فناوری های نظامی آمریکا محسوب می شوند).
- data.worldbank.org/indicator/MS.MIL.XPND.CD?end=۲۰۱۹&locations=IR-SA-GB-JP-DE- (KR&start=&view=chart)
- موتور های بسیار پیشرفته با قابلیت چند روز پرواز مداوم؛
- توانایی رصد ارتباط رادیویی با سیم و بی سیم در اطراف منطقه پروازی تا شعاعی بزرگ و توانایی ایجاد اختلالات وسیع الکترونیکی.
- استقرار رادار های فوق پیشرفته SAR بر روی آن که هیچ نمونه مشابهی در جهان ندارد؛
- تصویر برداری با وضوح بسیار بالا در هر شرایط جوی و همچنین دارای قدرت تفکیک منحصر به فرد.

این پهپاد هم اکنون در ایران با رمزگشایی از تمام اطلاعات آن، مهندسی معکوس شده و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی توانسته است تاکنون دو مدل از این پهپاد را با نام های «سیمرغ» و «صاعقه» تولید و رونمایی رسمی کند.

ب) بودجه دفاعی

موفقیت های چشمگیر جمهوری اسلامی ایران در این عرصه با بودجه اندک در قیاس با کشورهای دیگر به دست آمده است برای نمونه می توان به عربستان سعودی اشاره کرد اگرچه بودجه دفاعی این کشور حدود ۷ برابر ایران است اما به دلیل سیاست های معیوب نظامی و وابستگی عمده بودجه دفاعی خود را صرف خرید تجهیزات از کشورهای دیگر به ویژه آمریکا می کند.

این شیوه تامین تجهیزات به هیچ وجه باعث ایجاد قدرت نمی شود به طوری که به اعتقاد مقامات آمریکایی عربستان حتی قدرت یک هفته ایستادگی در مقابل ایران را هم ندارد از طرفی با افزایش مداوم وابستگی این کشور هر ساله باید هزینه خرید تسلیحات را مطابق خواسته طرف مقابل افزایش دهد این وابستگی باعث شد تا آمریکا در خصوص عربستان از تعبیر گاو شیرده استفاده کند و مقامات عربستان نیز توان پاسخ و دفاع از حیثیت کشور خود در برابر این توهین را نداشتند.

بر اساس گزارش بانک جهانی با مقایسه میزان بودجه نظامی کشورهای مختلف در می یابیم چه کشورهایی مثل ژاپن و آلمان که نیروی نظامی مستقل نیز ندارند و نه تنها بودجه نظامی خود را حذف نکردند بلکه بودجه نظامی آنها چندین برابر جمهوری اسلامی است.

مقایسه بودجه نظامی ایران و عربستان سعودی ژاپن انگلیس آلمان و کره جنوبی بر حسب میلیارد دلار

- ایران ۱۲,۵۳ میلیارد دلار
- کره جنوبی ۴۳,۸۹ میلیارد دلار
- ژاپن ۴۷,۶۱ میلیارد دلار
- انگلیس ۵۶,۸۶ میلیارد دلار
- عربستان ۶۱,۹۵ میلیارد دلار

(.data.worldbank.org/indicator/MS.MIL.XPND.CD?end=۲۰۱۹&locations=IR-SA-GB-JP-DE-KR&start=&view=chart)

۳) اقتدار منطقه‌ای

پیش از انقلاب اسلامی ایران به عنوان ژاندارم آمریکا در منطقه شناخته می شد در بسیاری از اتفاقات منطقه غرب آسیا نقش مزدور آمریکا را بازی می کرد حمایت از دولت غربگرا یمن شمالی در مقابله با دولت شرق گرای جنوبی آن، کمک به ویتنام جنوبی مورد حمایت آمریکا، کمک به سومالی مورد حمایت غرب در جنگ با اتیوپی مورد حمایت شرق کمک به ژنرال (کنگوی سابق) و مراکش و همچنین کمک میلیارد دلاری به انور سادات، نمونه هایی از ماموریت های نظامی شاه به دستور آمریکا است.

(محمد جعفر چمنکار، «ماموریت نظامی گری دولت پهلوی دوم و تاثیرات آن بر سیاست خارجی ایران»، نشریه پژوهش های تاریخی، دوره ۲، شماره ۴، زمستان ۱۳۸۹).

پس از پیروزی انقلاب اسلامی جمهوری اسلامی ایران، حمایت از ملت های مظلوم منطقه را در دستور کار خود قرار داد به مرور موج بیداری اسلامی شکل گرفته در پایه آرمان انقلاب اسلامی ایران مردم بسیاری از کشورها را بر ضد نظام سلطه و اشغالگر و استعمار برانگیخت کمک به حزب الله لبنان جنبش های آزادیبخش فلسطین ای، حمایت از مسلمانان بوسنی در مقابل صربها، حمایت از ائتلاف شمال افغانستان در جنگ با طالبان، حمایت از مردم مظلوم بحرین، حمایت از مردم سوریه و عراق و حمایت از انصارالله یمن، نمونه هایی از این کمک هاست. در سال های اخیر با ایجاد گروه های تکفیری توسط غرب و جنایات گسترده علیه مردم مظلوم منطقه شکل گرفت داعش و جبهه النصره دو گروه تکفیری برجسته ای بودند که با اشغال مناطق بزرگی از سوریه و عراق صدها هزار انسان بیگناه را کشتند و میلیون ها نفر را آواره کردند جمهوری اسلامی با کمک به دولت ها این کشورها فتنه این گروه های تکفیری را خواباند دریا من نیز جمهوری اسلامی با حمایت از انقلاب مردمی یمن در مقابل حمله دیکتاتورهای منطقه به رهبری آمریکا حمایت کرد حمایت های جمهوری اسلامی از ملت های منطقه و نهضت های آزادیبخش باعث افزایش علاقه ملت ها به جمهوری اسلامی و شکل گیری گروه های مقاومت دوستدار ایران شد این موضوع دشمنان جمهوری اسلامی را وادار کرده که هزاران کیلومتر دورتر از مرزهای ایران با این کشور نزاع داشته باشند. هیچ موضوع منطقه نیست که بدون در نظر گرفتن رای ایران به سرانجام برسد.

نمونه هایی از اقتدار جمهوری اسلامی

تنگه هرمز

تنگه هرمز یکی از مهمترین گذرگاه های آبی دنیاست که در ورودی خلیج فارس واقع شده است و خلیج فارس را از خلیج عمان و دریای عرب جدا می کند.

(aljazeera.com/economy/2019/07/11/why-is-the-strait-of-hormuz-so-strategically-important)

تنها تنگه هرمز است عمق و عرض کافی برای عبور بزرگترین نفتکش های جهان را دارد این تنگه تولید کنندگان اصلی نفت خاورمیانه را به بازارهای جهانی مرتبط می کند و در مجموع یک پنجم کل نقش جهان را از این تنگه عبور می کند یعنی تقریباً هر روز ۱۹ میلیون بشکه در حالی که از تنگه مالاگا ۱۶ میلیون و از کانال سوئز پنج و نیم میلیون بشکه نفت در روز عبور می کند. بنابراین تنگه هرمز مهمترین نقطه عبور نفت در جهان است.

به گزارش اسپوتنیک، در مقاله فارین پالیسی گفته می شود که ایران با حضور در خطوط ساحلی شمالی و تعدادی از جزایر مستقر در این منطقه بر عبور مرور از آن سلطه دارد. این حضور به نیروهای مسلح ایران و سپاه پاسداران این امکان را می دهد که بتوانند یکی از حساس ترین گذرگاه های اقتصادی جهان را تهدید و خسارت اقتصادی سنگینی به رقبا تحمیل کنند ایران راه های مختلفی برای اخلاص در عبور و مرور کشتی های تجاری از تنگه هرمز و خلیج فارس در اختیار دارد نیروی دریایی ایران با صدها کشتی و قایق تندرو می تواند عبور نفتکش ها از تنگه هرمز را ناممکن کند.

(facebook.com/bbcdari/posts/1716369621840963)

همچنین آنتونی کوردمن از مرکز مطالعات بین المللی و راهبردی معتقد است استفاده هماهنگ ایران از زیردریایی ها موشک های ضد کشتی و تهاجمات انبوه و گسترده با استفاده از قایق های تندرو قادر است صدمات سنگینی به نیروی دریایی آمریکا و ناوگان تجاری منطقه وارد کند. (۲۰۱۹۰۵۱۵۴۷۵۸۱۹۴/sputniknews.com/world/2019-05-15/iran-america-tenghe-hermiz)

عملیات حمله به عین الاسد

از موارد دیگری که اقتدار و امنیتی ایران را به خوبی مشخص می کند انتقام خون حاج قاسم سلیمانی است؛ پس از عملیات غیر قانونی جنایتکارانه و خلاف قوانین بین المللی ارتش تروریستی آمریکا در به شهادت رساندن سپهبد قاسم سلیمانی و افراد همراه او به ویژه مجاهد بزرگ اسلام جناب آقای ابومهدی المهندس قلب تمام آزادی خواهان جهان و مردم منطقه بار دیگر از نفرت آمریکا لبریز شد. انتقام سخت از این جنایتکاران به مطالبه عمومی تبدیل شد تا جایی که مجلس عراق نیست طرح اخراج آمریکایی ها از عراق را تصویب کرد.

مقام معظم رهبری نیز در پیام خود به مناسبت شهادت حاج قاسم سلیمانی فرمودند: «انتقام سختی در انتظار جنایتکاران است.» (پیام به مناسبت شهادت سپهبد حاج قاسم سلیمانی و همراهان ایشان، ۱۳/۱۰/۱۳۹۸).

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در مدت کوتاهی اولین اقدام در انتقام خون شهدای مقاومت را با یک عملیات موشکی پیچیده و بزرگ علیه مهمترین پایگاه نظامی آمریکا در منطقه پایگاه «عین الاسد» محقق کرد طی این عملیات که به نام شهید قاسم سلیمانی نامگذاری شده بود ۱۳ موشک از فاصله حدود ۷۰۰ کیلومتری به این پایگاه شلیک شده و تمام موشک ها به هدف

اصابت کردند و امریکایی ها توان دفع هیچکدام از آنها را نداشتند این عملیات در بامداد روز ۱۸ دی ماه سال ۱۳۹۸ در همان ساعتی که سردار بزرگ و پرافتخار اسلام به شهادت رسید و چند ساعت پیش از خاکسپاری آن شهید انجام شد. در مصاحبه ای سربازان و فرماندهان نظامی اعتراف کردند که این حمله بزرگترین حمله در طول تاریخ جهان بوده است.

آلن جانسون، ژنرال امریکایی، اذعان کرد: «کاری غیر از فرار نمی شد کرد. چنین چیزی را تجربه نکرده بودیم و این بزرگترین حمله موشک بالستیک علیه امریکایی ها در طول تاریخ بود.»

فرانک مکنزی (از افسران اسبق امریکا) نیز اعتراف کرد: «قطعاً این حمله شبیه آنچه که دیده بودی یا تجربه کرده بودیم یا تجربه کرده بودیم نبود و موشک های آنها دقیق هستند»

رابرت هیلز نیز اعتراف کرد که «این حمله موشکی به قدری منحصربه فرد بود که هرگز در طول تاریخ رخ نداده است.»

این رخداد در نوع خود بی نظیر بود؛ امریکا کشوری بود که پس از جنگ جهانی دوم، در بیش از صد جنگ شرکت کرده بود اما هیچ کشوری جرات نکرده بود به سمت پایگاههای آن گلوله شلیک کند و مسئولیت آن را بپذیرد اما مهمترین پایگاه نظامی در خاورمیانه که با پیشرفته ترین تجهیزات راداری و پدافندی محافظت می شد به دست جمهوری اسلامی ایران موشک باران شده بود آمریکا با وجود اینکه پیش از این ایران را تهدید به حمله به ۵۲ نقطه کرده بود اما جرات کوچکترین پاسخ متقابلی را نداشت.